

ปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง
LEGAL PROBLEMS OF THE POSSESSION OF ELECTRONIC
CIGARETTE

อรรถพล มณีโชติ

AUTTAPON MANEECHOD

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

กลุ่มวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

พ.ศ. 2562

สิทธิ์ของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

**LEGAL PROBLEMS OF THE POSSESSION OF ELECTRONIC
CIGARETTE**

AUTTAPON MANEECHOD

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE
OF MASTER OF LAWS
CRIMINAL LAW AND CRIMINAL JUSTICE ADMINISTRATION
SCHOOL OF LAW
SRIPATUM UNIVERSITY**

2019

COPYRIGHT OF SCHOOL OF LAW SRIPATUM UNIVERSITY

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง
คำสำคัญ	บุหรี่ไฟฟ้า / การมีไว้ในครอบครอง
นักศึกษา	อรรถพล มณีโชติ
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ดร.สุริย์ฉาย พลวัน
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2562

บทคัดย่อ

การศึกษาปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองตามสารนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเป็นการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี และหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองตามกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงปัญหากฎหมายและศึกษาถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมในเรื่องการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองในประเทศไทย

ในสารนิพนธ์ฉบับนี้เมื่อทำการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์และเปรียบเทียบการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองตามกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศแล้ว พบว่า ในการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิดที่ยังไม่มีการกำหนดให้เป็นความผิดเฉพาะตามกฎหมายไทย เมื่อมีการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นจะต้องนำเอาความผิดฐานอื่นอันเกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้ามาปรับใช้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นแม้จะมีลักษณะวัตถุแห่งการกระทำความผิดเช่นเดียวกับความผิดฐานอื่นที่นำมาบังคับใช้โดยอนุโลม แต่กลับมีเจตนาและจุดมุ่งหมายในการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน ซึ่งแตกต่างจากในกฎหมายต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ใน § 161.252 ตามประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความปลอดภัยแห่งมลรัฐเท็กซัส, เครือรัฐออสเตรเลีย ตามมาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยยา, สารพิษและยารักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ปี 2008 (Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008) และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ในมาตรา 16 แห่งกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้า (บทที่ 309) ที่มีการบัญญัติในการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองให้เป็นความผิดเฉพาะไว้อย่างชัดเจนทั้งในส่วนของการรับผิด ลักษณะการกระทำ เงื่อนไขแห่งการรับผิดและอัตราโทษ

จากการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นใหม่ ในเรื่องของการห้ามมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นเฉพาะ โดยกำหนดให้มีความผิดฐานมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นควรให้มีการกำหนดลักษณะของความรับผิด เจตนาในการกระทำความผิดและการกำหนดอัตราโทษสำหรับผลของการกระทำความผิดฐานมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นให้มีความเหมาะสม จึงจะเป็นการทำให้การแก้ไขในกรณีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นสามารถบังคับใช้ได้จริง และทำให้การออกนโยบายในการควบคุมและกำกับดูแลบุหรีไฟฟ้านั้นสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

THEMATIC TITLE: LEGAL PROBLEMS OF THE POSSESSION OF ELECTRONIC CIGARETTE

KEYWORD: ELECTRONIC CIGARETTE, POSSESSION

STUDENT: AUTTAPON MANEECHOD

THESIS ADVISOR: DR. SUREESHINE PHOLLAWAN

LEVEL OF STUDY: MASTER OF LAWS CRIMINAL LAW AND CRIMINAL JUSTICE ADMINISTRATION

FACULTY: SCHOOL OF LAWS SRIPATUM UNIVERSITY

YEAR: 2019

ABSTRACT

This thematic paper is aimed at studying concept, theory and principle of law in relation to the possession of electronic cigarette under laws of Thailand and laws of foreign countries for analyzing legal problems and finding ways of appropriate solution in having the electronic cigarette in person's possession in Thailand.

Owing to study, analysis and comparison of the possession of electronic cigarette under laws of Thailand and of foreign countries, the researcher found that the possession of electronic cigarette is not guilt specifically under Thai law. In case of nature of such possession is found, other electronic cigarette-related offense has to be applied in its allegation. The researcher viewed that even though the possession of electronic cigarette which is the same nature of offending object as such other offense applying to the case by analogy does, their intent and purpose in committing an offense are distinctive. This is different from laws of foreign countries i.e. Section 161.252 of the Health and Safety Code of Texas, United States of America, Section 33 of the Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008 of Commonwealth of Australia, Section 16 of the Tobacco (Control of Advertisements and Sale) Act (Chapter 309). These laws stipulate obviously that the possession of electronic cigarette is a specific offense comprising with nature of act, liability, condition of liability and penalty.

The researcher suggested an amendment to the Consumer Protection Commission's directive to provide a specific prohibition of the possession of electronic cigarette, an offense of

the possession of electronic cigarette which should contain nature of liability, intent of committing the offense and appropriate penalty in mind of the offense's consequence. As a result, a revision in case of the possession of electronic cigarette will be not only truly enforceable but also the policy on control and regulation of the electronic cigarette will be driven forward in more efficient way.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยควมมีเมตตาของบุคคลหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยเองรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ดร.สุริย์ฉาย พลวัน ที่สละเวลารับเป็นที่ปรึกษาในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ และคอยช่วยแนะนำแนวทางในการเขียน การหาข้อมูล วิธีการนำข้อมูลที่ได้อาจการศึกษาวิเคราะห์จนทำให้ผู้วิจัยได้ข้อสรุปในการศึกษาทั้งหมด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบทุกท่าน ได้แก่ ดร.พุดพิงค์ หุ่นโตภาพ ที่ท่านได้ให้ความกรุณามาเป็นประธานกรรมการสอบเล่มสารนิพนธ์ในครั้งนี้ อีกทั้ง ดร.เอกพงษ์ สารน้อย ที่ท่านได้ให้ความกรุณามาเป็นกรรมการสอบเล่มสารนิพนธ์ ที่ท่านได้เมตตาข้าพเจ้า ช่วยให้การคำแนะนำ และชี้แนะแนวทางจนทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดจากการนำกฎหมายไปบังคับใช้จริงตามสาระสำคัญของสารนิพนธ์เล่มนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย โดยได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำทั้งในเรื่องของการเรียนและการทำวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณในน้ำใจของเพื่อน พี่ และน้องทุกท่าน เพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโทกฎหมาย สาขากฎหมายอาญา รุ่น 11 ที่คอยให้กำลังใจและให้คำปรึกษาในทุกเรื่อง จนทำให้ผู้วิจัยสามารถผ่านพ้นอุปสรรคและสามารถทำสารนิพนธ์เล่มนี้ให้สำเร็จลงได้

ความสำเร็จนี้จะเกิดขึ้นมิได้เลยถ้าขาดครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่งของผู้วิจัย ขอขอบคุณบิดาและมารดาที่คอยอยู่เคียงข้างผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่คอยให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเสมอ

ขอขอบคุณประสบการณ์ที่ช่วยให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้และและพัฒนาศักยภาพของตนเองจนสามารถบรรลุเป้าหมายในการเรียนนิติศาสตรมหาบัณฑิตได้ หากสารนิพนธ์ฉบับนี้พอจะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการแก่ท่านผู้อ่านอยู่บ้าง ขออุทิศคุณความดีให้แก่ครอบครัว ครูบาอาจารย์ และทุกท่านที่คอยสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือจนสารนิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลงได้ หากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

อรรถพล มณีโชติ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	4
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.7 นิยามศัพท์.....	5
2 แนวความคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ปัฟฟ้าไว้ในครอบครอง.....	6
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญา.....	6
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการลงโทษ.....	17
2.3 ความเป็นมาเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟ้า.....	36
3 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีบุหรี่ปัฟฟ้าไว้ในครอบครอง.....	43
3.1 มาตรฐานสากลที่กำหนดถึงการมีบุหรี่ปัฟฟ้าไว้ในครอบครอง.....	43
3.2 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีบุหรี่ปัฟฟ้าไว้ในครอบครองในกฎหมายต่างประเทศ.....	47
3.3 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีบุหรี่ปัฟฟ้าไว้ในครอบครองตามกฎหมายไทย.....	52

บทที่	หน้า
4 วิเคราะห์ปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ปั๊วไฟฟ้าไว้ในครอบครอง.....	62
4.1 ปัญหาทางกฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ปั๊วไฟฟ้าไว้ในครอบครอง.....	62
4.2 การเปรียบเทียบหลักกฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ปั๊วไฟฟ้าไว้ในครอบครอง ของกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ.....	68
4.3 การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาคาในกรณีการมีบุหรี่ปั๊วไฟฟ้าไว้ในครอบครอง.....	76
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	85
5.1 บทสรุป.....	85
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	90
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	99
ประวัติผู้เขียน.....	133

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตารางแสดงการเปรียบเทียบหลักกฎหมายในกรณีการมีบุรีไฟฟ้าในครอบครอง ระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ	75
2 ตารางแสดงการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุรีไฟฟ้า ไว้ในครอบครอง	84

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและสภาพปัญหา

บุหรี่ไฟฟ้า หรือ Electric Cigarette จัดเป็นอุปกรณ์นำส่งนิโคตินด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีรูปลักษณะภายนอกคล้ายกับบุหรี่ปกติทั่วไป โดยมีส่วนประกอบหลัก ได้แก่ แบตเตอรี่ อุปกรณ์ที่ทำให้เกิดความร้อนเพื่อเปลี่ยนน้ำยาให้เป็นละอองไอ ถึงบรรจุน้ำยา และ ก้านกรอง ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาเพื่อเลียนแบบ ผลิตภัณฑ์ประเภทยาสูบจำพวกบุหรี่ บุหรี่ซิการ์ หรือบุหรี่แบบกล่องสูบ โดยมีลักษณะคล้ายคลึงกับยาสูบจริง แต่ไม่มีการเผาไหม้ อันเป็นผลข้างเคียงทางสุขภาพ เพราะไม่ต้องมีการจุดไฟและเผาไหม้โดยการใช้ไฟแช็คหรือไม้ขีดไฟ และยังสามารถเลือกระดับของนิโคตินหรือเลือกแบบไม่มีนิโคตินได้ตามความต้องการของผู้บริโภค¹ ซึ่งในปัจจุบัน บุหรี่ไฟฟ้าได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลายโดยส่วนใหญ่ของผู้ที่สูบนั้นมีความเชื่อว่าบุหรี่ไฟฟ้ามีความปลอดภัยมากกว่าและสามารถช่วยลดการสูบบุหรี่ธรรมดาได้

แต่ในปัจจุบันได้มีงานวิจัยล่าสุดพบว่าการสูบบุหรี่ไฟฟ้านั้นเสี่ยงต่อการเกิดโรคเส้นเลือดสมองตีบสูงขึ้น 71%, โรคหัวใจวายเฉียบพลันสูงขึ้น 59%, กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดสูงขึ้น 40% นอกจากนี้ยังพบอัตราการสูบบุหรี่ธรรมดาในกลุ่มผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้าสูงขึ้นเป็น 2 เท่า โดย Dr. Paul M Ndunda และ Dr. Tabitha M Muutu แห่งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย Kansas สหรัฐอเมริกา ได้ทำการเปิดเผยในงานประชุมวิชาการ โรคหลอดเลือดสมองระดับนานาชาติ (the American Stroke Association's International Stroke Conference 2019) ซึ่งจากผลวิจัยนี้จึงได้เสนอเกิดข้อแนะนำว่า คนไม่สูบบุหรี่ไม่ควรทดลองสูบบุหรี่ไฟฟ้า สำหรับคนที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าอยู่ควรพิจารณาเลิกสูบบุหรี่ และหากสูบบุหรี่ไฟฟ้าเพื่อต้องการเลิกสูบบุหรี่มวนควรปรึกษาแพทย์ถึงวิธีที่ปลอดภัยมากกว่า²

¹ Legacy. (2013). *E-cigarettes may be as effective as patch to help smokers quit.* (Online). Available URL: <http://thai.langhub.com/th-en/learn-e>. [2019, 1 June].

² Paul M Ndunda and Tabitha M Muutu. (2019). *Electronic Cigarette Use is Associated with a Higher Risk of Stroke.* . (Online). Available URL: <https://newsroom.heart.org/news/e-cigarettes-linked-to-higher-risk-of-stroke-heart-attack-diseased-arteries>. [2019, 1 June].

ทั้งนี้ องค์การอนามัยโลก ได้นิยามบุหรี่ไฟฟ้า ว่าเป็น ยา และยาสูบโดยได้ทำการวางกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization Framework Convention on Tobacco Control: WHO FCTC) ขึ้น โดยเชิญชวนให้ประเทศภาคีพิจารณาห้ามใช้หรือควบคุมกำกับบุหรี่ไฟฟ้า ด้วยวิธีการอันเหมาะสม สอดคล้องกับกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ ซึ่งประเทศไทยนั้นก็ให้เป็นประเทศภาคีตามกรอบอนุสัญญาดังกล่าวนั้นด้วย จึงได้มีการออกนโยบายในการควบคุมการบริโภคยาสูบขึ้น โดยมีกลไกในการควบคุมการบริโภค ได้แก่ การกำหนดให้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นผลิตภัณฑ์ยาสูบตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และเป็นสินค้าต้องห้ามตามพระราชบัญญัติการส่งออกป้อนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558 อีกทั้งห้ามขายบุหรี่ไฟฟ้าและน้ำยาสำหรับเติมบุหรี่ไฟฟ้าตามคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคฉบับที่ 9/2558 อีกด้วย³ ซึ่งหากมีการฝ่าฝืนนโยบายในการควบคุมการบริโภคยาสูบดังกล่าวเกิดขึ้นผู้นั้นจะต้องได้รับโทษทางอาญาตามความผิดในแต่ละประเภท

สำหรับการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยนั้นมักจะเป็นกรณีของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นจำนวนมาก แต่การกระทำในลักษณะดังกล่าวนี้กลับมิได้มีการกำหนดให้เป็นความผิดตามกฎหมายของประเทศไทยไว้เป็นการเฉพาะ แต่ได้นำเอาบทบัญญัติตามมาตรา 244 ประกอบมาตรา 246 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 5 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาบังคับใช้แทน โดยใช้เหตุผลที่ว่ากรณีที่ห้ามครอบครองนั้นเกิดจากการที่บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าไม่เสียภาษี ฉะนั้น การครอบครองบุหรี่ไฟฟ้าจึงเป็นการกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมาย ซึ่งมีใช้กฎหมายโดยตรงอันเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคยาสูบของประเทศไทยดังที่ได้กล่าวไปในข้างต้น เป็นเพียงแต่การตีความกฎหมายเพื่อปรับใช้กับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเท่านั้น

ยกตัวอย่างกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง คือ กรณีการจับกุม นางสาวเอ (นามสมมุติ) อายุ 29 ปี พร้อมของกลางเป็นบุหรี่ไฟฟ้า โดยพฤติการณ์ดังกล่าวถือว่าเป็นความผิดฐานช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจํานำ หรือรับไว้โดยประการใดซึ่งของอันตนรู้ว่าเป็นของที่ยังมีได้เสียค่าภาษี หรือของต้องจํากัด หรือของต้องห้าม หรือที่เข้ามาในราชอาณาจักรโดยยังมีได้ผ่านศุลกากร โดยถูกต้องก็ดี หรือเป็นของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลีกเลี่ยงอากร ข้อจํากัด

³ จารุวรรณ เกษมทรัพย์. (2561). บุหรี่ไฟฟ้าในมิติของสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย กฎหมายและเศรษฐกิจในประเทศไทย. *วารสารเกษมบัณฑิต*, 2(19). หน้า 99 – 100.

หรือข้อห้ามอันเกี่ยวแก่ของนั้นก็ดี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับเป็นเงิน 4 เท่าราคาของ ซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือทั้งจำทั้งปรับตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469⁴

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาจากกรณีตัวอย่างจะเห็นว่าเป็นเพียงการบังคับใช้กฎหมายโดยใช้การตีความเพื่อปรับข้อเท็จจริงเข้ากับตัวบทบัญญัติของกฎหมายเท่านั้น แต่มิได้มีการนำเอาลักษณะของการกระทำความผิด ประเภทของวัตถุในการกระทำความผิดและนโยบายอันเกี่ยวกับควบคุมการบริโภคยาสูบที่มีความเกี่ยวข้องกับการครอบครองบุหรี่ไฟฟ้าอย่างมากมาปรับใช้แก่อย่างใด จึงก่อให้เกิดเป็นแนวคิดและเป็นแนวทางในการศึกษาตามสารนิพนธ์ฉบับนี้ขึ้น โดยผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นเพื่อให้การใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ และลงโทษผู้กระทำความผิดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาบทบัญญัติกฎหมายอาญาของประเทศไทยให้สามารถบังคับใช้ได้กับลักษณะการกระทำความผิดที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมในปัจจุบันได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาแนวความคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง

1.2.2 เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองของประเทศไทยและต่างประเทศ

1.2.3 เพื่อศึกษาถึงปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองและการกำหนดโทษที่เหมาะสม

1.2.4 เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมในเรื่องการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองในประเทศไทย

⁴ ผู้จัดการออนไลน์. (2560). *เตือนพก “บุหรี่ไฟฟ้า” จำคุกสูงสุด 5 ปี ปรับ 4 เท่าของราคาบุหรี่*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก URL: <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9600000124872>. [2562, 1 มิถุนายน].

1.3 สมมติฐาน

บทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองในประเทศไทยที่ยังไม่มีการบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ โดยมีเพียงกำหนดให้บุหรี่ไฟฟ้านั้นเป็นสินค้าที่ห้ามนำเข้า ห้ามขาย ห้ามให้บริการเท่านั้น ซึ่งทำให้การตรากฎหมายเพื่อควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าในประเทศไทยนั้นยังขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้เนื่องจากขาดการตรากฎหมายที่ครอบคลุมต่อลักษณะของการกระทำ ความผิดที่เกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไขให้มีการออกคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เรื่อง ห้ามครอบครองหรือห้ามครอบครองเพื่อจำหน่ายสินค้า “บาราгу บาราгуไฟฟ้าหรือ บุหรี่ไฟฟ้า หรือด้วยบาราгу น้ำยาสำหรับเติมบาราгуไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า” ขึ้น โดยกำหนดให้กรณี การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะเพื่อกำหนดลักษณะความผิด อัตราโทษและ การลงโทษผู้กระทำความผิดให้มีความเหมาะสม

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง โดย ทำการศึกษาบทบัญญัติกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560, พระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558, พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560, คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคฉบับที่ 9/2558, ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บาราгуและบาราгуไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้า ต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559 อีกทั้ง ยังได้ทำการศึกษามติกฎหมายต่างๆที่ เกี่ยวข้องทั้งกฎหมายไทยและกฎหมายของต่างประเทศ คือ มลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา, เครือรัฐ ออสเตรเลีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

การดำเนินการศึกษาของวิจัยฉบับนี้ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ด้วยการศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์จากกฎหมาย หนังสือ บทความทางวิชาการ รายงานการวิจัยและเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุรีไฟฟ้าไว้ในครอบครอง ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารดังกล่าวมาวิเคราะห์หาข้อสรุป ตลอดจนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data) จากเว็บไซต์ต่างๆ เพื่อประกอบการดำเนินการศึกษา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 เพื่อทราบถึงแนวความคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุรีไฟฟ้าไว้ในครอบครอง

1.6.2 เพื่อทราบถึงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรณีการมีบุรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองของประเทศไทยและต่างประเทศ

1.6.3 เพื่อทราบถึงปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองและการกำหนดโทษที่เหมาะสม

1.6.4 เพื่อทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหานั้นที่เหมาะสมในเรื่องการมีบุรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองในประเทศไทย

1.7 นิยามศัพท์

คำว่า “บุรีไฟฟ้า” ตามสารนิพนธ์ฉบับนี้หมายถึง อุปกรณ์ในการสูบบุหรี่ชนิดหนึ่ง ซึ่งใช้กลไกไฟฟ้าทำให้เกิดความร้อนและไอน้ำที่ประกอบไปด้วยสารเคมีต่าง ๆ ในลักษณะคล้ายคันทันบุรี

บทที่ 2

แนวความคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ใน ครอบครอง

ในบทนี้จะกล่าวถึงแนวความคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครอง ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากแนวคิดในทางจิตวิทยา อาชญาวิทยาและสังคมวิทยา อีกทั้งยังศึกษาทฤษฎีการลงโทษต่างๆที่เหมาะสมกับการกำหนดกรอบความคิดทางด้านการดำเนินคดีกับบุคคลที่มีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองให้มีความเหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับลักษณะของการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับความรับผิดทางอาญา

กฎหมายอาญานั้นถือเป็นกฎหมายว่าด้วยการลงโทษแก่บุคคลที่กระทำความผิดในลักษณะต่างๆของสังคมและเป็นกฎหมายที่มีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยตรง กล่าวอีกนัยหนึ่งก็ถือเป็นกฎหมายที่บัญญัติห้ามมิให้มีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งหรือบังคับให้มีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีการกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนหรือผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังเป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงความเกี่ยวพันระหว่างเอกชนกับรัฐ แม้ว่าการกระทำความผิดบางอย่างจะได้กระทำโดยตรงต่อเอกชนให้ได้รับความเสียหายก็ตาม การกระทำดังกล่าวนั้นก็ยังสามารถขึ้นชื่อว่าเป็นการกระทำความผิดต่อมหาชนส่วนรวมด้วยถึงขนาดที่รัฐจะต้องเข้ามาดำเนินการป้องกันและปราบปรามโดยไม่จำเป็นที่จะต้องมิให้ผู้ใดมาร้องทุกข์กล่าวโทษ ในการวินิจฉัยความรับผิดทางอาญาของบุคคลจึงจำเป็นต้องพิจารณาตามหลักประกันในกฎหมายอาญาที่ว่า “Nullum crimen, nulla poena sine lege” หรือ “No crime nor punishment without law” หมายถึง “ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย” ซึ่งเป็นหลักแสดงให้เห็นถึงการเป็นกฎหมายที่เกิดจากการบัญญัติของกฎหมายอาญาอย่างชัดเจน¹

¹ เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2560). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 11, แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หน้า 1.

สำหรับกฎหมายไทยนั้นได้นำหลักความรับผิดชอบทางอาญาข้างต้นได้ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 29 วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้” ประกอบกับมาตรา 2 วรรคหนึ่งแห่งประมวลกฎหมายอาญาที่ได้บัญญัติว่า “บุคคลจะต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย” ซึ่งเป็นการเน้นย้ำให้เห็นถึงหลักการของกฎหมายอาญาดังกล่าวที่ต้องไม่มีผลย้อนหลังกล่าวคือ แต่ย้อนหลังให้ถือว่าการกระทำเป็นความผิดมิได้ หรือจะย้อนหลังเพื่อเพิ่มโทษ การกระทำให้หนักขึ้นไม่ได้เช่นกันและกฎหมายอาญานั้นจะต้องบัญญัติขึ้นอย่างชัดเจน แน่นอน ไม่คลุมเครือรวมทั้งต้องตีความโดยเคร่งครัด จะนำเอาวิธีการเทียบเคียงหรือการนำจารีตประเพณีมาพิจารณาเพื่อลงโทษบุคคลไม่ได้

ดังนั้น แนวความคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญา จึงเป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นมาเพื่ออธิบายว่าการกระทำใดที่กฎหมายได้บัญญัติให้ต้องรับผิดชอบทางอาญา ซึ่งในส่วนของแนวความคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาตามสารนิพนธ์ฉบับนี้ทางผู้วิจัยได้ทำการแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ส่วน อันได้แก่ แนวคิดในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญา โครงสร้างความรับผิดชอบทางอาญา , หลักความได้สัดส่วน และประเภทของความรับผิดชอบทางอาญา ดังนี้

2.1.1 แนวคิดในการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญา

การกำหนดความรับผิดชอบทางอาญานั้นถือเป็นมาตรการทางกฎหมายในลักษณะของการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่ส่งผลกระทบต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของประชาชนได้ จึงทำให้การตรากฎหมายในทางอาญาขึ้นมาบังคับใช้ในแต่ครั้งนั้นมักจะต้องประกอบไปด้วยหลักเกณฑ์ว่าด้วยข้อจำกัดของกฎหมายในหลากหลายรูปแบบ หรือที่เรียกว่า “ทฤษฎีการกำหนดปริมาณของกฎหมายอาญาสาระบัญญัติตามทฤษฎีอาญา”² ซึ่งหลักเกณฑ์ว่าด้วยข้อจำกัดดังกล่าวนี้สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1) หลักเกณฑ์ว่าด้วยการกำหนดการกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดให้เป็นความผิดทางอาญา

กฎหมายอาญานั้นก็ต้องมีการกำหนดและระบุถึงลักษณะของการกระทำหรือการไม่กระทำการใดที่กฎหมายจะถือว่าเป็นความผิดและมีโทษทางอาญาอย่างชัดเจน เนื่องจากกฎหมายอาญาถือเป็นกฎหมายที่มีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเพื่อให้การควบคุมและการ

² อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. (2556). *ทฤษฎีอาญา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิญญูชน. หน้า 53.

รักษาความสงบของประเทศสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการกำหนดให้การกระทำใดหรือการไม่กระทำในลักษณะใดบ้างเป็นความผิดนั้น เฮอร์เบิร์ต แพ็กเกอร์ (Herbert Packer) ได้อธิบายถึงหลักการดังกล่าวไว้ว่าในการกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดทางอาญานั้นจะต้องมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ กล่าวคือ การกระทำนั้นจะต้องเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดในหมู่ประชากรส่วนใหญ่ว่าเป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อสังคมและส่วนรวมก็จะไม่ให้ถือภัยแก่การกระทำดังกล่าวนั้น, การที่การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดแล้วจะไม่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ของการลงโทษประการต่างๆ เมื่อกำหนดแล้วจะมีการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน, การใช้กระบวนการยุติธรรมกับการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลทำให้เกิดการใช้อำนาจรัฐนั้นอย่างเกินขีดความสามารถ รวมทั้งในขณะนั้น ไม่มีมาตรการควบคุมอย่างอื่นที่สมเหตุสมผลแล้ว นอกจากใช้ความรับผิดชอบทางอาญามาแก้ไขกับกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้³

2) หลักเกณฑ์ว่าด้วยการใช้กฎหมายอาญาต้องมีข้อจำกัด

การบังคับใช้โทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องมีการกำหนดข้อจำกัดที่ชัดเจนและแน่นอนโดยไม่ควรที่จะนำเอากฎหมายอาญามาบังคับใช้เพื่อวัตถุประสงค์บางประการหรือเพียงแค่นั้นในสถานการณ์บางช่วงเท่านั้น เพราะจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายอาญานั้นไม่เหมาะสมและขาดซึ่งประสิทธิภาพในการบังคับใช้อย่างแท้จริง โดยหลักเกณฑ์ว่าด้วยการใช้กฎหมายอาญาต้องมีข้อจำกัดนั้นมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

ประการแรก กฎหมายอาญาไม่ควรรวมซึ่งข้อห้ามที่มีจุดประสงค์เพียงเพื่อให้บุคคลเชื่อฟัง และหากมีการฝ่าฝืนก็จะส่งผลร้ายในลักษณะของการแก้แค้นทดแทนเพียงอย่างเดียว โดยหลักการนี้ ซีซาร์ แบคคาเรีย นักอาชญาศาสตร์ได้กล่าวสนับสนุนหลักเกณฑ์ดังกล่าวไว้ว่า “การป้องกันอาชญากรรมย่อมดีกว่าการลงโทษผู้กระทำความผิด โดยสิ่งนี้ควรเป็นเป้าหมายในอุดมคติของการออกกฎหมายที่ดี”⁴

ประการที่สอง ไม่ควรที่จะนำกฎหมายอาญามาใช้เพื่อลงโทษพฤติกรรมอันปราศจากพิษภัย โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวมุ่งเน้นให้คำนึงถึงความชั่วร้ายที่อยู่ในตัวของผู้กระทำความผิดในขณะที่กระทำมาเป็นตัวตัดสินในการลงโทษ ซึ่งหากการกระทำที่ได้เกิดขึ้นนั้นไม่ได้มีความชั่วร้ายอยู่ใน

³ สุพล บริสุทธี. (2550). *การกำหนดความผิดทางอาญา: ศึกษาเฉพาะกรณีเกี่ยวกับการค้าประเวณี*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์บัณฑิต. สาขานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า 14 – 15.

⁴ Bernard E. Harcourt. (2013). *Beccaria's 'On Crimes and Punishments: A Mirror on the History of the Foundations of Modern Criminal Law*. (Online). Available URL : https://chicagounbound.uchicago.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1633&context=law_an_d_economics. [2019, 9 June].

การกระทำแล้ว การบังคับใช้กฎหมายเพื่อการลงโทษการกระทำดังกล่าวนั้นจึงเป็นการกระทำที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง

ประการที่สาม ไม่ควรใช้กฎหมายอาญาเพื่อเป็นวิธีการที่จะนำไปสู่จุดประสงค์ที่สามารถทำให้บรรลุถึงซึ่งจุดประสงค์เช่นเดียวกันนั้นด้วยวิธีการอื่นที่ทำให้เกิดความทุกข์เวทนาน้อยกว่า หลักการนี้ เจอเร็มมี เบนธัม ได้อธิบายไว้ว่าหากสามารถจะตัดเดือนบุคคลไม่ให้กระทำความผิดได้ แทนที่การใช้วิธีในการลงโทษเพื่อไม่ให้บุคคลกระทำความผิดแล้วนั้นก็ควรจะใช้วิธีในการตัดเดือนมาทดแทน ทั้งนี้ เพื่อก่อให้เกิดความทุกข์เวทนาน้อยลงได้ หากเลือกวิธีที่เหมาะสมและสามารถแก้ไขปัญหาได้เช่นเดียวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดได้⁵

ประการที่สี่ ไม่ควรนำกฎหมายอาญามาใช้เพื่อจุดประสงค์ที่จะบังคับให้บุคคลประพฤติตามแนวทางที่จะทำให้เกิดผลประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติตนเอง หลักการดังกล่าวนี้ยึดหลักที่ว่าอิสรภาพของทุกคนย่อมอยู่เหนือสิ่งอื่นใดแม้ว่าการกระทำของบุคคลนั้นจะเป็นการกระทำที่ผิดศีลธรรมหรือไม่ก็ตาม แต่ถ้าการกระทำนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่บุคคลอื่นแล้วนั้นรัฐก็ไม่สมควรที่จะเข้ามายุ่งเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าว

3) หลักเกณฑ์ว่าด้วยความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

หลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้มีแนวคิดต้นแบบมาจากการพยายามที่จะจำกัดว่ากฎหมายอาญานั้นไม่ควรนำมาใช้ในกรณีใดบ้าง โดยเฉพาะในแง่ของการบังคับใช้กฎหมายอาญาดังกล่าวด้วยเหตุที่ว่ากฎหมายอาญานั้นมีบทบาทในการควบคุมพฤติกรรมของประชากรในสังคมหนึ่งมากน้อยแตกต่างกันออกไปจากอีกสังคมหนึ่ง ซึ่งหลักเกณฑ์ว่าด้วยความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติดังกล่าวสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ประการแรก รัฐไม่ควรใช้กฎหมายอาญาเพื่อห้ามการกระทำซึ่งไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างแข็งขันจากสาธารณชน เพื่อจะเป็นการทำให้การบังคับใช้กฎหมายนั้นเป็นไปได้ยากและมีค่าใช้จ่ายในการบังคับใช้ที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากประชาชนจะให้ความร่วมมือกับการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว แต่หากกฎหมายใดได้รับความร่วมมือจากประชาชนแล้วนั้นก็ย่อมทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและสามารถบังคับใช้ได้อย่างแท้จริง

ประการที่สอง รัฐไม่ควรบัญญัติความผิดซึ่งบังคับใช้ไม่ได้ในกฎหมายอาญา หมายความว่าไม่ควรจะบัญญัติความผิดในกฎหมายอาญาถ้าผู้ฝ่าฝืนได้ถูกดำเนินคดีและถูกลงโทษในการกระทำดังกล่าวนั้นจำนวนน้อย เหตุเพราะเจ้าหน้าที่จับผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีได้น้อย ซึ่งอาจ

⁵ Jonathan Bennett. (2017). *An Introduction to the Principles of Morals and Legislation*. (Online). Available URL : <https://www.earlymoderntexts.com/assets/pdfs/bentham1780.pdf>. [2019, 9 June].

ก่อให้เกิดการขาดความเคารพต่อกฎหมายของประชาชนจนเป็นเหตุทำให้กฎหมายดังกล่าวนั้นก็จะมีไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ในการบังคับใช้

ประการที่สาม กฎหมายอาญาไม่ควรกำหนดข้อห้ามบางประการที่เมื่อมีการฝ่าฝืนขึ้นแล้วไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าการกระทำความผิดเกิดขึ้นจริงหรือไม่ เนื่องจากจะทำให้กลายเป็นช่องว่างให้ผู้กระทำความผิดสามารถรอดพ้นจากการบังคับใช้กฎหมายได้จนเป็นเหตุทำให้มาตรการทางกฎหมายที่ออกมานั้นไม่มีประโยชน์ต่อการบังคับใช้ต่อการแก้ไขปัญหาในสังคมได้เลยและอาจก่อให้เกิดการไม่ได้รับความเป็นธรรมเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องก็เป็นได้

2.1.2 โครงสร้างความรับผิดทางอาญา

การกำหนดให้การกระทำใดเป็นการกระทำอันเป็นความผิดตามกฎหมายอาญานั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของโครงสร้างความรับผิดทางอาญา ซึ่งโครงสร้างความรับผิดทางอาญาสามารถแบ่งออกตามระบบกฎหมายได้ ดังต่อไปนี้

1) โครงสร้างความรับผิดทางอาญาในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์

ความรับผิดทางอาญาตามระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ มีแนวคิดพื้นฐานว่าการที่จะทำการวิสัย ซึ่งเป็นส่วนของการกระทำและส่วนที่เป็นอัตวิสัย ซึ่งเป็นส่วนของจิตใจ โดยความรับผิดทางอาญาตามระบบกฎหมายคอมมอนลอว์แบ่งการพิจารณาออกเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่เป็นภาววิสัย และส่วนที่เป็นอัตวิสัย การพิจารณาส่วนที่เป็นภาววิสัย หมายถึง การพิจารณาส่วนที่เป็นการกระทำของบุคคลซึ่งเข้าข่ายเป็นการกระทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย (Actus Reus) และการพิจารณาส่วนที่เป็นอัตวิสัย หมายถึง การพิจารณาส่วนที่เป็นจิตใจของบุคคลซึ่งคู่กับการมีเจตนาร้ายหรือจิตใจที่ชั่วร้าย (Mens Rea) ทั้งสองส่วนมีสาระสำคัญที่ควรพิจารณา⁶ ดังนี้

ประการแรก คือ การกระทำความผิด (Actus Reus) ซึ่งหมายถึง การกระทำในสิ่งที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด โดยมีจุดเริ่มต้นของการพิจารณาความรับผิดคือจะต้องมีการกระทำ เพราะกฎหมายอาญามุ่งลงโทษสิ่งที่เป็นการกระทำ และจะไม่ลงโทษสิ่งที่เป็นความคิด ทั้งนี้ การกระทำความผิด (Actus Reus) สามารถแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ การกระทำ (Actus) ประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 ประการ คือ อริยาบถ พฤติการณ์ประกอบอริยาบถ และผลของอริยาบถ ส่วนพฤติการณ์ประกอบอริยาบถกับความผิด (Reus) นั้นที่ถึงแม้ว่าจะเป็นการกระทำตาม Actus แล้ว แต่ก็ยังต้องพิจารณาต่อไปอีกว่า การกระทำนั้นมีกฎหมายบัญญัติว่าเป็น “ความผิด” หรือไม่ ซึ่งในที่นี้

⁶ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2555). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: วิญญูชน. หน้า 14-15.

จะต้องพิจารณาตามบทบัญญัติของกฎหมาย ถ้าหากไม่มีกฎหมายกำหนดว่าเป็นความผิด ก็ถือว่าขาดองค์ประกอบของความผิดแล้ว

ประการที่สอง คือ เจตนาร้าย (Mens Rea) ซึ่งในระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ถือว่าเป็นสิ่งที่บ่งบอกสภาวะที่แท้จริงของจิตใจ อันเกี่ยวกับจิตใจที่ชั่วร้าย นอกจากนี้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์คำว่า เจตนาร้าย ครอบคลุมทั้งส่วนที่เป็น การกระทำโดยเจตนา และส่วนที่เป็นการกระทำประมาท โดยไม่รู้ตัว

ประการที่สาม คือ ความสอดคล้องต้องกันระหว่างการกระทำและผล (Concurrence) หมายถึง การพิจารณาว่าเจตนาที่มุ่งร้ายนั้นมีความสอดคล้องต้องกันกับการกระทำและผลของการกระทำที่ได้กระทำลงไปหรือไม่

ประการที่สี่ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผล (Causation) ซึ่งหมายถึง การพิจารณาความเป็นเหตุเป็นผลระหว่างการกระทำและผลของการกระทำ โดยต้องพิจารณาว่าการกระทำที่ได้กระทำลงไปนั้นมีความเกี่ยวข้องกับผลของการกระทำที่เกิดขึ้นหรือไม่อย่างไร และผลของการกระทำที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการกระทำนั้นหรือไม่ อีกทั้ง ยังต้องพิจารณาว่าผลของการกระทำที่เกิดขึ้นดังกล่าวเป็นผลมาจากการกระทำโดยตรงหรือเป็นผลมาจากการกระทำโดยอ้อมอีกด้วย

และประการสุดท้ายในส่วนของโครงสร้างความรับผิดทางอาญาตามระบบกฎหมายคอมมอนลอว์นั้น คือ ผลร้ายที่เกิดขึ้น (Harm) หมายถึง ผลร้ายที่เกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากการกระทำและเจตนาร้ายในการกระทำความผิดดังกล่าวนั้น

2) โครงสร้างความรับผิดทางอาญาในระบบกฎหมายซีวิลลอว์

การพิจารณาความรับผิดทางอาญาตามกฎหมายระบบซีวิลลอว์นั้นเห็นว่ากฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่ว่าด้วยการลงโทษการกระทำผิดของบุคคลในสังคม จึงต้องพิจารณาถึงตัวผู้กระทำและการกระทำของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ โดยเริ่มต้นจากการพิจารณาว่าการกระทำของบุคคลครบตามองค์ประกอบความผิดของความผิดฐานนั้นหรือไม่ แล้วจึงพิจารณาว่าการกระทำดังกล่าวผิดกฎหมายหรือไม่ ตามด้วยการพิจารณาถึงความรู้ผิดชอบชั่วดีของบุคคลผู้กระทำ ซึ่งโครงสร้างความรับผิดทางอาญาตามกฎหมายระบบซีวิลลอว์มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ องค์ประกอบความผิด, ความผิดกฎหมาย และความชั่ว

องค์ประกอบแรก คือ องค์ประกอบความผิด เป็นการพิจารณาถึงโครงสร้างความผิดอาญาในเรื่ององค์ประกอบต่างๆที่เป็นสาระสำคัญของกฎหมายในความผิดแต่ละฐานความผิด ซึ่งแต่ละฐานความผิดนั้นจะประกอบด้วยสาระสำคัญที่หากผู้กระทำได้กระทำการครบถ้วนแล้วจะถือว่าครบ

องค์ประกอบความผิด ทั้งนี้ องค์ประกอบความผิดได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ องค์ประกอบภายนอก และองค์ประกอบภายใน โดยเป็นการพิจารณาองค์ประกอบตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในความผิดแต่ละฐาน ประกอบด้วย การพิจารณาองค์ประกอบย่อย 4 ส่วนคือ ผู้กระทำ, การกระทำ, กรรมของการกระทำ และความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล⁷ และองค์ประกอบภายใน เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับเจตนาของผู้กระทำ ประกอบด้วยเจตนาธรรมดา ซึ่งก็คือ การประสงค์ต่อผล หรือ การเล็งเห็นผล และเจตนาพิเศษอันหมายถึง การกระทำโดยทุจริตด้วย⁸

องค์ประกอบที่สอง คือ ความผิดกฎหมาย เมื่อได้ความว่าการกระทำนั้นครบองค์ประกอบความผิดแล้วลำดับต่อไปจะเป็นการพิจารณาว่าการกระทำดังกล่าวนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายหรือไม่ โดยสังเกตจากบทบัญญัติของกฎหมายที่มีอยู่ในขณะกระทำความผิดได้กำหนดไว้ให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดหรือไม่ เนื่องจากการกระทำบางอย่างแม้จะครบตามองค์ประกอบความผิดแล้วแต่มีเหตุที่ทำให้การกระทำนั้นไม่ถือว่าเป็นความผิดก็ย่อมได้ ทั้งนี้ เหตุที่ทำให้การกระทำนั้นไม่เป็นความผิดในที่นี้ สามารถแบ่งการพิจารณาออกเป็น 3 เรื่อง คือ จารีตประเพณีที่แม้จะไม่มี การบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ก็ยังมีการนำมาปรับใช้ในบางกรณีในเรื่องของความผิดทางอาญาด้วย โดยจะนำมาใช้ก็เฉพาะแต่เป็นการช่วยให้การกระทำนั้นไม่เป็นความผิดเท่านั้น ไม่สามารถนำมาใช้เพื่อการลงโทษผู้กระทำความผิดได้, ความยินยอมของผู้ถูกระทำซึ่งอาจทำให้การกระทำนั้นไม่เป็นความผิดตามกฎหมายก็ได้ โดยจะต้องพิจารณาเป็นรายกรณีมิใช่สามารถใช้ได้กับทุกกรณีไปเสียทั้งหมดซึ่งจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักวัตถุประสงค์ของกฎหมายด้วยว่ามี ประสงค์ที่จะคุ้มครองสิ่งใดเป็นหลัก และกรณีที่มีบทบัญญัติของกฎหมายให้อำนาจไว้ว่าหากกระทำแล้วกระทำความผิดดังกล่าวไม่เป็นความผิดตามกฎหมาย

และองค์ประกอบที่สาม คือ ความชั่ว เป็นการพิจารณาถึงตัวผู้กระทำความผิดนั้น โดยจะเป็นการพิจารณาว่าบุคคลที่ได้กระทำความผิดลงไปโดยมีความรู้ผิดชอบหรือไม่ ซึ่งหากถึงที่ผู้นั้นได้กระทำความผิดลงไปเกิดจากความไม่รู้ผิดชอบ กฎหมายก็ย่อมจะยกโทษให้โดยถือว่าบุคคลนั้นไม่มีความชั่ว ทั้งนี้ ความไม่รู้ผิดชอบของบุคคลสามารถเกิดได้จากความบกพร่องในหลายลักษณะ⁹ อาทิ ความบกพร่องเรื่องอายุ หรือการมีช่วงอายุที่แตกต่างกัน โดยในทางกฎหมายได้ใช้เรื่องของอายุมาเป็นสิ่งกำหนดความบกพร่องในการจะถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายอาญาด้วย ซึ่งมีแนวคิดว่าคุณคนที่มีอายุน้อยหรือมีความรู้ผิดชอบอย่างจำกัดกฎหมายจะไม่เอาโทษโดยถือว่าขาด

⁷ แสวง บุญเฉลิมวิภาส. (2551). *หลักกฎหมายอาญา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิญญูชน. หน้า 45.

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 57.

⁹ โกเมศ ขวัญเมือง. (2550). *กฎหมายอาญาชั้นสูง*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: วิญญูชน. หน้า 15.

ความชั่ว หรือในส่วนของความบกพร่องเรื่องจิตใจของผู้กระทำ เป็นกรณีที่บุคคลผู้กระทำความผิดนั้นไม่สามารถที่จะรู้ผิดชอบในการกระทำของตนได้เนื่องจากมีจิตบกพร่อง เป็นโรคจิตหรือมีจิตฟั่นเฟือน ซึ่งในกรณีดังกล่าวนี้กฎหมายก็จะไม่เอาโทษหรือยกเว้นโทษให้แก่บุคคลนั้น โดยมีแนวคิดที่ว่าบุคคลดังกล่าวไม่มีความรู้ผิดชอบในสิ่งที่ตนได้กระทำลงไปประกอบกับกฎหมายได้บัญญัติว่าไม่เอาโทษนั้นอันเนื่องจากถือว่าไม่มีความชั่วทางจิต และความบกพร่องเรื่องความไม่รู้ข้อผิดถูก ซึ่งในกรณีนี้กฎหมายก็ไม่เอาผิดหรือยกเว้นโทษให้เช่นกันโดยหลักการดังกล่าวได้มีการนำมาเป็นหลักการสำคัญบัญญัติหลักกฎหมายของไทยด้วยและได้มีการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 70 เป็นต้น¹⁰

หากพิจารณาตามโครงสร้างความรับผิดชอบทางอาญาของระบบกฎหมายซีวิลลอว์แล้ว จะเห็นได้ว่าหากการกระทำดังกล่าวนั้นเป็นการกระทำที่ครบองค์ประกอบความผิดทั้งองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายในแล้ว และการกระทำนั้นยังเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายด้วย ประกอบกับเมื่อพิจารณาถึงความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของผู้กระทำจึงเห็นได้ว่า ผู้ที่กระทำความผิดในกรณีการครอบครองบุหรี่ปัฟฟ้ากับการกระทำความผิดอันเกี่ยวข้องกับบุหรี่ปัฟฟ้าตามกฎหมายไทยในปัจจุบันนั้นมิได้มีความสอดคล้องกัน จึงทำให้ไม่ควรถือว่าผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับอัตราโทษเท่ากับความผิดที่ตราขึ้นเหล่านั้น เนื่องจากลักษณะของการกระทำความผิดและเจตนาในการใช้บุหรี่ปัฟฟ้าเพื่อกระทำความผิดนั้นแตกต่างกัน ซึ่งจะเป็นการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการกำหนดให้ความคุ้มครองต่อประโยชน์ส่วนรวมตามนโยบายการควบคุมยาสูบของไทยจำกัดอยู่แต่เพียงผู้เสียหายเท่านั้น แต่ยังมีคุ้มครองในด้านของผู้กระทำผิดให้ได้รับความเป็นธรรมจากการได้รับการลงโทษที่เหมาะสมกับการกระทำความผิดที่ผู้กระทำผิดได้ก่อขึ้นอีกด้วย

2.1.3 หลักความได้สัดส่วน

หลักความได้สัดส่วน (Principle of Proportionality) เป็นหลักการพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้อำนาจกับผู้ตกอยู่ภายใต้อำนาจบังคับให้ผู้ใช้อำนาจจำกัดสิทธิและเสรีภาพของผู้ที่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของตนอย่างพอประมาณ ซึ่งสามารถเปรียบได้กับการที่รัฐออกมาตรการในการกำหนดการจำกัดสิทธิโดยชอบตามรัฐธรรมนูญเพื่อบังคับใช้แก่ประชาชน แต่ในอีกแง่หนึ่งอาจเป็นช่องทางของการก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิโดยมิชอบก็ได้ ซึ่งเป็นเรื่องขัดแย้งกันระหว่างสิทธิขั้นพื้นฐานกับมาตรการของรัฐเพื่อความผาสุกของสังคมส่วนรวม โดยฝ่ายใดควรจะมียุทธวิธีมากกว่า

¹⁰ โกเมศ ขวัญเมือง. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 15. หน้า 16.

กันและการชั่งน้ำหนักดังกล่าวนั้นได้ยึดหลักที่ว่า “จะต้องไม่เกินกว่าเหตุ” ทั้งนี้ หลักความได้สัดส่วนสามารถแยกออกเป็นหลักการย่อยได้ 3 หลักการดังนี้

1) หลักความสัมฤทธิ์ผล (Principle of Appropriateness) เป็นหลักการที่กำหนดให้การออกมาตรการทางกฎหมายของผู้ใช้อำนาจรัฐ เพื่อมาบังคับใช้แก่ราษฎรนั้นจะต้องใช้พิจารณาใน การเลือกออกมาตรการเฉพาะที่เหมาะสม โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสามารถในการบังคับใช้ให้ กฎหมายนั้นสามารถดำเนินการสำเร็จลุล่วงตามเจตนารมณ์หรือวัตถุประสงค์แห่งการตรากฎหมาย ฉบับนั้นขึ้น เนื่องจากหลักความสัมฤทธิ์ผลเป็นหลักที่เกิดจากความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผลจึงทำ ให้กฎหมายที่ไม่สามารถก่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริงได้นั้นกลายเป็นมาตรการที่ไม่มี ประสิทธิภาพทันที¹¹

2) หลักความจำเป็น (Principle of Necessity) เป็นหลักการที่แสดงให้เห็นว่าในบรรดา มาตรการแต่ละมาตรการซึ่งล้วนแต่ชอบด้วยหลักความสัมฤทธิ์ผลนั้นสามารถดำเนินการให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของกฎหมายฉบับที่ให้อำนาจได้ แต่ทว่ามาตรการเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพหรือประโยชน์อันชอบธรรมของประชาชนมากน้อยแตกต่างกันไปเช่นกัน จึงทำให้ผู้ใช้อำนาจรัฐต้องตัดสินใจเลือกออกมาตรการที่มีความรุนแรงน้อยที่สุดและส่งผลกระทบต่อส่วนรวม น้อยที่สุดขึ้นมาบังคับใช้ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า “ในระหว่างสิ่งทีเลือว่าตั้งแต่สองสิ่งขึ้นไปที จำเป็นต้องเลือก บุคคลควรเลือกสิ่งทีเลือว่าน้อยทีสุด”¹²

3) หลักแห่งความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบ (Principle of Proportionality in the narrow sense) เป็นหลักการที่เรียกร้องให้เกิดดุลยภาพขึ้นระหว่างความเสียหายอันจะเกิดแก่เอกชน และ/หรือสังคมโดยรวมกับประโยชน์ที่สังคมพึงจะได้รับจากมาตรการใดมาตรการหนึ่งที่ฝ่ายผู้ใช้อำนาจรัฐออกมาบังคับใช้กับประชาชน โดยหลักความได้สัดส่วนในความหมายอย่างแคบนี้ เรียกร้องให้มาตรการที่ฝ่ายผู้ใช้อำนาจอาศัยอำนาจตามกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งออกมาบังคับใช้ นั้นจะต้องก่อให้เกิดประโยชน์มากกว่าโทษ ซึ่งหากก่อให้เกิดโทษมากกว่าประโยชน์แล้วย่อมถือได้ ว่ามาตรการดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย¹³

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า หลักการย่อยสามหลักการของหลักความได้สัดส่วนนั้น มีแนวคิดหลักอย่างเดียวกันคือ การมุ่งเน้นให้ผู้ใช้อำนาจรัฐจะต้องทำการชั่งน้ำหนักระหว่างผลดี

¹¹ สมยศ เชื้อไทย. (2562). *นิติปรัชญา*. (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: วิญญูชน. หน้า 179.

¹² “The principle of proportionality and the concept of margin of appreciation in human rights law”. (2013). *Basic Law Bulletin*, Issue 15. P 2.

¹³ วุฒิชัย จิตตานู. (2555). “การตรวจสอบความชอบธรรมของหลักสัดส่วนในบทบัญญัติแห่งกฎหมายของโลก”. *วารสารศาลยุติธรรมปริทัศน์*, 6(4). หน้า 123-125.

และผลร้ายของมาตรการทางกฎหมายแต่ละฉบับที่ผู้ใช้อำนาจออกมาเพื่อบังคับใช้แก่ประชาชน โดยในการตรากฎหมายแต่ละครั้งนั้นจะต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งประโยชน์ที่เกิดแก่ประชาชนและประโยชน์ที่เกิดแก่สังคมโดยรวมและถึงแม้ว่ากฎหมายที่ตราขึ้นจะเป็นมาตรการที่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการตรากฎหมายครั้งนั้นได้ แต่หากพิจารณาตามหลักความสัมฤทธิ์ผลและความจำเป็นแล้วนั้นได้แสดงให้เห็นว่ามาตรการดังกล่าวมีผลให้การบังคับใช้เป็นโทษมากกว่าเป็นคุณประโยชน์อย่างที่ว่าประชาชนและสังคมควรจะได้รับ กฎหมายดังกล่าวก็ย่อมถือว่าเป็นมาตรการที่ไม่ควรออกมาเพื่อบังคับใช้แก่ประชาชนและหากผู้ใช้อำนาจรัฐยังฝ่าฝืนนำเอากฎหมายดังกล่าวมาบังคับใช้แล้วนั้นย่อมทำให้การบังคับใช้กฎหมายของผู้ใช้อำนาจรัฐนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายอีกด้วย

หากพิจารณาในเรื่องของหลักความได้สัดส่วนกับการลงโทษในกรณีการมีบุหรี่ปริศนาไว้ในครอบครองในปัจจุบันนั้น จะเห็นได้ว่าการนำเอากฎหมายที่มีใช้กฎหมายที่มุ่งมาบังคับใช้ในเรื่องนั้น โดยเฉพาะยอมทำให้การบังคับใช้กฎหมายในกรณีนั้นขัดต่อหลักความได้สัดส่วนนี้ เนื่องจากการลงโทษนั้นมิได้มีความเหมาะสมแก่ลักษณะของการกระทำความผิดและเจตนาที่แท้จริงในการกระทำเกี่ยวกับบุหรี่ปริศนาที่อยู่ในครอบครองนั้น จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ปริศนาไว้ในครอบครองนี้ยังไม่มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้อย่างที่ควรจะเป็น

2.1.4 ประเภทของความรับผิดทางอาญา

ความรับผิดทางอาญา เกิดมาจากหลักการในทฤษฎีสัญญาประชาคมที่ประชาชนมอบอำนาจให้รัฐออกกฎหมาย เพื่อมาเป็นมาตรการในการใช้ควบคุมและป้องกันสังคมให้พ้นจากการกระทำที่เป็น “ภัยอันตรายต่อผู้อื่น (harm to others)” โดยการออกกฎหมายเพื่อบังคับใช้แก่พฤติกรรมของประชาชนในสังคม รวมทั้งการกำหนดถึงข้อห้ามในการปฏิบัติและบทลงโทษสำหรับการฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าวด้วย ซึ่งความรับผิดทางอาญาในแง่ของกฎหมาย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท¹⁴ ดังต่อไปนี้

1) ความผิดในตัวเอง หรือในภาษาละตินเรียกว่า *mala in se* ความรับผิดในประเภทนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่าการกระทำความผิดบางประเภทนั้น แม้ว่าจะเกิดขึ้นในต่างพื้นที่ ต่างเวลา แต่มนุษย์มักเห็นว่าการกระทำดังกล่าว เป็นความผิดเช่นเดียวกัน เพราะมนุษย์มีมโนธรรมที่จะคิดได้ว่า สิ่งนั้นเป็นความผิด ซึ่งโดยทั่วไปแล้วมโนธรรมที่ว่ามันมักตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักศีลธรรมอันดี โศกนาฏกรรมที่ว่าเป็นในลักษณะดังกล่าวนี้เรียกว่า *mala in se* ซึ่งหมายถึง “สิ่งที่เป็นความชั่วร้ายในตัวเอง (evil in itself)” ซึ่งการกระทำเช่นนี้เมื่อมีผู้ใดได้กระทำให้ขึ้นในสังคมนั้น สังคมส่วนมากจะถือ

¹⁴ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 11. หน้า 14-15.

ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อศีลธรรมอันดีของสังคม เพราะเหตุว่าสังคมถือว่าสิ่งนั้นเป็นความชั่วร้ายและเป็นความผิดที่ไม่ควรจะทำให้เกิดขึ้น¹⁵

2) ความผิดเพราะกฎหมายห้าม หรือในภาษาละตินเรียกว่า mala prohibita ความรับผิดชอบในประเภทนี้ คือ ความผิดที่เกิดจากการที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิด โดยอาจมิได้เกี่ยวกับศีลธรรมเลยก็ได้ โดยเป็นกฎหมายที่รัฐของประเทศใดประเทศหนึ่งเห็นความเป็นความผิดที่จำเป็นจะต้องมีการตรากฎหมายขึ้นมาเพื่อบังคับใช้ในการควบคุม ระวังและยับยั้งการกระทำดังกล่าวนั้นมิให้เกิดในประเทศของตน เนื่องจากเห็นว่าการกระทำดังกล่าวนั้นได้ส่งผลร้ายและก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อสังคมและประชาชนส่วนมาก ยกตัวอย่างเช่น การตรากฎหมายจราจรขึ้นเพื่อควบคุมการใช้ทางคมนาคมให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้ร่วมทางหรือความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เป็นต้น¹⁶

สำหรับในเรื่องของประเภทของความรับผิดชอบทางอาญานั้นสามารถสรุปได้ว่า การที่จะถือว่าการกระทำใดเป็นการกระทำที่ถือว่าเป็นความผิดและต้องถูกลงโทษเมื่อมีการฝ่าฝืนนั้นจะต้องเป็นการกระทำที่กฎหมายได้กำหนดให้การกระทำนั้นเป็นความผิดในขณะที่ได้มีการกระทำเกิดขึ้น โดยกฎหมายดังกล่าวจะต้องแยกประเภทของความรับผิดชอบทางอาญาในแต่ละการกระทำให้ได้ เพื่อให้การกำหนดบทลงโทษของการกระทำนั้นมีความสอดคล้องทั้งในเรื่องของประเภทความรับผิดชอบ วัตถุประสงค์ของการลงโทษและบทลงโทษที่กำหนด เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจนสามารถแก้ไขปัญหาการทำความผิดในแต่ละประเภทได้อย่างแท้จริง

จากที่กล่าวมาในข้างต้น เมื่อนำมาพิจารณาถึงกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง ประกอบกับประเภทของความรับผิดชอบทางอาญาจะเห็นได้ว่า การทำความผิดในลักษณะนี้เป็นการทำความผิดในประเภทของความรับผิดชอบทางอาญาที่เรียกว่า mala prohibita หรือ ความผิดเพราะกฎหมายห้าม เพราะได้เล็งเห็นว่าบุหรี่ไฟฟ้านั้นถือเป็นสิ่งที่เป็นภัยอันตรายและส่งผลกระทบต่อประชาชนในประเทศ จึงเป็นสิ่งที่กฎหมายต้องจำกัดการบริโภคเพื่อออกมาตรการในการควบคุมดูแลสุขภาพและอนามัยของประชาชนโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง อีกทั้งการกำหนดให้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นความผิดเพราะกฎหมายห้ามนั้นยังเป็นการกำหนดนโยบายควบคุมดูแลยาสูบตามที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นหนึ่งในภาคีตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบ

¹⁵ Mark S. Davis. (2006). "Crimes Mala in Se: An Equity-Based Definition". *Criminal Justice Policy Review*, 3(17). P 270-289.

¹⁶ Larry K. Gaines and Roger LeRoy Miller. (2009). *Criminal Justice in Action*. (Fifth Edition). United States: Cengage Learning, inc. P 74.

ขององค์การอนามัยโลก ดังนั้น การกำหนดมาตรการดังกล่าวจึงเป็นการขับเคลื่อนทางสังคมและสิ่งแวดล้อมควรเผยแพร่ข้อมูลในเรื่องความเสี่ยงและอันตรายจากการใช้บุหรี่ไฟฟ้า โดยใช้นโยบายในเรื่องของการบังคับทางกฎหมายและการเพิ่มภาษี เป็นต้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษ

การลงโทษ (Punishment) ถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายในกระบวนการยุติธรรมที่ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดตามคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว สำหรับการลงโทษนี้ถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบหลักของทางกรมราชทัณฑ์ ซึ่งการลงโทษบางประเภท ยกตัวอย่างเช่น การจำคุกนั้นถือเป็นการลงโทษที่มีลักษณะเป็นการตัดโอกาสของผู้กระทำความผิดให้ออกจากสังคมเป็นการชั่วคราวเพื่อลงโทษรับแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำความผิดดังกล่าวให้กลับตัวกลับใจและเปลี่ยนแปลงแก้ไขจิตสำนึกให้กลับกลายเป็นคนดีของสังคมต่อไป แต่โทษจำคุกสามารถถูกทดแทนได้ด้วยโทษทางเลือกประเภทอื่นได้เช่นกันไม่ว่าจะเป็นการลงโทษในลักษณะของการคุมความประพฤติหรือการลงโทษในลักษณะของวิธีการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด เป็นต้น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับว่าการลงโทษในแต่ละครั้งนั้นมุ่งประสงค์ที่จะก่อให้เกิดผลอย่างไรขึ้นแก่ตัวผู้กระทำความผิด ดังนั้น หากจะทำการศึกษาในเรื่องของแนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงแนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษให้ดีเสียก่อนว่าเป็นมาเช่นไร ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการแบ่งการศึกษาออกเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

2.2.1 วิวัฒนาการของการลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญา

สำหรับในเรื่องของวิวัฒนาการของการลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญานั้นจะมีความสอดคล้องและเปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการในแต่ละช่วงยุคสมัย โดยจะเริ่มต้นยุคสมัยจากสังคมที่มีอยู่อาศัยในลักษณะของการอยู่ร่วมกันและมีการนำเอาระเบียบแบบแผนจารีตประเพณีมาบังคับใช้ในการตัดสินและลงโทษผู้กระทำความผิด จนก้าวไปสู่สังคมที่มีลักษณะของความสัมพันธ์กันด้วยความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ศาสนาและระบบกฎหมายที่ใช้บังคับในแต่ละท้องที่ จึงทำให้วิวัฒนาการของการลงโทษนั้นสามารถแบ่งออกได้จากช่วงเวลาในแต่ละยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1) สำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมหรือสำนักคลาสสิก (Classical School)

สำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมหรือสำนักคลาสสิก (Classical School) นี้มีแนวคิดหลักที่จะต่อต้านการลงโทษที่เกิดจากความอหังการของผู้ใช้อำนาจ¹⁷ ซึ่ง ซีซาร์ เบคคาเรีย นักอาชญาวิทยาที่มีความสำคัญต่อแนวคิดในสำนักคลาสสิกนี้ได้วางหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้ใน *The Essay on Crime and Punishment* 1764 โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญเป็นการพยายามต่อต้านและล้มเลิกวิธีการทรมานที่โหดเหี้ยมไร้มนุษยธรรม ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขระบบกฎหมายอาญาให้มีความชัดเจนและเป็นธรรมซึ่งแนวความคิดหลายประการที่นำไปสู่การปฏิรูปพื้นฐานทางสาขาอาชญาวิทยาและการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญ¹⁸ สามารถสรุปได้ดังนี้

ประการแรก คือ บุคคลทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย ดังนั้น ไม่ว่าผู้ใดกระทำความผิดในลักษณะเดียวกันจะต้องได้รับโทษเช่นเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงเพศ อายุ สติปัญญา “Equal punishment for the same crime” เพราะถือว่าทุกคนมี “Free will” หรือเจตจำนงอิสระที่จะตัดสินใจและเลือกทำสิ่งที่ตนพึงปรารถนาและจะได้รับความสุขหรือประโยชน์สูงสุดจากการกระทำนั้นๆ

ประการที่สอง คือ การป้องกันอาชญากรรมย่อมมีความสำคัญกว่าการลงโทษ ด้วยเหตุนี้ตัวบทบัญญัติของกฎหมายจะต้องเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรที่แจ่มชัดและเข้าใจได้ว่าต้องการที่จะกำหนดถึงสาระสำคัญในเรื่องใด เพื่อให้ประชาชนทุกคนโดยทั่วไปทราบว่าการผิดกฎหมายหรือการกระทำประเภทใดที่เป็นความผิดและมีกำหนดโทษตามกฎหมายขึ้น ทั้งนี้ การบัญญัติกฎหมายถือเป็นอำนาจหน้าที่ของทางฝ่ายนิติบัญญัติที่จะเป็นผู้ร่างและจัดทำกฎหมายขึ้นมาบังคับใช้แก่สังคมหรือประเทศนั้นๆ

ประการที่สาม คือ ควรยกเลิกการกล่าวหาในทางลับ การใช้วิธีทรมานและทารุณกรรมต่างๆ รวมทั้งโทษประหารชีวิต การพิจารณาคดีควรมีลักษณะรวดเร็วมีหลักเกณฑ์เป็นมาตรฐาน ยุติธรรมและมีมนุษยธรรม

¹⁷ อุทัย อาทิวา. (2558). *ทฤษฎีอาชญาวิทยากับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วิ.เจ.พรินติ้ง. หน้า 37-45.

¹⁸ Philippe Audegean. (2017). *Cesare Beccaria's On Crimes and Punishments: the meaning and genesis of a jurisprudential pamphlet*. (Online). Available URL : <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01916599.2016.1256591>. [2019, 9 June].

ประการที่สี่ คือ กรณีที่การลงโทษนั้นควรจะมีวัตถุประสงค์เป็นการลงโทษเพื่อการข่มขู่ยับยั้งบุคคลจากการกระทำผิดไม่ว่าจะเป็นในส่วนของผู้กระทำความผิดเองหรือบุคคลอื่น แต่จะต้องมิใช่เป็นการลงโทษโดยมุ่งเน้นเรื่องการแก้แค้นเป็นสำคัญอย่างที่เคยเป็นมา

ประการที่ห้า เป็นเรื่องของความหนักเบาของการลงโทษนั้นจะต้องได้สัดส่วนกับความรุนแรงของอาชญากรรมหรือผลร้ายที่เกิดจากการกระทำผิดในแต่ละครั้ง ดังนั้นความหนักเบาของการลงโทษนั้นจึงเป็นการลงโทษที่จะต้องมีความเหมาะสมกับฐานความผิด และควรจะลงโทษผู้กระทำผิดอย่างจริงจังอีกด้วย

กล่าวโดยสรุป สำนักอาชญาวิทยาคั้งเดิมมีแนวคิดและเน้นทางด้านอาชญากรรมมากกว่าตัวอาชญากร โดยมุ่งการศึกษาป้องกันอาชญากรรมโดยการบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์เป็นสำคัญ โดยหากมีการละเมิดกฎหมายที่กำหนดขึ้นนั้นบุคคลดังกล่าวย่อมที่จะถูกลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence) ในการกระทำผิดทั้งต่อตัวผู้กระทำความผิดเองและต่อบุคคลอื่นที่อาจจะกระทำความผิดในอนาคตด้วย

2) สำนักอาชญาวิทยาคั้งเดิม (Neo-Classical School)

สำหรับสำนักอาชญาวิทยาคั้งเดิมนี้ได้เกิดขึ้นประมาณต้นศตวรรษที่ 19 โดยมีหลักการสำคัญที่ยังคงยึดหลักเจตจำนงอิสระตามแนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาคั้งเดิมโดยมีความเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีเหตุผลและต้องรับผิดชอบในการกระทำของตน ซึ่งสำนักอาชญากรรมกั้งเดิมนี้มีแนวความคิดที่แตกต่างไปจากแนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาคั้งเดิมในเรื่องของการลงโทษอันเกี่ยวกับกรณีที่ผู้กระทำผิดเป็นเด็ก คนชรา คนวิกลจริต คนปัญญาอ่อนหรือคนที่กระทำความผิดด้วยความจำเป็น โดยมีหลักการสำคัญที่สังเกตเห็นว่าบุคคลเหล่านี้ควรที่จะได้รับการพิจารณาลดหย่อนผ่อนโทษ เพราะบุคคลดังกล่าวไม่สามารถใช้เจตจำนงอิสระของตนเองได้อย่างเต็มที่ กล่าวคือกฎหมายนั้นน่าจะมีเหตุบรรเทาโทษสำหรับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็ก คนชรา คนวิกลจริต คนปัญญาอ่อนหรือคนที่กระทำความผิดด้วยความจำเป็น นอกจากนี้ ยังได้มีการวางหลักการถึงการกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำผิดเป็นหลักเกณฑ์เดียวกันอย่างเคร่งครัด โดยมีความเห็นว่าผู้กระทำความผิดที่มีลักษณะอย่างเดียวกันจะต้องได้รับโทษเท่ากันนั้น อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เหมาะสมได้เช่นในกรณีของผู้กระทำผิดครั้งแรก กับผู้กระทำผิดซ้ำ เป็นต้น ที่ควรนำเอาองค์ประกอบอื่นๆ มาพิจารณาประกอบการลงโทษอีกด้วย¹⁹

¹⁹ อุทัย อาทิวช. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 21. หน้า 125-126.

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สามารถนำเสนอแนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาที่ตั้งเดิมที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขกฎหมายอาญาและวิธีพิจารณาคดีของศาลในปัจจุบัน 4 ประการ คือ การนำเสนอให้ศาลนำพฤติการณ์แห่งคดีมาร่วมเพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีและการลงโทษด้วย, การนำเสนอให้ศาลตระหนักถึงความจำเป็น ในการนำประวัติและภูมิหลังของผู้กระทำผิดมาประกอบการพิจารณา โดยไม่จำกัดการพิจารณาเฉพาะพฤติกรรมขณะประกอบอาชญากรรมเท่านั้น, การนำเสนอให้กระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งศาลยอมรับฟังคำให้การของผู้ชำนาญการในทางสาขาเฉพาะที่เกี่ยวกับลักษณะคดี เช่น แพทย์ จิตแพทย์ นิติเวชวิทยา เป็นต้น เพื่ออธิบายถึงพฤติกรรมของผู้กระทำผิดและเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคดีได้อย่างถ่องแท้ยิ่งขึ้น และการกระตุ้นให้กระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะศาลหันมาให้ความสนใจกับบุคคลที่อาจมีความรับผิดชอบทางอาญาแตกต่างไปจากบุคคลอื่นๆ ตัวอย่างเช่น ผู้เยาว์ คนชรา คนวิกลจริต เป็นกรณีพิเศษเพราะบุคคลเหล่านี้ย่อมไม่สามารถกำหนดเจตจำนงเสรีได้โดยตัดเทียมบุคคลอื่น ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความรู้สึกผิดชอบและเจตนาของบุคคลในขณะประกอบอาชญากรรม จึงสมควรที่กฎหมายจะให้ความปรานีและผ่อนปรนโทษ แนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาที่ตั้งเดิมนำไปสู่การปรับปรุงและปฏิรูปกฎหมายอาญา ในเรื่องของการใช้มาตรการลงโทษจำคุกไม่ตายตัว การคุมประพฤติ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปคือ การลงโทษตามแนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาที่ตั้งเดิมนั้นมิได้มีเจตนาที่จะทำการล้มล้างหลักการในเรื่องของการลงโทษของสำนักอาชญาวิทยาตั้งเดิมแต่อย่างใด เพียงแต่ได้เสนอแนวทางเพื่อปรับปรุงหลักการของการลงโทษจากแบบดั้งเดิมให้มีความเหมาะสมและเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องมากขึ้น โดยการลงโทษตามแนวคิดของสำนักอาชญาวิทยาที่ตั้งเดิมนี้นี้มีแนวคิดที่เป็นหัวใจหลักสำคัญเป็นการนำสาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด ตัวผู้กระทำความผิด ความสามารถของผู้กระทำความผิด เหตุหรือปัจจัยในการกระทำความผิด ตลอดจนเหตุอันควรแก่การลดหย่อนผ่อนโทษมาประกอบการพิจารณาคดีเพื่อตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิดด้วย

3) สำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยม (Positive School)

สำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยม (Positive School) หรือที่เรียกอีกอย่างว่า สำนักอาชญาวิทยาวิทยาศาสตร์ ซึ่งสำนักอาชญาวิทยาดังกล่าวได้เกิดขึ้นประมาณปลายศตวรรษที่ 19 จนถึงต้นศตวรรษที่ 20 ซึ่งถือว่าเป็นยุคที่วิทยาศาสตร์มีความเฟื่องฟูมากที่สุด โดยการศึกษาเกี่ยวกับอาชญากรรมของสำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยมนี้เป็นการศึกษาในแง่สาเหตุของอาชญากรรมใน

ฐานะที่อาชญากรรมเป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่ง โดยมีแนวคิดเป็นการพยายามที่จะประยุกต์วิธีการศึกษาแบบวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ในสังคมประกอบกับการลงโทษด้วย โดยมีแนวคิดหลักที่สำคัญเล็งเห็นว่าปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้นนั้นสามารถที่จะทำการแก้ไขได้ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์และการศึกษาวิจัย²⁰

ทั้งนี้ สำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยมได้มีแนวคิดในการปฏิเสธแนวคิดเรื่องเจตจำนงอิสระกับการประกอบอาชญากรรมอย่างที่เคยบังคับใช้มา แต่ได้สนับสนุนแนวคิดในเรื่องของ “เจตจำนงกำหนด” (Determinism) ซึ่งหมายถึง พฤติกรรมของคนได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการ ดังนั้น มนุษย์จึงไม่ควรที่จะต้องรับผิดชอบในการกระทำของตนทั้งหมด โดยทางสำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยมเห็นว่าสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีส่วนทำให้คนกระทำความผิดควรเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขในการกระทำความผิดในครั้งนั้นๆ ด้วย และจะถือว่าผู้กระทำผิดเปรียบเสมือนเหมือนผู้ป่วยคนนั้น จึงทำให้การลงโทษกลายเป็นกระบวนการขัดเกลาทงสังคม (Socialization) นั่นถือเป็นมาตรการที่มีความสำคัญต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล การถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอาชญากร²¹

จากที่กล่าวมาในข้างต้นนั้น สามารถสรุปหลักการสำคัญของสำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยมได้ว่า เป็นการนำเสนอความคิดที่เบนความสนใจจากการศึกษาที่อาชญากรรมไปสู่การศึกษาที่ตัวอาชญากร โดยทางสำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยมได้มีการนำเสนอแนวคิดที่ว่าผู้กระทำผิดเหมือนผู้ป่วยที่ต้องการการรักษาเยียวยา (Treatment) ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการลงโทษที่นำมาบังคับใช้แก่ผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องเป็นการลงโทษในลักษณะของการแก้ไขฟื้นฟู (Corrections) และเพื่อบำบัดรักษาให้หายหรือพ้นไปจากการป่วยนั้น อีกทั้ง แนวคิดของทางสำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยมยังเป็นการนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมผู้กระทำความผิด ว่าการควบคุมผู้กระทำความผิดนั้นควรที่จะต้องมีการจำแนกลักษณะและแยกขังตามลักษณะของผู้กระทำความผิด อีกทั้ง การลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดจะต้องเป็นการลงโทษที่สมเหตุสมผลและมีความเหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิด มิใช่ลงโทษให้เหมาะสมกับฐานความผิดและตามความต้องการของสังคมเป็นหลักอีกด้วย

²⁰ GLORY NIRMALA.K. (2012). *Positivists School/The Italian School*. (Online). Available URL : <https://www.abysinnialaw.com/about-us/item/446-positivists-school-the-italian-school>. [2019, 9 June]

²¹ Katelynn Torrence. (2016). *Schools of Criminology*. (Online). Available URL : <https://owlcation.com/social-sciences/Schools-of-Criminology>. [2019, 9 June].

4) สำนักอาชญาวิทยาแบบป้องกันสังคม (Social Defense School)

สำนักอาชญาวิทยาแบบป้องกันสังคมนั้นมีฟิลิปโป กรามาติคา และมาร์ค แอนเซล นักอาชญาวิทยาเป็นผู้นำในแนวความคิดโดยมีทัศนะเกี่ยวกับอาชญากรรมเช่นเดียวกับนักอาชญาวิทยาสำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยม (Positive School) แต่มีทัศนะในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดแตกต่างไปจากสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมหรือสำนักคลาสสิก (Classical School) ในแง่ที่ว่าเน้นการคุ้มครองสังคมโดยการแก้ไขปรับปรุงและอบรมบ่มนิสัยผู้กระทำความผิดมากกว่าการลงโทษและต่างจากสำนักอาชญาวิทยาปฏิฐานนิยมตรงที่นำกฎหมายอาญาเข้ามาเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดด้วย²²

ทั้งนี้ ทฤษฎีคุ้มครองสังคมตามแนวความคิดของสำนักอาชญาวิทยาแบบป้องกันสังคมนั้นมีการนำมาปรับใช้กับการลงโทษมาเป็นเวลานานแล้วเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากมาตรา 176 ของกฎหมายรัฐธรรมนูญที่พระเจ้าจักรพรรดิคาร์ลที่ 5 แห่งจักรวรรดิโรมันทรงประกาศใช้ใน ค.ศ. 1532 ที่บัญญัติว่า “เมื่อบุคคลไม่ทำตามสัญญาหรือหลังจากประกอบอาชญากรรมอย่างหนึ่งขึ้นแล้วยังจะทำความผิดอีกต่อไป ถ้าผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีเห็นว่าบุคคลนั้นจะก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นอาจมีคำสั่งให้ขังผู้นั้นไว้ในเรือนจำจนกว่าจะหาประกันหรือผู้ค้ำประกันที่เหมาะสมได้เพื่อป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้น” และแนวความคิดตามทฤษฎีคุ้มครองสังคมตามแนวความคิดของสำนักอาชญาวิทยาแบบป้องกันสังคมนี้อาจพัฒนาเรื่อยมา ซึ่งในปัจจุบันนักอาชญาวิทยานักอาชญาวิทยาแบบป้องกันสังคมนี้อาจให้ความสนใจในเรื่องของ

- 1) บุคลิกภาพของผู้กระทำความผิด
- 2) กฎหมายอาญา และ
- 3) การควบคุมสิ่งแวดล้อม เพื่อทำให้สังคมดีขึ้นและเพื่อป้องกันอาชญากรรม

ในเวลาต่อมาสำนักอาชญาวิทยาแบบป้องกันสังคมได้มีการคิดค้นแนวความคิดใหม่ขึ้นมาโดยแนวความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นของสำนักอาชญาวิทยาแบบป้องกันสังคมนี้นั้นมีหลักการสำคัญดังต่อไปนี้

- 1) เห็นว่าควรที่จะมีการมองวิธีการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งการลงโทษที่มีลักษณะเป็นการคุ้มครองสังคมจากอาชญากรรมมากกว่าการลงโทษผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล

²² Matthew Dallek. (2016). *Defenseless Under the Night: The Roosevelt Years and the Origins of Homeland Security*. United State of America: Oxford University Press. P 249.

2) เห็นควรให้นำวิธีการคุ้มครองสังคมไปปฏิบัติโดยไม่ต้องอาศัยกฎหมายอาญา เพื่อให้ผู้กระทำความผิดไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อสังคมอีกต่อไป ซึ่งอาจกระทำได้โดยทำการเคลื่อนย้ายและแยกผู้กระทำความผิดไปเสียจากสังคมไม่ว่าจะชั่วคราวหรือถาวร หรือมิฉะนั้นก็กระทำโดยให้การศึกษาแก่ผู้กระทำความผิดเสียใหม่

3) นโยบายทางอาญาของสำนักอาชญาวิทยาแบบป้องกันสังคม ส่งเสริมให้ใช้ระบบการขัดเกลาทางสังคม เป็นรายบุคคลมากกว่าเป็นรายกลุ่มในการป้องกันอาชญากรรมและในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด

4) ถ้าหากแก้ไขให้กฎหมายอาญามีบทบัญญัติที่มีมนุษยธรรมยิ่งขึ้น ระบบการขัดเกลาทางสังคมก็อาจเกิดขึ้นได้ และกฎหมายอาญานั้นจะมุ่งคุ้มครองสิทธิของผู้กระทำความผิดในฐานะเป็นคนไม่ว่าเป็นผู้ถูกกล่าวหาหรือถูกลงโทษทางอาญา

5) การทำให้กฎหมายอาญามีหลักการที่มุ่งเน้นในเรื่องของมนุษยธรรมและการพิจารณาพิพากษาคดีอย่างมีมนุษยธรรมมากยิ่งขึ้น โดยมีใช้แต่เป็นการบังคับใช้กฎหมายเพื่อไม่ใช่เป็นการตื่นตัวทางมนุษยธรรมเท่านั้น แต่จะทำให้เข้าใจปรากฏการณ์ของอาชญากรรมและบุคลิกภาพของผู้กระทำความผิดโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์อีกด้วย²³

นอกจากนี้ สำนักอาชญาวิทยาแบบป้องกันสังคมยังมีแนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด โดยเน้นไปที่การแก้ไขฟื้นฟูและการอบรมบ่มนิสัยของผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคลมากกว่าการลงโทษและการแก้แค้นทดแทน ซึ่งการจะแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดได้นั้นก็ต้องอาศัยการศึกษาผู้กระทำความผิดโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ แล้วช่วยผู้กระทำความผิดให้ปรับตัวเข้ากับสังคม เพราะฉะนั้นการป้องกันสังคมตามทฤษฎีคุ้มครองสังคมแตกต่างจากการป้องกันตามทฤษฎีป้องกันของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมตรงที่ว่า การป้องกันของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิมเป็นการลงโทษแต่การป้องกันตามทฤษฎีคุ้มครองสังคมของสำนักอาชญาวิทยาแบบป้องกันสังคมเป็นการแก้ไขฟื้นฟู โดยศาสตราจารย์ฟอกซ์ได้กล่าวไว้ด้วยว่า นักอาชญาวิทยาสำนักอาชญาวิทยาแบบป้องกันสังคมส่วนใหญ่เป็นชาวยุโรปและกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันสังคมก็เกิดขึ้นในยุโรปแล้วแพร่หลายไปในอเมริกาได้ แต่ผลในทางปฏิบัติที่ปรากฏว่ามีใช้ในระบบงานยุติธรรมทางอาญาของสหรัฐอเมริกามีใช้น้อย และกฎหมายอาญาของไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

²³ Graeme Newman. (2017). *The Punishment Response*. (Online). Available URL : <https://books.google.co.th/books?isbn=1351475711>. [2019, 9 June].

วิธีการเพื่อความปลอดภัย ก็เชื่อว่าได้รับอิทธิพลจากกฎหมายป้องกันสังคมจากประเทศในทวีปยุโรปด้วยเช่นกัน

2.2.2 วัตถุประสงค์ในการลงโทษ

วัตถุประสงค์ในการลงโทษผู้กระทำความผิดเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองรัฐใช้ควบคู่กับการปกครองเพื่อจัดระเบียบของสังคม แต่วัตถุประสงค์ของการลงโทษมีความแตกต่างกันไปตามค่านิยมของสังคมและความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมืองตามยุคสมัย ดังนั้น หากสังคมและยุคสมัยนั้นมีความแตกต่างกันย่อมส่งผลให้วิธีการลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นมีความแตกต่างกันตามไปด้วย ซึ่งวิธีการลงโทษในสมัยดั้งเดิมนั้นจะมุ่งเน้นให้การลงโทษมีลักษณะเป็นการทรมานโหดร้าย เพื่อเป็นการแก้แค้นและข่มขู่ยับยั้งให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกเกรงกลัวต่อโทษที่จะต้องได้รับ แต่ในปัจจุบันความมุ่งหมายในการลงโทษได้ให้ความสำคัญแก่การตัดโอกาสไม่ให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับตัวเป็นคนดีแทน อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์และแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นไปในรูปแบบใดก็มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อผสมกลมกลืนระหว่างวัตถุประสงค์ในการลงโทษที่มีมาแต่เดิมกับหลักการป้องกันสังคม ซึ่งสามารถสรุปเป็นทฤษฎีต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้²⁴

1) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทน (Retribution) ถือเป็นวัตถุประสงค์ในการลงโทษที่เก่าแก่ที่สุดในบรรดาทฤษฎีการลงโทษทั้งหมด โดยมีการพัฒนามาจากปรัชญาพื้นฐานว่าอาชญากรรมเป็นการประทุษร้ายต่อผู้อื่นจึงสมควรที่จะได้รับการลงโทษสนองตอบแก้แค้นให้สาสมอย่างรุนแรงกับสิ่งที่ได้ก่อขึ้น จึงเป็นเหตุทำให้รูปแบบของการลงโทษมีลักษณะที่รุนแรงโหดร้าย ซึ่งมีนักปรัชญาชาวเยอรมันชื่อ อิมมานูเอล คานท์ (Immanuel Kant)²⁵ ได้ให้เหตุผลสนับสนุนทฤษฎีนี้ว่า ผู้ซึ่งจงใจทำการอันไม่เป็นธรรมจะต้องถูกลงโทษซึ่งได้สัดส่วนพอดีทั้งสภาพและความหนักเบากับความผิดของเขา ถ้าสังคมไม่ลงโทษก็เท่ากับสังคมยอมรับรองการกระทำความผิดเหล่านั้น

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันทฤษฎีการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทนนี้ได้ลดความสำคัญลง เพราะสังคมมีเหตุผลหรือวัตถุประสงค์อื่นในการที่จะใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดมากขึ้น ประกอบกับ

²⁴ พยงค์ สตินธนาภา. (2555). *การศึกษาเรื่องการสืบเสาะและพินิจเชิงเปรียบเทียบ*. เอกสารประกอบผลงานกรมคุมประพฤติ, กระทรวงยุติธรรม. หน้า 7-10.

²⁵ A Walen. (2014). *Retributive Justice*. (Online). Available URL : <https://plato.stanford.edu/entries/justice-retributive>. [2019, 9 June].

วัตถุประสงค์ในการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทนนั้นคำนึงถึงว่าโทษที่จะใช้ลงโทษนั้นต้องเหมาะสมและได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของการกระทำผิด จึงไม่สามารถที่จะกักขังผู้กระทำผิดไว้เกินกว่าระยะเวลาที่เหมาะสมกับความร้ายแรงแห่งการกระทำผิดของเขาได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้การลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทนในปัจจุบันจึงมีความสำคัญลดน้อยลงแต่ก็ยังคงต้องมีบังคับใช้อยู่ เพราะยังสอดคล้องกับความรู้สึกของผู้เสียหายและประชาชนทั่วไปในการที่จะทำให้ผู้กระทำผิดได้รับการลงโทษอย่างสาสมอีกด้วย

2) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่หรือปราบปราม (Deterrence) ทฤษฎีการลงโทษนี้เป็นทฤษฎีที่มีความเชื่อว่าการกระทำผิดเกิดขึ้นจากการที่บุคคลไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมาย การลงโทษจึงต้องมีขึ้นเพื่อป้องกันการกระทำผิดและทำให้ผู้กระทำความผิดเข็ดหลาบไม่กล้ากระทำอีก ซึ่งการลงโทษเพื่อข่มขู่หรือปราบปรามนั้นมีลักษณะสำคัญ คือ ความแน่นอนในการนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่และยับยั้งทำให้เกิดความเกรงกลัวไม่กล้าเสี่ยงกระทำผิดขึ้นอีก และเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นก็จะต้องสามารถนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษได้อย่างรวดเร็วให้ “เห็นผลทันตา” อีกทั้ง การลงโทษผู้กระทำผิดนั้นจะต้องถูกลงโทษอย่างเสมอภาคไม่มีการเลือกปฏิบัติ และบทลงโทษต้องมีความเหมาะสมกับความผิดที่ได้กระทำขึ้น หากมีการลงโทษที่เบาเกินไปย่อมเป็นการทำให้การลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดดังกล่าวนั้นไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำผิดอีกด้วย²⁶

3) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด (Rehabilitation) ทฤษฎีการลงโทษในลักษณะนี้เชื่อว่า อาชญากรรมไม่ได้เกิดขึ้นโดยความสมัครใจของผู้กระทำความผิด แต่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ร่วมกันและสิ่งแวดล้อมที่มีส่วนกดดันและหล่อหลอมจนนำไปสู่การกระทำความผิด ซึ่งแต่ละบุคคลอาจมีเหตุปัจจัยที่แตกต่างกันไป และปัจจัยเหล่านี้อยู่นอกเหนือการควบคุมของมนุษย์ ดังนั้น การลงโทษควรพิจารณาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดและหาแนวทางในการแก้ไขเป็นรายบุคคล โดยให้ออกาสแก่ผู้กระทำผิดได้กลับตัวและแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่ามาตรการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดเป็นการบำบัดผู้กระทำความผิดโดยมีการใช้แนวทางสังคมศาสตร์และทางจิตวิทยาเข้ามาช่วยแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำผิดอีกทางหนึ่งด้วย²⁷

²⁶ Ben Johnson. (2019). *Deterrence Theory in Criminal Justice*. (Online). Available URL : <https://www.house.leg.state.mn.us/hrd/pubs/deterrence.pdf>. [2019, 9 June].

²⁷ Fergus McNeill. (2014). *Punishment as rehabilitation*. (Online). Available URL : <http://eprints.gla.ac.uk/91580/1/91580.pdf>. [2019, 9 June].

4) ทฤษฎีการลงโทษเพื่อตัดโอกาสการกระทำผิด (Incapacitation) เป็นทฤษฎีที่มีหลักการสำคัญจากแนวคิดที่ว่าอาชญากรรมย่อมไม่เกิดขึ้นถ้าไม่มีอาชญากร ดังนั้น การป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมขึ้นในสังคมจึงจำเป็นต้องควบคุมตัวผู้กระทำความผิดไว้โดยมีวัตถุประสงค์ในการกำจัดผู้กระทำความผิดให้ออกจากสังคมอย่างถาวรหรือชั่วคราว ซึ่งเป็นการป้องกันคนในสังคมให้อยู่ได้ปลอดภัยไม่ต้องหวาดระแวงภัยจากบุคคลนั้น ๆ อีกต่อไป การลงโทษที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์นี้ คือ การลงโทษประหารชีวิต จำคุก กักขัง โดยเฉพาะการลงโทษประหารชีวิตถือเป็นการตัดโอกาสผู้กระทำความผิดออกจากสังคมอย่างถาวร ส่วนการลงโทษจำคุก กักขัง เป็นการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคมเพียงชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น เพื่อให้สังคมปลอดภัย การลงโทษตามทฤษฎีดังกล่าวนี้มีแนวคิดพื้นฐานคล้ายคลึงกับทฤษฎีข่มขู่หรือปราบปราม และทฤษฎีการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด เนื่องจากทั้งสามทฤษฎีต่างมีความมุ่งหมาย ที่จะไม่ให้ผู้กระทำความผิดกลับมากระทำความผิดซ้ำ แต่มีความแตกต่างกันในข้อที่ว่าทฤษฎีตัดโอกาสในการกระทำผิดมุ่งเน้นถึงการป้องกันการกระทำผิดซ้ำโดยวิธีการทำให้เขาหมดโอกาสที่จะกระทำความผิดอีกต่อไป²⁸

จากทฤษฎีการลงโทษดังที่ได้กล่าวข้างต้นจะเห็นว่า การลงโทษในแต่ละทฤษฎีนั้นมีความสำคัญต่อการกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคมและมีผลต่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายเป็นอย่างมาก จึงทำให้การลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะในการกระทำความผิด ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายที่ประชาชนจะให้ความเคารพเชื่อฟังต่อการบังคับใช้กฎหมายนั้น ๆ และด้วยวัตถุประสงค์ในการลงโทษที่แตกต่างกันตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การลงโทษผู้กระทำความผิดจึงไม่อาจที่จะทำการยึดถือทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งเป็นหลักในการลงโทษได้เพียงทฤษฎีเดียว ในการพิจารณาพิพากษาคดีศาลจึงต้องพิจารณาถึงถึงลักษณะและพฤติการณ์การกระทำผิดโดยผสมผสานการลงโทษตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เพื่อให้การลงโทษเป็นไปอย่างเหมาะสมกับการกระทำความผิดและทำให้การบังคับใช้กฎหมายเพื่อขจัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคมนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น กรณีความผิดฐานมีบุหรี่ปริศนาไว้ในครอบครองนั้นถือเป็นอีกหนึ่งความรับผิดชอบที่ควรกำหนดโทษขึ้นให้สอดคล้องกับทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่หรือปราบปราม เพื่อป้องกันการ

²⁸ Shawn D. Bushway. (2014). *Incapacitation*. (Online). Available URL: http://academyforjustice.org/wpcontent/uploads/2017/10/3_Criminal_Justice_Reform_Vol_4_Incapacitation.pdf. [2019, 12 June].

กระทำผิดและทำให้ผู้กระทำความผิดเจ็บปวดไม่กล้ากระทำอีก เนื่องจากบุหรีไฟฟ้านั้นถือเป็นสินค้าต้องห้ามตามนโยบายการควบคุมผลิตยาสูบที่รัฐบาลกำหนดเพื่อให้ประชาชนห่างไกลจากอันตรายที่เกิดจากบุหรีไฟฟ้า

2.2.3 วิธีการลงโทษทางอาญา

การลงโทษผู้กระทำความผิดในสมัยโบราณ มีเหตุผลหลักไปในด้านความปลอดภัยและความมั่นคงของสังคม เพื่อการแก้แค้นและเพื่อให้เกิดความหวาดหวั่น ฉะนั้น โทษที่ลงแก่ผู้กระทำความผิดในสมัยโบราณจึงเต็มไปด้วยความน่ากลัวน่าสยดสยองและปราศจากมนุษยธรรม วิธีการลงโทษก็เป็นวิธีการอันทารุณที่สุดแล้วแต่ผู้มีอำนาจจะคิดค้นหาวิธีที่แปลกและทรมาณมาใช้แก่ผู้กระทำผิด²⁹ โทษจึงมีอยู่มากมายหลายวิธี สามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 4 ประการดังต่อไปนี้

1) การกำจัดออกจากหมู่คณะหรือสังคม ซึ่งอาจแยกได้ดังนี้ การกำจัดออกไปอย่างถาวร โดยการประหารชีวิต, การกำจัดออกไปจากหมู่คณะหรือสังคม ระยะยาว เช่น เนรเทศ ส่งไปอาณานิคมหรือจำคุกระยะยาวมากจนถึงตลอดชีวิต, การกำจัดออกไปจากหมู่คณะหรือสังคมระยะสั้น เช่น กักขัง หรือจำคุก ระยะสั้น ซึ่งการลงโทษแบบนี้ก็มีใช้ทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทยโดยเฉพาะการลงโทษประหารชีวิต มีหลายแบบและวิธีการ เช่นแขวนคอ ยิงเป้า ตัดศีรษะโดยใช้ดาบหรือกิโยติน นั่งเก้าอี้ไฟฟ้า รมแก๊ส ฉีดยาพิษ และวิธีการโหดร้ายอื่นๆอีก โดยเน้นวัตถุประสงค์ทั้งแก้แค้น ทดแทน ยับยั้งและคุ้มครองสังคม ซึ่งก็เป็นเหตุผลที่อ้างและบังคับใช้กันอยู่ในปัจจุบัน³⁰

2) การทรมาณกาย เป็นการลงโทษที่มุ่งกระทำต่อทางกายของผู้กระทำความผิด เช่น การสักหน้า การใส่ขื่อคา การตัดอวัยวะ การใส่โซ่ตรวน การโบยตี เป็นต้น ซึ่งเป็นรูปแบบที่ใช้กันมากในอดีตทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย แต่ในปัจจุบันการลงโทษแบบนี้ได้ถูกยกเลิกไปเกือบหมดแล้ว ในประเทศไทยคงมีเหลืออยู่เฉพาะการเฆี่ยนเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 และการลงโทษนักโทษที่ฝ่าฝืนระเบียบราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 มาตรา 35

²⁹ ลาวลีย์ ฮอนพรัตน์และคณะ. (2562). *กฎหมายอาญา 1: ภาคบทบัญญัติทั่วไป*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมวิราช. หน้า 22.

³⁰ Digital Library of India Item. (2015). *Principles Of Criminology by Sutherland Edwin H.* (Online). Available URL: <http://www.new.dli.ernet.in/handle/2015/34192>. [2019, 12 June].

3) การประจาน สำหรับการประจานนั้นมียุ 2 ประเภท ได้แก่ การประจานประเภทแรก ซึ่งหมายถึง การประจานโดยวิธีการทำเครื่องหมายบนร่างกาย เช่น การตีตราการสักหน้าหรือการสักตามร่างกาย เป็นต้น และการประจานประเภทที่สอง หมายถึง การประจานในลักษณะของการนำเอาผู้กระทำความผิดมัดไว้ในที่สาธารณะให้คนเห็น เช่น การใส่ชื่อคา การตีคประกาศในที่สาธารณะ เป็นต้น ในปัจจุบันการลงโทษโดยการประจานได้เลิกไปหมดแล้ว ทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย เว้นไว้แต่ว่าอดีตผู้ถูกลงโทษจำคุกยังคงสูญเสียสิทธิในการเข้ารับราชการและประกอบอาชีพหลายอย่าง

4) การสูญเสียทางการเงิน ในบรรดาโทษสมัยโบราณนั้นโทษที่มีลักษณะเป็นการปรับหรือการสูญเสียทางการเงินนับว่าเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีสถานเบาที่สุดในบรรดาโทษทั้งหลาย และวิธีการลงโทษสถานถัดไปก็คือ การริบทรัพย์สิน ซึ่งเป็นวิธีการลงโทษที่มีความมุ่งหมายของการลงโทษในลักษณะของการชดเชยความเสียหายแทนการแก้แค้นและเป็นการชดเชยความเสียหายแก่สังคม

การลงโทษทั้ง 4 แบบนี้ในบางครั้งก็ต้องนำเอามาบังคับใช้ร่วมกัน เช่น ประหารชีวิตแล้วมีการริบทรัพย์สินด้วย หรือก่อนการประหารชีวิต มีการจำคุก การใส่เครื่องพันธนาการและการประจานด้วย หรือตามกฎหมายไทยในปัจจุบันในบางมาตราจะมีทั้งโทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งการลงโทษผู้กระทำความผิดด้วยวิธีการต่างๆ ไม่ว่าจะมียุทั้งความโหดร้ายทารุณหรือมีมนุษยธรรมล้วนแล้วแต่จะต้องบังคับใช้ร่วมกันไป ทั้งนี้ ตามบทความวิชาการของศาสตราจารย์ เอ็ดวิน เอช. ซัทเทอร์ แลนด์ (Edwin H. Sutherland) ยังได้กล่าวถึงวิธีการในการลงโทษว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับในกรณี³¹ ดังต่อไปนี้

1) ความคงที่ทางวัฒนธรรม ในแง่ที่ว่าสังคมมีปฏิริยาต่อพฤติกรรมทั่วไปอย่างไร ก็จะมีปฏิริยาต่อการกระทำผิดกฎหมายในทำนองเดียวกัน เช่น ในปัจจุบันการเขียนนักเรียนลดน้อยลงหรือเลิกไป การลงโทษเขียนผู้กระทำความผิดก็มิ้น้อยลงหรือบางแห่งก็เลิกไปเช่นเดียวกัน

2) การโยนความผิดไปให้ผู้อื่น ในแง่ที่ว่า การลงโทษอาชญากรรมรุนแรงก็เพราะอาชญากรได้กระทำความผิดด้วยความโหดร้าย ตามทัศนะของนักอาชญาวิทยาสำนักคลาสสิกที่เสนอให้ลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด และ

³¹ Digital Library of India Item. อังแล้วเชิงอรรถที่ 30. หน้า 27.

3) โครงสร้างทางสังคม ในแง่ที่ว่าโครงสร้างทางสังคมมีส่วนกำหนดวิธีการลงโทษ เช่น ในสังคมที่แรงงานหายากและค่าแรงแพง ปฏิกริยาของสังคมต่ออาชญากรจะลดความรุนแรงลง เช่น แทนที่จะประหารชีวิตก็ส่งไปจำคุก หรือส่งไปอาณานิคม เป็นต้น³²

ต่อมาความคิดในการลงโทษผู้กระทำความผิดได้ก้าวหน้าไปมากทั้งในด้านวัตถุประสงค์และด้านวิธีการลงโทษ เพราะเมื่อวัตถุประสงค์ของการลงโทษได้เปลี่ยนแปลงไปนั้น วิธีการในการลงโทษก็ย่อมจำต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย แต่เดิมการลงโทษมีวัตถุประสงค์เพื่อมิให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ภูติผีปีศาจเกิดความโกรธแค้นต่อสังคม ฉะนั้น การลงโทษผู้กระทำความผิดจึงเป็นการลงโทษในลักษณะของการไถ่โทษให้แก่คนอื่น ๆ หรือสังคม ต่อมาความมุ่งหมายของการลงโทษเป็นไปเพื่อการแก้แค้นทดแทน ซึ่งเป็นการแก้แค้นทั้งในทางส่วนตัวและการแก้แค้นทางสังคมด้วย และต่อมาความมุ่งหมายของการลงโทษก็เพื่อให้เกิดความเข็ดหลาบแก่ผู้กระทำความผิดและให้บุคคลอื่นหวาดกลัวไม่กล้าที่จะกระทำความผิด ในปัจจุบันการลงโทษมีความมุ่งหมายให้ผู้กระทำความผิดสำนึกในจิตใจและเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปในทางดีสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมภายนอกได้ ฉะนั้น การลงโทษผู้กระทำความผิดจึงมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการในการลงโทษเพื่อจะให้บรรลุผลตามความมุ่งหมาย ผู้ถูกลงโทษได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมมากขึ้น

2.2.4 ประวัติความเป็นมาของโทษ

การลงโทษในกฎหมายอาญาของไทยมีมาตั้งแต่สมัยโบราณและมีแนวความคิดเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย ซึ่งสามารถแบ่งโทษตามกฎหมายในสมัยต่าง ๆ ได้³³ ดังนี้

สมัยกฎหมายตราสามดวงได้กำหนดบทลงโทษที่ค่อนข้างรุนแรงโดยเฉพาะโทษที่กระทำต่อเนื้อตัวร่างกาย เช่นเดียวกับกฎหมายอาญาของประเทศตะวันตกในยุคโบราณ เช่น *lex talionis* ซึ่งสะท้อนถึงแนวคิดในการลงโทษเพื่อการแก้แค้นทดแทนและแนวคิดในการข่มขู่สังคมไม่ให้มีการกระทำความผิด³⁴

สมัยกฎหมายในช่วงก่อนการปฏิรูปสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในสมัยดังกล่าวนี้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงยกเลิกโทษทวนโดยประกาศให้ลงโทษจำขังแทนโทษทวน ร.ศ. 114 และได้มีการตราพระราชบัญญัติยกเลิกวิธีพิจารณาโจรผู้ร้ายตามจารีต

³² คณิต ฌ นคร. (2560). *กฎหมายอาญาภาคทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: วิญญูชน. หน้า 35.

³³ อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 8. หน้า 96.

³⁴ อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. (2554). *การบังคับใช้โทษทางอาญาประเภทอื่นที่มีได้มีอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน. หน้า 22.

นครบาล ร.ศ. 115 ขึ้น เพื่อมิให้มีการทรมานผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิดก่อนกระบวนการพิจารณาตัดสินคดีอีกต่อไป โดยอาจกล่าวได้ว่า ประกาศและพระราชบัญญัตินี้ นับเป็นก้าวสำคัญในการยกเลิกมาตรการทางอาญาที่กระทำต่อเนื้อตัวร่างกายของผู้กระทำความผิด ซึ่งส่งผลมาสู่การปฏิรูปกฎหมายในเวลาต่อมา

สมัยกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 เป็นกฎหมายลักษณะอาญาบัญญัติขึ้นโดยอาศัยหลักวิชาสมัยใหม่ในการร่างกฎหมาย มีการจำแนกและกำหนดหลักกฎหมายอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางอาญา องค์ประกอบความผิดฐานต่างๆ และสถานโทษ ตลอดจนวิธีการลงโทษผู้กระทำความผิด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจในการลงโทษได้ตามสมควร โดยกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 จำกัดจำนวนของโทษที่มีอยู่หลากหลายประเภทในกฎหมายเก่าลงเหลือเพียง 6 สถาน ได้แก่ ประหารชีวิต จำคุก ปรับ อยู่ในเขตอันมีกำหนด ริบทรัพย์ และเรียกประกันทัณฑ์บน³⁵

สมัยประมวลกฎหมายอาญาระบบปัจจุบันมีการจำแนกมาตรการทางอาญาไว้ 2 ประเภท ได้แก่ มาตรการที่เป็นโทษและมาตรการที่เป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัย โทษตามมาตรา 18 มีทั้งสิ้น 5 สถาน ได้แก่ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิ้น ส่วนวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามมาตรา 39 ประกอบด้วยกักกัน ห้ามเข้าเขตกำหนด เรียกประกันทัณฑ์บน คุมตัวไว้ในสถานพยาบาล และห้ามการประกอบอาชีพบางอย่าง³⁶

จากที่กล่าวมาในข้างต้นจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยมีวิวัฒนาการจากแต่เดิมที่มีการกำหนดโทษทางอาญาในลักษณะของโทษที่รุนแรง เช่น โทษตัดอวัยวะที่กระทำความผิด โทษประจานต่างๆ โทษทวนตี ตามกฎหมายตราสามดวง เป็นต้น และเปลี่ยนมาเป็นการลงโทษที่มุ่งแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับคืนสู่สังคมเป็นหลักสำคัญ แต่ทั้งนี้ก็มีได้หมายความว่า การลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนเพื่อข่มขู่ยับยั้งจะไม่ถูกนำมาบังคับใช้เลยเสียทีเดียว เพราะการลงโทษนั้นควรที่จะเป็นการลงโทษให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการลงโทษในแต่ละประเภทด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การลงโทษมีความเหมาะสมกับการกระทำและผู้กระทำความผิดเป็นรายกรณีไป จึงจะเป็นการทำให้การบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหอาชญากรรมของสังคมเป็นมาตรการในการควบคุมดูแลความสงบเรียบร้อยของสังคม

³⁵ อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 40. หน้า 26.

³⁶ อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. อ้างแล้วเชิงอรรถที่ 40. หน้า 27.

2.2.5 มาตรการบังคับทางอาญา (Criminal Sanction)

ประมวลกฎหมายอาญาของไทยในปัจจุบันมีมาตรการบังคับทางอาญาหลักอยู่สองมาตรการ คือ “โทษ” และ “วิธีการเพื่อความปลอดภัย” ซึ่งต่างเป็นมาตรการบังคับทางอาญาหลัก จึงเป็นกฎหมายอาญาที่เรียกว่า “กฎหมายอาญาคู่ขนาน” (*Zweispuriges Strafrecht*) เมื่อความผิดอาญาเกิดขึ้น รัฐจึงอาจใช้ “โทษ” และ “วิธีการเพื่อความปลอดภัย” อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ หรืออาจใช้ทั้ง “โทษ” และ “วิธีการเพื่อความปลอดภัย” ควบคู่กันไปก็ได้³⁷

ระบบการลงโทษที่เรียกว่า ระบบคู่ขนาน (Dual System of Punishment and Measures of Safety (Parallel application)) คือระบบที่แบ่งแยกการลงโทษอันเป็นนโยบายการลงโทษทางอาญากับวิธีการเพื่อความปลอดภัยและการแก้ไขผู้กระทำผิดอันเป็นนโยบายของการแก้ไขผู้กระทำความผิดตามแนวทางของวิชาอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาออกจากกัน โดยมีทฤษฎีและหลักเกณฑ์ในการใช้แตกต่างกัน

การลงโทษในทางอาญานั้นมีความสัมพันธ์กับความชั่ว คำว่า “ความชั่ว” (Schuld) ในทางกฎหมายอาญาหมายถึง การกระทำที่ครบองค์ประกอบที่กฎหมายบัญญัติเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายอาญา เป็นการกระทำที่ดำเนินได้ของการกำหนดเจตจำนง การลงโทษในทางอาญาจึงต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความชั่ว (Schuld) ของผู้กระทำความผิดสำหรับการกระทำในอดีตของผู้กระทำความผิด การกระทำใดเป็นการกระทำที่ปราศจากความชั่ว เช่น การกระทำที่กระทำในขณะที่ผู้กระทำความผิดไม่สามารถรู้ผิดชอบหรือไม่สามารถบังคับตนเองได้ เพราะมีจิตบกพร่อง โรคจิตหรือจิตฟั่นเฟือน กรณีนั้นย่อมลงโทษผู้กระทำความผิดสำหรับการกระทำนั้นไม่ได้ เพราะถือว่าเป็นผู้ที่ปราศจากความสามารถในการทำชั่ว เมื่อไม่อาจใช้โทษในกรณีดังกล่าวได้ แต่ศาลยังอาจใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยสำหรับการกระทำนั้นได้ เนื่องจากการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยนั้นไม่ขึ้นอยู่กับความชั่ว (Schuld) ของผู้กระทำความผิดสำหรับการกระทำในอดีตของผู้กระทำความผิด แต่เป็นการใช้เพื่อป้องกันอันตรายอันเกิดขึ้นจากผู้กระทำความผิดผู้นั้นเองในอนาคต³⁸

โทษในทางกฎหมาย สามารถแบ่งออกตามเนื้อหาและสาระสำคัญออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

“โทษ” เป็นวิธีการบังคับ (sanction) ที่รัฐใช้ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดอาญา เดิมทีเคยเป็นการกระทำตอบของชุมชนต่อผู้ที่ทำลายความสงบและมั่นคงของชุมชนนั้น เมื่อชุมชนมีสภาพความเป็นบ้านเมืองขึ้น การกระทำตอบนั้นก็คือ ผลร้ายที่ศาลกำหนดให้ปฏิบัติต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

³⁷ คณิต ฒ นร. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 38. หน้า 251.

³⁸ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *โทษ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. หน้า 547.

เพราะผู้หนึ่งได้กระทำความผิดขึ้น เพื่อแสดงว่าชุมชนไม่ประสงค์ให้มีการกระทำอันเป็นความผิด เช่นนั้น³⁹

“โทษทางอาญา” คือ ผลร้ายที่ผู้กระทำผิดได้รับเนื่องจากการฝ่าฝืนกฎหมายอาญาโดยผู้ซึ่งมีอำนาจให้ผลร้ายจะต้องมีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดและผลร้ายที่ผู้กระทำผิดได้รับนั้นเป็นสิ่งที่ตอบแทนการฝ่าฝืนกฎหมายที่มีลักษณะตำหนิผู้หนึ่ง⁴⁰

“การลงโทษ” เป็นกระบวนการใช้มาตรการทางอาญาควบคุมสังคม (Law as a form a Social Control) โดยรัฐจะเป็นผู้ใช้อำนาจบังคับ (Sanction) แก่บุคคลที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย และส่งเสริมให้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การลงโทษจึงเป็นการปฏิบัติอย่างใดที่ทำให้ผู้ได้รับการปฏิบัติเช่นนั้นได้รับผลร้าย ได้รับความทุกข์ทรมานทางร่างกาย จิตใจ หรือทรัพย์สิน เช่น การประหารชีวิต จากุ ปรับ ริบทรัพย์สิน เป็นต้น ซึ่งเป็นโทษที่รัฐใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดที่ฝ่าฝืนกฎหมายของสังคมนั้นและในขณะที่กระทำความผิดนั้นได้มีกฎหมายกำหนดไว้ว่าการกระทำนั้นๆ เป็นความผิด โดยโทษเป็นมาตรการบังคับทางอาญาดั้งเดิมที่สุดซึ่งยังไม่มีสิ่งอื่นมาทดแทนโทษได้⁴¹

2.2.6 หลักการพิจารณาคดีและบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคล (Individualization of Punishment)

หลักการพิจารณาคดีและบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคล เป็นหลักการในเรื่องของความสัมพันธ์ที่เหมาะสมในการกำหนดโทษที่จะใช้กับผู้กระทำความผิดกับความรับผิดชอบทางอาญาที่เกิดขึ้นให้มีความถูกต้องเหมาะสมกับคนๆ นั้น โดยถือเป็นเรื่องที่แสดงและยืนยันว่าผู้กระทำความผิดนั้นเป็น “ประธานของการบังคับโทษ” เพราะวัตถุประสงค์ของการถูกบังคับโทษ คือ ตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งตัวของผู้กระทำความผิดมีความสำคัญต่อการป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำขึ้นอีก หลักการพิจารณาคดีและบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคลจึงเป็นกรณีของการมุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขตัวบุคคลผู้กระทำความผิดเป็นหลัก การกำหนดโทษจึงมีความจำเป็นที่ต้องรู้และเข้าใจผู้กระทำความผิดอย่างลึกซึ้งด้วย⁴²

³⁹ จิตติ ดิงศักดิ์. (2555). *กฎหมายอาญา ภาค 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: เนติบัณฑิตยสภา. หน้า 840.

⁴⁰ คณิศ ณ นคร. อ่างแล้วเชิงอรธที่ 38. หน้า 379.

⁴¹ Hadar Aviram. (2011). *Packer in Context: Formalism and Fairness in the Due Process Model*. (Online). Available URL: <http://https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1747-4469.2010.01230.x>. [2019, 12 June]

⁴² ธาณี วรภัทร์. (2556). *หลักนิติธรรมกับการใช้มาตรการบังคับทางอาญา*. หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย วิทยาลัยรัฐธรรมนุญ, สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. หน้า 6.

หลักการพิจารณาคดีและบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคล ได้เกิดขึ้นครั้งแรกในสาธารณรัฐฝรั่งเศสโดยมีวิวัฒนาการที่สำคัญที่แปรเปลี่ยนไปใน 3 ช่วงเวลา กล่าวคือ ช่วงแรกในยุคก่อนมีการปฏิวัติฝรั่งเศสในปีคริสต์ศักราช 1789 ยังเป็นยุคของการกำหนดโทษที่มีลักษณะเป็นการลงโทษตามอำเภอใจไม่มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษที่แน่ชัด ต่อมาในช่วงหลังการปฏิวัติฝรั่งเศสเป็นในยุคหลังจากการมีประมวลกฎหมายบังคับใช้แล้วจึงได้มีการบัญญัติถึงอัตราโทษในแต่ละความผิดไว้อย่างตายตัวทำให้การลงโทษนั้นเป็นการลงโทษที่อยู่ภายในกรอบของกฎหมายเท่านั้นไม่อาจใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษเป็นอย่างอื่นได้เลย จนเข้าสู่ช่วงสุดท้ายหลังจากการใช้ประมวลกฎหมายไปในระยะหนึ่งได้เกิดปัญหาเนื่องมาจากการกำหนดโทษของศาลที่มีการจำกัดขอบเขตอย่างเคร่งครัดนั้นไม่อาจทำให้เกิดการพิจารณาโทษที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสมได้จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายขึ้น โดยมีการกำหนดอัตราโทษขั้นต่ำไว้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้พิพากษาสามารถใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษได้ตามความเหมาะสมจึงก่อให้เกิดหลักการพิจารณาและบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคลตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา และหลักการดังกล่าวยังได้ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายในต่างประเทศอื่นๆอีกด้วย

หลักการพิจารณาคดีและบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคลนั้นจะต้องมีการกำหนดโทษให้เหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิด (Punishment to Fit the Criminal) โดยมีแนวความคิดตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงที่ว่าความสามารถในการรับผิดชอบของมนุษย์นั้นไม่เท่าเทียมกัน อันเกิดมาจากบุคลิกภาพ อุปนิสัย ตลอดจนพฤติกรรมภายนอกของตัวผู้กระทำความผิด รวมทั้งปัจจัยอันเป็นสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้กระทำความผิดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการกระทำความผิดครั้งนั้นด้วย ยกตัวอย่างเช่น กรณีของการที่เด็กมีที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนแออัดและได้พบเห็นการกระทำความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์อยู่เป็นประจำจนเกิดความเคยชินนั้นอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมการเลียนแบบอาชญากรดังกล่าวขึ้นได้จึงได้ลงมือกระทำความผิดเช่นนั้นบ้าง ประกอบกับความมีอิสระและเสรีภาพในการกระทำของแต่ละบุคคลจึงทำให้การที่จะเลือกว่าจะกระทำความผิดหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับเจตจำนงอิสระของตนเป็นสำคัญด้วย⁴³

หลักการพิจารณาและบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคล ถือเป็นอีกหลักการหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการกำหนดโทษเพื่อมาบังคับใช้แก่ผู้กระทำความผิดเป็นอย่างมาก ซึ่งหลักการนี้ประกอบไปด้วยเนื้อหาและสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

⁴³ Josef Montaga amd James Tremewan. (2018). *Let the punishment fit the criminal: An experimental study.* (Online). Available URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0167268118301951>. [2019, 12 June].

1) ความมุ่งหมายของการลงโทษ

การลงโทษที่ชอบด้วยกฎหมายนั้นจะต้องเป็นการลงโทษที่มีความเหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิดและสามารถทำให้ผู้ทำความผิดและผู้บริสุทธิ์สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข อีกทั้งยังต้องเป็นการลงโทษที่กฎหมายได้บัญญัติไว้เป็นความผิดอีกด้วย เพราะเป้าหมายสุดท้ายของการลงโทษที่แท้จริงนั้น คือ ความเสมอภาคกันในทางกฎหมาย จึงทำให้การกำหนดโทษนั้นจะต้องมีความเหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิดในแต่ละคนเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการบังคับใช้กฎหมายและก่อให้เกิดความยุติธรรมมากที่สุด

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นจึงอาจสรุปความได้ว่า การลงโทษนั้นจะต้องเป็นการลงโทษที่คำนึงถึงธรรมชาติของผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญมิใช่การลงโทษที่คำนึงถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นหลัก และนอกจากเหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิดแล้วยังต้องเหมาะสมกับความผิดที่ได้ก่อขึ้นด้วยโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งพฤติกรรมแนวค้อมของคดี ซึ่งหมายถึงไม่ใช่เพียงแต่ข้อกฎหมายเท่านั้นที่ควรมีความเหมาะสมโดยละเอียดข้อเท็จจริงที่มีความแตกต่างกันในแต่ละคดี จึงทำให้ความมุ่งหมายในการลงโทษที่จะนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดได้อย่างเหมาะสมนั้นจำเป็นจะต้องยอมรับเอาธรรมชาติของบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยของผู้กระทำความผิดแต่ละคนมาบังคับใช้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการลงโทษมากที่สุด อีกทั้งยังสามารถแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดให้กลับตัวกับใจเป็นคนดีได้โดยไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำขึ้นอีก แต่หากผู้กระทำความผิดนั้นไม่อาจปรับปรุงแก้ไขให้กลับตนเป็นคนดีได้ย่อมจะต้องใช้วิธีการกำหนดโทษอย่างรุนแรงเพื่อเป็นการป้องกันผลประโยชน์ของคนในสังคมจากอาชญากรรมนั้นแทน⁴⁴

2) ประเภทของการลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคล (Types of Individualization)

กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในปัจจุบันยังประสบปัญหาในเรื่องของการลงโทษให้มีความเหมาะสมกับลักษณะของการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิดเป็นอย่างมาก ดังนั้นเพื่อให้การลงโทษเป็นไปอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม จึงมีการจำแนกประเภทของการลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคล⁴⁵ ดังต่อไปนี้

ประเภทแรก คือ การลงโทษให้เหมาะสมกับกลุ่มบุคคลโดยใช้ระบบกฎหมาย (Legal Individualization) เป็นการนำเอาบทบัญญัติของกฎหมายมาเป็นกรอบเพื่อกำหนดให้มีการลงโทษที่

⁴⁴ อัจฉริยา ชูตินันท์. (2557). *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิญญูชน. หน้า 136.

⁴⁵ ลาวัณย์ อ่อนโสม. (2560). *การกำหนดโทษให้ได้สัดส่วนเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรบัณฑิต. สาขานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หน้า 15.

เหมาะสมกับผู้กระทำความผิด โดยกฎหมายนั้นจะต้องมีการบัญญัติขึ้นบังคับใช้อย่างชัดเจนแน่นอน และในเรื่องของพื้นฐานทั่วไปโดยมีผู้พิพากษาทำหน้าที่ในการนำหลักการของการลงโทษที่เหมาะสมกับทั้งลักษณะของการกระทำความผิดและลักษณะของตัวผู้กระทำความผิดมาใช้ในการพิพากษาคดีด้วย โดยจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของการกระทำความผิดที่แตกต่างกันในแต่ละคดีด้วย ทั้งนี้ ซึ่งหลักการนี้สามารถแบ่งสาระสำคัญออกเป็น 3 ลักษณะ กล่าวคือ หลักการลงโทษให้มีความเหมาะสมกับตัวบุคคลโดยใช้ระบบของกฎหมายเป็นหลักการที่กำหนดโทษล่วงหน้าไว้ในบทบัญญัติของกฎหมาย โดยใช้อำนาจตุลาการเป็นหลักการที่ดีที่สุดที่จะให้ผู้พิพากษาเป็นผู้ใช้ดุลพินิจในการพิจารณาตัดสินคดี และโดยระบบการบริหารเรือนจำซึ่งจะเป็นหลักการของการกำหนดโทษโดยมีระยะเวลาเป็นเงื่อนไขสำคัญ⁴⁶

ประเภทที่สอง คือ การลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคลโดยใช้ระบบของอำนาจตุลาการ (Judicial Individualization) การลงโทษตามระบบนี้จะเน้นให้ศาลทำการเผชิญหน้ากับตัวผู้กระทำความผิดและการกระทำความผิดที่ได้ก่อขึ้นเป็นสำคัญ ซึ่งผู้พิพากษาควรที่จะทำการยอมรับการลงโทษที่มีลักษณะเป็นการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดให้กลับตัวเป็นคนดีและสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติสุขเป็นสำคัญ ซึ่งการลงโทษในลักษณะนี้จะสามารถกระทำได้อีกต่อเมื่อผู้พิพากษามีข้อเท็จจริงต่างๆอันเกี่ยวข้องกับผู้กระทำความผิดอย่างเพียงพอไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติครอบครัว, ภูมิหลังทางสังคม, บุคลิกลักษณะ, ประวัติการกระทำความผิด, สภาพร่างกายและภาวะแห่งจิตใจ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวนั้นจะต้องเป็นข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้องและปราศจากการบิดเบือนจึงจะทำให้การกำหนดโทษเป็นไปอย่างเหมาะสมจนสามารถแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดได้ และอำนวยความสะดวกให้แก่สังคมได้อย่างแท้จริง⁴⁷

ประเภทที่สาม คือ การลงโทษให้เหมาะสมกับตัวบุคคลด้วยระบบการบริหารเรือนจำ (Administrative Individualization) เป็นการลงโทษที่มีลักษณะเป็นการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของผู้ต้องขังในเรือนจำโดยมีการกำหนดกิจกรรมฝึกหัดอาชีพให้แก่ผู้ต้องขังในระหว่างที่ต้องรับโทษในเรือนจำโดยมีเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์คอยสังเกตการณ์และหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้กลับตัวเป็นคนดีและสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างปกติสุข ซึ่งการแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าวของผู้ต้องขังนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการป้องกันไม่ให้เกิดการ

⁴⁶ Michele Pifferi. (2012). Individualization of Punishment and the Rule of Law. *American Journal of Legal History*, 52(3). P 325–376.

⁴⁷ Barbara A. KoonsWitt. (2009). *Equal justice versus individualized justice*. (Online). Available URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/j.1745-9133.2009.00566.x#accessDenialLay> out. [2019, 12 June].

กระทำความผิดซ้ำขึ้นอีกในสังคม โดยหลักการลงโทษให้มีความเหมาะสมกับตัวบุคคลโดยใช้ระบบการบริหารเรือนจำนี้สามารถจำแนกหลักการสำคัญออกเป็น การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดโดยใช้ระยะเวลาในการกำหนดโทษถ้าเป็นตัวแปรสำคัญเพื่อทำการปรับเปลี่ยนลักษณะนิสัยและจิตสำนึกของผู้กระทำความผิดเพื่อให้การลงโทษมีผลต่อการเยียวยาแก้ไขผู้กระทำความผิดให้กับตัวเป็นคนดีได้ อีกหลักการหนึ่งเป็นหลักการของการกำหนดโทษโดยไม่มีระยะเวลาสิ้นสุด กล่าวคือเป็นกรณีที่เกิดจากการที่ผู้พิพากษาไม่สามารถกำหนดล่วงหน้าเกี่ยวกับระยะเวลาของการนับโทษที่แน่นอนและตายตัวได้ในคำพิพากษาจึงทำให้การกำหนดโทษดังกล่าวเกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการบำบัดความผิดด้วยโทษโดยให้หน่วยงานราชทัณฑ์เป็นผู้นำหลักลงโทษที่เหมาะสมกับตัวบุคคลไปปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดให้ดีขึ้นเป็นหลัก และประการสุดท้ายเป็นในเรื่องการนำเอาบุคลิกภาพและศาสนามาใช้ในการปรับเปลี่ยนนิสัยของผู้กระทำความผิดอีกหนึ่งทาง ⁴⁸

จากที่ได้กล่าวมาในเรื่องของหลักการพิจารณาดีและบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคล (Individualization of Punishment) นี้จะเห็นได้ว่า การบังคับใช้กฎหมายกับกรณีของการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองในปัจจุบันนั้นยังก่อให้เกิดปัญหาเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นความไม่สอดคล้องของตัวบทบัญญัติของกฎหมายกับลักษณะของความผิด , เจตนารมณ์ในการกระทำความผิดและบทลงโทษที่มีต่อผู้กระทำความผิดนั้น ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการไร้ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาคriminal ดังกล่าวของกฎหมายเป็นอย่างมาก จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาตามสารนิพนธ์ครั้งนี้ขึ้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้มีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นมิใช่เป็นเพียงแต่บทบัญญัติที่มุ่งเน้นแต่จะขจัดปัญหาเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าออกจากสังคมไทยเท่านั้น แต่ยังคงเป็นบทบัญญัติทางกฎหมายที่มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้เพื่อแก้ไขปัญหามาให้ตรงจุด และก่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ทุกๆฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริงอีกด้วย

2.3 ความเป็นมาเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้า

ความเป็นมาเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้านี้เป็นการอธิบายถึงประวัติความเป็นมาของบุหรีไฟฟ้า, คำนิยาม และความอันตรายที่เกิดจากบุหรีไฟฟ้า โดยมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

2.3.1 ความเป็นมาเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้า

บุหรีไฟฟ้าเป็นผลิตภัณฑ์ยาสูบชนิดใหม่ โดยผู้บริโภครจะได้รับสารนิโคตินเหลวที่ระเหยด้วยความร้อนจากไฟฟ้าเข้าสู่ร่างกายด้วยวิธีการสูบในลักษณะเดียวกับการสูบบุหรีธรรมดาทั่วไป

⁴⁸ ลาวินซ์ อ่อน โฉม. อ่างแล้วเชิงอรรถที่ 33. หน้า 22-24.

การสูบบุหรี่ไฟฟ้าจึงเป็นวิธีการนำเอาสารเสพติดนิโคตินเข้าสู่ร่างกาย เช่นเดียวกับการสูบบุหรี่ โดยทั่วไป แต่สำหรับบุหรี่ไฟฟ้านั้นจะไม่มีสารเผาไหม้ของใบยาสูบเกิดขึ้นแต่อย่างใด โคมบุหรี่ไฟฟ้านี้ได้ถูกคิดค้นโดย Hon Lik เกษัตริ์กรชาวจีนเมื่อปีคริสตศักราช 2003 โดยได้แรงบันดาลใจมาจากบิดาของเขา ซึ่งได้เสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งปอดจากการสูบบุหรี่เป็นจำนวนมาก โดย Hon Lik ได้กล่าวอ้างว่าการสูบบุหรี่ไฟฟ้านั้นเป็นวิธีในการสูดนิโคตินเข้าไปสู่ร่างกายด้วยวิธีที่สะอาดและปลอดภัยกว่าการสูบบุหรี่โดยทั่วไป⁴⁹

ในปีคริสตศักราช 2004 บริษัท Ruyan ที่ Hon Lik ได้ทำงานอยู่นั้นมีการนำผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้าสู่ท้องตลาด โดยเริ่มต้นที่สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศแรก และขยายการจัดจำหน่ายออกไปยังประเทศต่าง ๆ ทั้งในทวีปยุโรป และสหรัฐอเมริกา โดยในประเทศไทยนั้นได้เริ่มมีการสูบบุหรี่ไฟฟ้ากันมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากมีการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆว่าบุหรี่ไฟฟ้านี้จะเป็นอีกหนึ่งตัวช่วยที่จะนำไปสู่การเลิกสูบบุหรี่ได้ โดยหลายคนมองว่าเป็นทางเลือกที่ปลอดภัยกว่าการสูบบุหรี่โดยทั่วไป หรือในกรณีที่บุหรี่ไฟฟ้านั้นสามารถสูดในที่ห้ามสูดได้ ทั้งที่ยังไม่มีงานวิจัยใดสามารถยืนยันถึงความปลอดภัยได้อย่างชัดเจน

2.3.2 คำนิยามของบุหรี่ไฟฟ้า

บุหรี่ไฟฟ้า (Electronic cigarette) หรือ ซึ่งอย่างเป็นทางการว่า Electronic Nicotine Delivery System (ENDS) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ถูกผลิตขึ้นมาให้คล้ายคลึงกับบุหรี่ จุดประสงค์เพื่อเสนอทางเลือกให้กับผู้สูดลดอันตรายจากการสูบบุหรี่ เนื่องจากไม่มีการเผาไหม้เป็นผลข้างเคียง นอกจากนี้ผู้สูดยังสามารถเลือกน้ำยาที่มีระดับความเข้มข้นของนิโคตินได้ตามต้องการของผู้สูด หรือเลือกน้ำยานิโคตินที่ไม่มีส่วนผสมของนิโคตินก็ได้ ในประเทศไทยกระทรวงสาธารณสุขได้มีมาตรการห้ามนำบุหรี่ไฟฟ้าเข้ามาจำหน่ายในประเทศ⁵⁰

ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization Framework Convention on Tobacco Control: WHO FCTC) จึงได้มีการออกนโยบายในการควบคุมการบริโภคยาสูบเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าดังกล่าวขึ้นมาบังคับใช้ ซึ่งตามกฎหมายไทยนั้นในคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 เรื่อง

⁴⁹ Lauren M Dutra, Rachel Grana and Stanton A Glantz. (2016). *Philip Morris research on precursors to the moderne-cigarette since 1990.* (Online). Available URL : <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5432409/>. [2019, 9 June].

⁵⁰ วศพร พงษ์สัตยา. (2559). *การศึกษาการเปลี่ยนแปลงกลิ่นไฟฟ้าสมองและอาการอยากบุหรี่ของชายไทยที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าที่มีระดับนิโคตินแตกต่างกัน.* วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชะลอวัยและฟื้นฟูสุขภาพ, สำนักวิชาเวชศาสตร์ชะลอวัยและฟื้นฟูสุขภาพ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. หน้า 17.

ห้ามขายหรือห้ามให้บริการสินค้า “บาราณู บาราณูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า หรือตัวยาบาราณู น้ำยาสำหรับเติมบาราณูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า” นั้นได้มีการกำหนดถึงคำนิยามของ “บุหรี่ไฟฟ้า” ไว้ว่า

“บาราณูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า” หมายความว่า อุปกรณ์ที่ใช้พลังงานไฟฟ้า ที่ทำให้เกิดแหล่งกำเนิดควัน ละอองไอน้ำ หรือไอระเหยในลักษณะคล้ายควันบุหรี่ ไม่ว่าจะกระทำขึ้นด้วยวัสดุใด ซึ่งใช้สำหรับสูบในลักษณะเดียวกับการสูบบุหรี่⁵¹

จากที่กล่าวมาข้างต้นในเรื่องของคำนิยามของบุหรี่ไฟฟ้านั้น ผู้วิจัยจึงได้สรุปความหมายของคำว่า “บุหรี่ไฟฟ้า” ได้ว่าหมายถึง อุปกรณ์ในการสูบบุหรี่ชนิดหนึ่ง ซึ่งใช้กลไกไฟฟ้าในการทำให้เกิดความร้อนและไอน้ำที่ประกอบไปด้วยสารเคมีต่าง ๆ ในลักษณะที่คล้ายกับควันบุหรี่

2.3.3 ส่วนประกอบของบุหรี่ไฟฟ้า

บุหรี่ไฟฟ้าถือเป็นนวัตกรรมใหม่ของการผลิตและสูบบุหรี่ที่มีองค์ประกอบและวัตถุดิบในการผลิตที่แตกต่างกันออกไป โดยทั่วไปบุหรี่ไฟฟ้า สามารถถอดแยกชิ้นส่วนได้เป็น 3 ส่วนคือ

1) ส่วนแบตเตอรี่ (Battery) คือส่วนที่มีลักษณะคล้ายกับตัวบุหรี่ มีความยาวราว 55-80 มิลลิเมตร ส่วนปลายมักมีหลอดไฟแอลอีดีแสดงสถานะการทำงาน และแจ้งเตือนระดับแบตเตอรี่ มีทั้งแบบอัตโนมัติและแบบตรวจด้วยมือ

2) ส่วนตัวสร้างควัน และความร้อน (Atomizer) คือส่วนกลาง จะมีไมโครชิพ (micro chip circuit) ควบคุมการทำงาน และขดลวดอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเปลี่ยนน้ำยา (e-liquid) ให้กลายเป็นละอองไอน้ำ และสร้างกลิ่นเสมือนบุหรี่จริง

3) ส่วนเก็บน้ำยา (Cartridge) หรือส่วนปากดูด (Mouth piece) จะรูปร่างคล้ายปากเปิด หรือทรงกระบอก และอีกด้านหนึ่งจะเป็นกระเปาะใส่วัสดุซัพน้ำยาไว้

นอกจากส่วนประกอบในตัวเครื่องแล้ว ส่วนประกอบสำคัญของบุหรี่ไฟฟ้า คือ น้ำยา (e-liquid) ซึ่งผลิตจากสารเคมีดังนี้

1) นิโคติน เป็นสารสกัดจากใบยาสูบ จะทำให้ร่างกายเสพติดการใช้บุหรี่ และจะเข้าไปกระตุ้นระบบประสาทส่วนกลาง เพิ่มความดันโลหิต เพิ่มอัตราการเต้นของหัวใจ ทำให้เกิดโรคมะเร็งปอดและโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจได้

⁵¹ คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 เรื่อง ห้ามขายหรือห้ามให้บริการสินค้า “บาราณู บาราณูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า หรือตัวยาบาราณู น้ำยาสำหรับเติมบาราณูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า”. ข้อ 1 วรรคสอง.

2) สารโพรพิลีนกลีเซอรอล (Propylene Glycerol) หรือสารโพรพิลีนกลีคอล (Propylene Glycol) หรือเรียกสั้น ๆ ว่าสารพีจี (PG) เป็นสารสังเคราะห์ชนิดหนึ่งที่ใช้ทั้งในอาหาร ยา และเครื่องสำอาง รวมถึงนำไปใช้เป็นส่วนประกอบในการสร้างไอหรือหมอกสำหรับเวทีการแสดงต่าง ๆ แต่เมื่อสัมผัสหรือสูดดมเข้าไปอาจก่อให้เกิดการระคายเคืองที่ดวงตาและปอดได้ โดยเฉพาะในผู้ที่เป็็นโรคปอดเรื้อรัง โรคหอบหืด และโรคถุงลมโป่งพอง

3) กลีเซอริน เป็นสารที่ไม่มีสีและไม่มีกลิ่น แต่มีรสชาติหวานเล็กน้อย องค์การอาหารและยาแห่งสหรัฐอเมริกา ยืนยันถึงความปลอดภัยว่าใช้ได้ทั้งในอาหารและยา แต่ยังไม่ได้รับรายงานการยืนยันว่าเมื่อเปลี่ยนรูปแบบเป็นไอที่สูบหรือสูดแล้วจะเกิดผลกระทบต่อร่างกาย

4) สารแต่งกลิ่นและรส (Flavoring) เป็นสารเคมีที่ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารทั่วไป มีความปลอดภัยเมื่อรับประทานเข้าสู่ร่างกาย แต่ยังไม่ได้รับรายงานรับการยืนยันว่าเมื่อเปลี่ยนรูปแบบเป็นไอที่สูบหรือสูดแล้วจะเกิดผลกระทบต่อร่างกาย ตัวอย่างเช่น สารไดอะซีทิล (Diacetyl) ที่พบมากในเนยสำหรับทำป๊อปคอร์น อาจเป็นสาเหตุของปัญหาในระบบทางเดินหายใจและปอด ทั้งนี้ผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้านิยมใช้กลิ่นประเภทไม่มีนิโคติน (Nicotine-free) ร้อยละ 16, ยาสูบ ร้อยละ 28 ผลไม้ (Fruit) ร้อยละ 20 และพืชสมุนไพร (botanical) ร้อยละ 23 (Ernst and Young LLP, 2016) โดยสารแต่งรสชาติผลไม้ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ รสวานิลลา และรสสตรอเบอรี่⁵²

2.3.4 ลักษณะการทำงานของบุหรี่ไฟฟ้า

การทำงานของบุหรี่ไฟฟ้าคือ การลงประสาทสัมผัสของผู้เสพว่าได้รับการสนองตอบต่อความต้องการนิโคตินจาก "บุหรี่" จริงแล้ว ด้วยปริมาณนิโคตินที่ได้รับจาก บุหรี่ไฟฟ้าในจำนวนที่จำกัด ตามความเหมาะสม และด้วยรูปลักษณ์ ด้วยแสงไฟแอลอีดีที่ปลายอุปกรณ์ และรูปร่างของไอน้ำสีขาวที่มีลักษณะคล้ายควัน สร้างความรู้สึก "เซพ" ไปแล้ว ควันที่เกิดจากบุหรี่ไฟฟ้าคือไอน้ำที่เกิดจากปฏิกิริยาของสารพีจีที่ถูกคลื่นความร้อนไมโครเวฟจากตัวสร้างควันทำให้แตกตัวและควบแน่นในอากาศกลายเป็นสายหมอกไอน้ำสีขาวที่มีคล้ายคลึงกับไอน้ำจากกาต้มน้ำ แต่มีความหนาแน่นและรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนมากกว่า ซึ่งจะแตกต่างจากควันบุหรี่จริงที่มีสีออกเทา

⁵² L. Wang, et. al. (2015). "An Examination of Electronic Cigarette Content on Social Media: Analysis of E-Cigarette Flavor Content on Reddit". *International Journal of Environmental Research and Public Health*. P 14933-14952.

แม้ว่าบรูห์ไฟฟ้าจะปราศจากส่วนผสมของไบยาสูบ และการสันดาปอันก่อให้เกิดสารพิษกว่า 4,000 ชนิดในบรูห์จริงก็ตาม แต่ผู้สูบยังคงได้รับนิโคตินอยู่ โดยระดับนิโคตินจะมีปริมาณต่าง ๆ กันแล้วแต่ผู้ใช้จะเลือกใช้นายาโคตินระดับใด ซึ่งการรับนิโคตินที่มากเกินไปอาจทำให้เกิดการระคายเคือง คลื่นไส้ และมีผลต่อหัวใจได้ จึงไม่อาจกล่าวได้ว่า บรูห์ไฟฟ้า ปลอดภัยได้ 100% แต่บรูห์ไฟฟ้าเป็นเพียงทางเลือกหนึ่ง สำหรับผู้ต้องการลดปริมาณพิษสะสม อันเกิดจากบรูห์จริง และการสูบบรูห์ไฟฟ้าอาจประยุกต์ใช้กับการเลิกบรูห์แบบถาวรได้

2.3.5 ความเป็นอันตรายของบรูห์ไฟฟ้า

สำหรับความเป็นอันตรายที่เกิดจากบรูห์ไฟฟ้านั้น ได้มีการงานวิจัยล่าสุดพบว่า การสูบบรูห์ไฟฟ้านั้นเสี่ยงต่อการก่อให้เกิดโรคเส้นเลือดสมองตีบสูงขึ้น 71%, โรคหัวใจวายเฉียบพลันสูงขึ้น 59% และโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดสูงขึ้น 40% โดย ดร.พญ. เรืองฤติ ปธานวนิช รองผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.)⁵³ ได้ออกมากล่าวถึงรายงานวิจัยใหม่โดย Dr. Paul M Ndunda และ Dr. Tabitha M Muutu แห่งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย Kansas, สหรัฐอเมริกา ที่ได้ทำการแสดงผลการวิจัยล่าสุดเกี่ยวกับอันตรายของบรูห์ไฟฟ้าในงานประชุมวิชาการ โรคหลอดเลือดสมองระดับนานาชาติ พ.ศ. 2562 (the American Stroke Association's International Stroke Conference 2019) โดยผลของการวิจัยนั้นพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างการสูบบรูห์ไฟฟ้ากับการเกิดโรคหัวใจและหลอดเลือดเกิดขึ้น กล่าวคือ การสูบบรูห์ไฟฟ้านั้นทำให้เสี่ยงต่อเกิดโรคเส้นเลือดสมองตีบ, โรคหัวใจวายเฉียบพลัน และโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดสูงได้มากยิ่งขึ้นโดยทำการเปรียบเทียบกับคนที่ไม่ได้สูบบรูห์ ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้ได้ใช้ข้อมูลจากการทำการสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพขนาดใหญ่ของสหรัฐอเมริกาที่มีกลุ่มผู้สูบบรูห์ไฟฟ้า 66,795 คนเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้สูบบรูห์ไฟฟ้าจำนวน 343,856 คน

เมื่อได้ผลของการวิจัยออกมาแล้วนั้น Dr. Ndunda จึงได้ให้คำแนะนำว่าคนไม่สูบบรูห์ไม่ควรทดลองสูบบรูห์ไฟฟ้า อีกทั้ง สำหรับคนที่สูบบรูห์ไฟฟ้านั้นอยู่ควรพิจารณาเลิกสูบบรูห์ไฟฟ้านั้นเสีย และหากสูบบรูห์ไฟฟ้าเกิดขึ้นเพียงเพื่อที่จะต้องการเลิกสูบบรูห์มวนนั้นแนะนำให้บุคคลเหล่านั้นไปทำการปรึกษาแพทย์ถึงวิธีที่ปลอดภัยมากกว่าจะดีกว่านี้ ซึ่งปัจจุบันใน

⁵³ ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ. (2562). *แพทย์เตือน บรูห์ไฟฟ้าอันตรายกว่า PM 2.5*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก URL: <http://www.trc.or.th/th/ข่าวเผยแพร่/press-release-ศจย/270-แพทย์เตือน-บรูห์ไฟฟ้าอันตรายกว่า-pm-2-5.html>. [2562, 1 มิถุนายน].

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาของสหรัฐอเมริกาที่ยังไม่อนุมัติให้บุหรี่ไฟฟ้าใช้เป็นอุปกรณ์ช่วยเลิกบุหรี่แต่อย่างใด⁵⁴

นอกจากนี้ ดร.พญ. เรืองฤดี ปธานวนิช ยังได้เปิดเผยงานวิจัยของ Dr. Paul Melstrom และคณะจากศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคของสหรัฐอเมริกาที่ได้ทำการทดลองในห้องปิดขนาด 52.6 ตารางเมตร โดยให้ในห้องดังกล่าวนั้นมีคนสูบบุหรี่ไฟฟ้าเป็นจำนวน 3 คนนั่งปะปนกับคนไม่สูบบุหรี่จำนวน 6 คน และให้คนที่สูบบุหรี่ไฟฟ้านั้นทำการสูบเป็นเวลา 2 ชั่วโมง หลังจากนั้นจึงได้ทำการวัดค่า PM 2.5 และฝุ่นขนาดที่เล็กกว่า (ultrafine particle) รวมทั้งปริมาณนิโคตินในอากาศ เสื้อผ้าและผนังห้อง ซึ่งจากการศึกษาในครั้งนั้นพบว่า บุหรี่ไฟฟ้าประเภทเป็นแบบเติมน้ำยา จะเป็นสาเหตุของการก่อให้เกิดฝุ่นพิษ PM 2.5 ในห้องดังกล่าว สูงสุดถึง 19,972 ไมโครกรัมต่อมิลลิลิตร (โดยค่าเฉลี่ยตลอดระยะเวลาที่ทดลองเท่ากับ 1,454 ไมโครกรัมต่อมิลลิลิตร) ส่วนบุหรี่ไฟฟ้าประเภทแท่งแบบใช้ครั้งเดียว หรือ disposable e-cigarettes ทำให้เกิดฝุ่นพิษ PM 2.5 สูงสุดถึง 19,961 ไมโครกรัมต่อมิลลิลิตร (โดยค่าเฉลี่ยตลอดระยะเวลาที่ทดลองเท่ากับ 788 ไมโครกรัมต่อมิลลิลิตร) นอกจากนี้ ยังพบบุหรี่ไฟฟ้ามีสารนิโคตินสูง ตรวจพบปริมาณนิโคตินในกลุ่มที่ไม่ได้สูบบุหรี่ที่อยู่ในห้องขณะที่มีการสูบบุหรี่ไฟฟ้าสูงขึ้นเกือบ 180 เท่าจากค่าปกติก่อนเริ่มทดลอง และพบสารนิโคตินตกค้างตามผนังห้อง พื้นห้อง ประตู หลังจากสูบบุหรี่ไฟฟ้าเสร็จแล้ว สูงขึ้นกว่า 10 เท่าเทียบกับก่อนมีการสูบ จากข้อมูลที่ได้พิสูจน์ถึงอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้าทั้งต่อตัวผู้สูบเองและคนรอบข้าง โดยเน้นย้ำว่ายังไม่ควรทดลองใช้ คนที่สูบอยู่แล้วควรจะเลิกเพื่อสุขภาพที่ดี และบุหรี่ไฟฟ้าไม่ใช่ทางเลือกของการเลิกบุหรี่⁵⁵

ทั้งนี้ นอกจากนี้ขยะบุหรี่ไฟฟ้าที่ถูกทิ้งในพื้นที่สาธารณะจะกลายเป็นของเสียอันตรายได้ โดยสามารถปลดปล่อยโลหะหนัก เช่น ตะกั่ว โครเมียม จากน้ำชะขยะ (leachate) ตลอดจนการสูบบุหรี่ไฟฟ้ามีแนวโน้มของจำนวนการเกิดระเบิดของแบตเตอรี่ลิเทียมไอออน (Lithium) เพิ่มขึ้น โดย ในช่วงเดือนมกราคม ปี พ.ศ. 2552 ถึง เดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2559 สหรัฐอเมริกามีเหตุการณ์การเกิดระเบิดและเพลิงไหม้จากบุหรี่ไฟฟ้า 195 ครั้ง ส่งผลให้เกิดความบาดเจ็บทันที 133 ครั้ง โดยแบ่งเป็น บาดเจ็บรุนแรง 38 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 29 และถ้าแบตเตอรี่ลิเทียมในบุหรี่ไฟฟ้าเกิดการเผาไหม้หรือสัมผัสกับวัสดุที่ลุกติดไฟได้ง่าย เช่น เตียนนอน เสื้อผ้า จะทำให้เพลิงไหม้ลุกลาม

⁵⁴ Paul M Ndunda and Tabitha M Muutu. (2019). *Electronic Cigarette Use is Associated with a Higher Risk of Stroke*. (Online). Available URL: <https://newsroom.heart.org/news/e-cigarettes-linked-to-higher-risk-of-stroke-heart-attack-diseased-arteries>. [2019, 1 June].

⁵⁵ Paul Melstrom, et. al. (2017). "Measuring PM2.5, Ultrafine Particles, Nicotine Air and Wipe Samples Following the Use of Electronic Cigarettes". *Nicotine & Tobacco Research*. P 1055-1061.

ไปได้ง่าย หรือสัมผัสกับโลหะ เช่น เหรียญ กุญแจ หรือเครื่องประดับ จะเพิ่มความเสี่ยงต่อการระเบิดและเพลิงไหม้ในบุหรี่ไฟฟ้าได้⁵⁶

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าบุหรี่ไฟฟ้าที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้มีผลเป็นโทษมากกว่าเป็นคุณทั้งต่อตัวของผู้บริโภคเอง ต่อบุคคลรอบข้างและต่อสิ่งแวดล้อม จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทางรัฐบาลไทยได้ออกนโยบายเพื่อมาควบคุมการบริโภคยาสูบในประเภทดังกล่าวขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับหลักการตามในอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization Framework Convention on Tobacco Control: WHO FCTC) ที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นหนึ่งในภาคีอีกด้วย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดในบทนี้ในการศึกษาปัญหาการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้น สมควรได้รับการแก้ปัญหาให้เหมาะสม โดยเฉพาะในเรื่องของการกำหนดฐานความผิดและอัตราโทษ โดยยึดตามแนวคิดและวิธีการที่ถูกต้องไม่ว่าจะเป็นหลักความรับผิดชอบทางอาญา โครงสร้าง ความรับผิดชอบ หลักสัดส่วนในการลงโทษ และหลักการพิจารณาคดีและบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคลเป็นต้น เนื่องจากบุหรี่ไฟฟ้านั้นมีความเป็นอันตรายเป็นอย่างมากกว่าจะต่อตัวของผู้นสูบเอง บุคคลรอบข้างหรือสังคม ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการศึกษาด้านนิพนธ์ฉบับนี้นั้นเป็นการศึกษาเพื่อให้การแก้ไขปัญหาคriminalการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายมากยิ่งขึ้น

⁵⁶ Mc Kenna and L.A.Jr. (2017). *Electronic Cigarette Fires and Explosions in the United States 2009 – 2016*. Research Group National Fire Data Center U.S. Fire Administration.

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีบุหรี่ปัฟฟ้าไว้ในครอบครอง

ในบทนี้จะเป็นการศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีบุหรี่ปัฟฟ้าไว้ในครอบครองทั้งในส่วนของกฎหมายภายในประเทศและในส่วนของกฎหมายต่างประเทศ โดยจะสามารถนำมาเพื่อประยุกต์ใช้กับการกำหนดหลักเกณฑ์ในแก้ไขปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ปัฟฟ้าไว้ในครอบครองว่ามีแนวทางหรือหลักเกณฑ์ในลักษณะใด ที่จะมีความเหมาะสมและสามารถนำมาปรับใช้กับมาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนการบังคับใช้ในกรณีดังกล่าวเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.1 มาตรฐานสากลที่กำหนดถึงการมีบุหรี่ปัฟฟ้าไว้ในครอบครอง

สำหรับมาตรฐานสากลที่เกี่ยวกับการควบคุมดูแลยาสูบชนิดบุหรี่ปัฟฟ้านี้ คือ กรอบอนุสัญญาของทางองค์การอนามัยโลกที่กำหนดขึ้นมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติการเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟ้าให้แก่ประเทศภาคีได้เป็นยึดถือปฏิบัติและปรับใช้กับกฎหมายและนโยบายภายในของรัฐ ซึ่งได้มีการให้คำนิยามของบุหรี่ปัฟฟ้าไว้ว่าเป็น ยา และยาสูบ โดยได้มีการกำหนดกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 (World Health Organization Framework Convention on Tobacco Control: WHO FCTC 2003) ขึ้น ซึ่งเป็นการประกาศเชิญชวนให้ประเทศภาคีพิจารณาในการออกมาตรการการห้ามใช้หรือควบคุมกำกับกับการบริโภคบุหรี่ปัฟฟ้าด้วยวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ ส่งผลให้ประเทศต่างๆ มีนโยบายเกี่ยวกับบุหรี่ปัฟฟ้าขึ้น¹

การประกาศเชิญชวนตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 ได้กำหนดแนวทางให้ประเทศภาคีพิจารณาในการออกมาตรการการห้ามใช้หรือควบคุมกำกับกับการบริโภคบุหรี่ปัฟฟานั้น ซึ่งจากหลักการตามกรอบอนุสัญญาดังกล่าวนั้นสามารถแบ่งนโยบายหลักๆ ออกเป็น 2 ประเภท คือ

¹ T Hartung. (2016). "E-Cigarettes and the Need and Opportunities for Alternatives to Animal Testing, Food for Thought". *ALTEX*, Volume 33(3). P 211-224.

1) การกำหนดให้บุหรี่ไฟฟ้าที่ผลิตในต่างประเทศต้องห้าม ซึ่งหมายถึงการมีกฎหมายกำหนดห้ามนำเข้ามาหรือส่งออกป็นนอกราชอาณาจักรโดยเด็ดขาด และในบางกรณีห้ามการส่งผ่านด้วย ผู้ใดนำสินค้าต้องห้ามเข้ามาหรือส่งออกป็นนอกราชอาณาจักรจะมีความผิดต้องรับโทษตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและเป็นความผิด โดยประเทศที่นำหลักการดังกล่าวนี้ไปบังคับใช้ ได้แก่ ประเทศแคนาดา, สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล, สาธารณรัฐตุรกี, สหพันธ์รัฐมาเลเซีย, ประเทศไทย, บรูไนดารุซซาลาม สาธารณรัฐสิงคโปร์, เขตบริหารพิเศษฮ่องกงแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน และเครือรัฐออสเตรเลีย

2) การกำหนดให้บุหรี่ไฟฟ้าที่ผลิตในประเทศเป็นสินค้าควบคุม ซึ่งหมายถึงสินค้าที่มีมาตรการจัดระเบียบการส่งออก เป็นสินค้า ที่เกี่ยวข้องกับ ความมั่นคง ความสงบและความเรียบร้อยภายในประเทศ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ โดยประเทศที่นำหลักการดังกล่าวนี้ไปบังคับใช้ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา, สหภาพยุโรป, สาธารณรัฐอินเดีย, สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐประชาชนจีน, สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และประเทศนิวซีแลนด์

สำหรับมาตรการตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางในการนำมาเป็นนโยบายในการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบของประเทศไทย โดยเฉพาะการป้องกันและปราบปรามให้บุหรี่ไฟฟ้าที่ผลิตในประเทศได้ปรากฏอยู่ในมาตรการดังต่อไปนี้

มาตรา 4 (2) หลักการที่ใช้เป็นแนวทาง

“เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้และพิธีสารฉบับต่างๆ ตามอนุสัญญานี้และเพื่อที่จะบังคับใช้บทบัญญัติต่างๆดังกล่าวให้ภาคีดำเนินการตามหลักการต่างๆ ที่กำหนดไว้ข้างท้ายนี้ (แต่ทั้งนี้อาจดำเนินการตามหลักการอื่นๆ ที่มีอีกก็ได้)

(2) จำเป็นจะต้องมีความร่วมมือทางการเมืองที่เหนียวแน่นในอันที่จะพัฒนาและสนับสนุนมาตรการหลายฝ่ายที่ครอบคลุม และตอบสนองร่วมกันทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติโดยคำนึงถึง

(ก) ความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อปกป้องบุคคลทุกคนจากการสูดดมควันยาสูบ

(ข) ความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันมิให้มีการริเริ่มบริโภคยาสูบเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเลิกบริโภคยาสูบ และเพื่อลดการบริโภคยาสูบในทุกรูปแบบ

(ค) ความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคลและชุมชนพื้นเมือง ในการพัฒนาดำเนินการ และประเมินผลโครงการควบคุมยาสูบ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการและทัศนคติของพวกเขา ทั้งในทางสังคมและในทางวัฒนธรรม และ

(ง) ความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการต่างๆ เพื่อรับมือกับความเสี่ยงเฉพาะเพศเมื่อมีการพัฒนากลยุทธ์ในการควบคุมยาสูบ”

สำหรับมาตรา 4 (2) นี้ ถือเป็นหลักการสำคัญในการวางแนวทางการปฏิบัติที่ประเทศภาคีในกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 นั้นควรที่จะต้องปฏิบัติตามเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ในการร่างกรอบอนุสัญญาฉบับนี้ขึ้น และเพื่อให้การควบคุมและปราบปรามผลิตภัณฑ์ยาสูบของประเทศภาคีนั้นเป็นไปอย่างสอดคล้องตามหลักการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามที่เห็นตกลงป้องกันตามหลักการในกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 อีกด้วย

มาตรา 15 (4) (ข) การค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย

“(4) เพื่อจะขจัดการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมายให้ภาคีแต่ละฝ่ายภาคี

(ข) ตรากฎหมายขึ้นใหม่หรือปรับปรุงกฎหมายเดิมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยการกำหนดให้มีบทลงโทษและวิธีเยียวยาความเสียหายที่เหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อต่อต้านการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย ตลอดจนบุหรี่ปลอมและบุหรี่หนีภาษี ”

สำหรับมาตรา 15 (4) (ข) การค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย ถือเป็นมาตราสำคัญที่นำมาปรับใช้กับการกำหนดให้บุหรี่ปลอมเป็นสินค้าต้องห้ามของไทยมากที่สุด โดยตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 นี้จะเห็นได้ว่าการกำหนดให้มีบทลงโทษและวิธีเยียวยาความเสียหายให้เหมาะสมนั้นมีความสำคัญอย่างมากต่อการต่อต้านการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย ตลอดจนบุหรี่ปลอมและบุหรี่หนีภาษี

ทั้งนี้ ตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 นั้นมีทั้งหมด 11 หมวด 38 ข้อประกอบด้วยสาระสำคัญทั้งทางด้านวิชาการและทางด้านการบริหารจัดการ อาทิ หมวดสองเป็นเรื่องของวัตถุประสงค์และหลักการที่ใช้เป็นแนวทางและพันธกรณี, หมวดสามเป็นมาตรการเกี่ยวกับการลดอุปสงค์ของยาสูบ, หมวดสี่เป็นมาตรการเกี่ยวกับการลดอุปทานของยาสูบ, หมวดห้าเป็นเรื่องของการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและหมวดเจ็ดเป็นเรื่องของความร่วมมือด้านเทคนิคและวิทยาศาสตร์ตลอดจนการสื่อสารข้อมูลต่างๆ สำหรับหมวดที่แปดถึงหมวดที่ 11 นั้นเป็นในกรณีเกี่ยวกับการบริหารจัดการกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 ซึ่งประเทศสมาชิกหรือภาคีจะต้องดำเนินการบังคับใช้มาตรการต่างๆดังกล่าวทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า กรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 ได้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการปกป้องประชาชนจากภัยคุกคามของยาสูบ โดยกรอบอนุสัญญาดังกล่าวนี้จึงได้เกิดจัดทำแนวปฏิบัติเพื่อให้ทุกประเทศเข้ามา

มีส่วนร่วมดำเนินการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าขึ้น พร้อมทั้งกำหนดแนวทางพื้นฐานสำหรับลดอุปสงค์และอุปทานของการบริโภคบุหรี่ไฟฟ้า เพื่อให้เกิดความสำเร็จของการดำเนินงานควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับกรอบอนุสัญญาดังกล่าว องค์การอนามัยโลกจึงได้พัฒนายุทธศาสตร์ MPOWER ขึ้น สำหรับเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานควบคุมยาสูบสำหรับประเทศต่าง ๆ²

ยุทธศาสตร์ MPOWER ถือเป็นหนึ่งในกระบวนการตามนโยบายของขององค์การอนามัยโลกหรือกลไกในการดำเนินการเฝ้าระวังอันเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าในอีกรูปแบบหนึ่งของขององค์การอนามัยโลก ในการควบคุมและกำกับดูแลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพเป็นอย่างมาก อีกทั้ง ยุทธศาสตร์ MPOWER นี้ยังเป็นระบบถือเป็นความจำเป็นในการบริหารงานตามนโยบายของรัฐ นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ MPOWER ดังกล่าวยังมีประโยชน์ต่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลในระดับนานาชาติของประเทศอีกด้วย ซึ่งยุทธศาสตร์ MPOWER ประกอบไปด้วยหลักการสำคัญทั้งหมด 6 ประการ ดังต่อไปนี้

- 1) Monitor หมายถึง การติดตาม กำกับการบริโภคยาสูบ และนโยบายควบคุมยาสูบ
- 2) Protect หมายถึง การปกป้องประชาชนจากควันบุหรี่
- 3) Offer หมายถึง การให้ความช่วยเหลือในการเลิกใช้ยาสูบ
- 4) Warn หมายถึง การเตือนให้ตระหนักถึงพิษภัยของยาสูบ
- 5) Enforce หมายถึง การบังคับใช้กฎหมายห้ามโฆษณา การส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบ และการอุปถัมภ์โดยอุตสาหกรรมยาสูบ
- 6) Raise หมายถึง การขึ้นภาษียาสูบ³

จากหลักการที่ได้กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้น ประเทศไทยจึงมีนโยบายในการควบคุมการบริโภคยาสูบขึ้น โดยนำเอายุทธศาสตร์ MPOWER ขององค์การอนามัยโลกมาประยุกต์ใช้ในกลไกในการควบคุมการบริโภคเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาสูบภายในประเทศด้วย โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้า อาทิ พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 ซึ่งมีบทบาทในการควบคุมผลิตภัณฑ์ ยาสูบ ซึ่งรวมทั้งการผลิต การระบุนสารประกอบในยาสูบ การโฆษณา การส่งเสริมการขาย และการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้อยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม เป็นต้น โดยจะมีการกล่าวรายละเอียดกันในหัวข้อถัดไป

² จูริย์ อูสาหะ และคณะ. (2558). “การสังเคราะห์ห่อภิมานงานวิจัย ปัจจัยป้องกันพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในเยาวชนไทย”. *วารสารควบคุมโรค*, 41(4). หน้า 272-273.

³ ศรีณญา เบญจกุล และคณะ. (2554). *คู่มือข้อมูลยาสูบและตัวชี้วัดมาตรฐานสำหรับการควบคุมยาสูบตามยุทธศาสตร์ MPOWER*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี: บริษัท ไนซ์เออร์ธดีไซน์ จำกัด. หน้า 1.

3.2 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองในกฎหมายต่างประเทศ

สำหรับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองในกฎหมายต่างประเทศ เป็นในส่วนของประเทศที่นำเอากรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 (World Health Organization Framework Convention on Tobacco Control: WHO FCTC 2003) มาปรับเป็นนโยบายในการตรากฎหมายภายในประเทศ โดยกำหนดให้บุหรี่ไฟฟ้านั้นถือเป็นสินค้าต้องห้าม ซึ่งการศึกษาตามสารนิพนธ์ฉบับนี้ได้ทำการศึกษามาตราการทางกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองในมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา, เครือรัฐออสเตรเลีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 มลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา

สำหรับมลรัฐเท็กซัส, สหรัฐอเมริกา มีการกำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะชั้น โดยได้มีการกำหนดเงื่อนไขสำคัญของความรับผิดว่าถ้ามีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นจะเป็นความผิดก็ต่อเมื่อบุคคลดังกล่าวมีอายุต่ำกว่า 18 ปี⁴ ซึ่งปรากฏใน § 161.252 ตามประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความปลอดภัยแห่งมลรัฐเท็กซัส ที่มีหลักการสำคัญว่า การครอบครอง, การจัดซื้อ, การบริโภคหรือการรับไว้ซึ่งบุหรี่, บุหรี่ไฟฟ้า หรือผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นของผู้เยาว์นั้นถือเป็นสิ่งต้องห้ามกระทำ โดย § 161.252 นี้ได้วางหลักไว้อันเกี่ยวกับการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองดังนี้

§ 161.252

(ก) บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีถือว่าได้กระทำความผิด หากบุคคลนั้น :

(1) ได้ครอบครอง, ซื้อ, บริโภค หรือรับไว้ซึ่งบุหรี่, บุหรี่ไฟฟ้า หรือผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น

(2) ได้แสดงหลักฐานอันเป็นเท็จหรือแสดงหลักฐานอันไม่สามารถพิสูจน์อายุจริงของบุคคลนั้นได้ว่ามีอายุเกินกว่า 18 ปีขึ้นไป เพื่อให้ได้ครอบครอง, ซื้อ, บริโภคหรือรับไว้ซึ่งบุหรี่, บุหรี่ไฟฟ้า หรือผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น

⁴ *TEXAS CIGARETTE, E-CIGARETTE, AND TOBACCO PRODUCT LAWS.* (Online). Available URL: <https://texasbaccolaw.org/law>. [2019, 15 June].

(ข) ข้อยกเว้นของการกระทำตามมาตรานี้ในกรณีที่บุคคลนั้นมีอายุต่ำกว่า 18 ปีและได้มีการครอบครองบุหรี่, บุหรี่ไฟฟ้า หรือผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นใด ก็ต่อเมื่ออยู่ภายใต้การกำกับดูแลของบุคคลดังนี้ :

(1) บิดามารดา, ผู้มีอำนาจปกครอง และคู่สมรส

(2) นายจ้าง ในกรณีที่จำเป็นจะต้องมีหรือมีไว้ในครอบครองหรือรับไว้ซึ่งบุหรี่, บุหรี่ไฟฟ้า หรือผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่พนักงานในฐานะลูกจ้าง

(ค) มาตรานี้เป็นข้อยกเว้นในกรณีที่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบหรือการทดสอบการปฏิบัติกรตาม § 161.088 โดยอนุโลม

(ง) ความผิดตามมาตรานี้มีโทษปรับไม่เกิน 250 ดอลลาร์

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า แม้สหรัฐเทศกษจะไม่ได้มีการกำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดสำหรับประชากรทุกคน แต่ก็ยังมีการนำเอากรอบอนุสัญญาการควบคุมการบริโภคยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 มาปรับใช้โดยการนำเอาอายุของผู้กระทำความผิดมาเป็นเงื่อนไขในความรับผิดชอบฐานการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง⁵ โดยบทบัญญัติดังกล่าวนี้มีความต่างจากกฎหมายไทยที่มีได้มีการกำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะขึ้นแต่อย่างใด ซ้ำยังไม่มีการกำหนดเงื่อนไขที่ชัดเจนในความรับผิดชอบในความผิดฐานดังกล่าวด้วย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการกำหนดเงื่อนไขในความรับผิดชอบของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองถือเป็นอีกหนึ่งหลักการสำคัญที่สามารถนำมาปรับใช้กับการแก้ไขปัญหาตามสารนิพนธ์ฉบับนี้ได้

⁵ FindLaw. (2019). *Texas Health and Safety Code - HEALTH & SAFETY § 161.252. Possession, Purchase, Consumption, or Receipt of Cigarettes, E-Cigarettes, or Tobacco Products by Minors Prohibited.* (Online). Available URL: https://codes.findlaw.com/tx/health-and-safety-code/health-safety-sect-161-252.html?fbclid=IwAR1rTA-RhNe7NXdPwTLb5b1_7hw_CKP3gU6UecbJnVIm-R5vxkpfGJuPdk. [2019, 15 June].

3.2.2 เครื่องมือออสเตรเลีย

เครื่องมือออสเตรเลียถือเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีปริมาณของผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาจึงทำให้บุหรี่ไฟฟ้านั้นกลายเป็นกรณีปัญหาที่เครื่องมือออสเตรเลียกำลังประสบปัญหาเป็นอย่างมาก ซึ่งองค์กรผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์ของออสเตรเลียได้กล่าวถึงแนวโน้มเกี่ยวกับผู้ป่วยที่ติดการสูบบุหรี่และการนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้ามาเป็นเครื่องช่วยในการเลิกบุหรี่ โดยได้กล่าวว่าวิธีการดังกล่าวยังไม่ได้รับการยืนยันอย่างสมบูรณ์ว่าสามารถใช้ได้จริง อีกทั้ง ความเสี่ยงต่อสุขภาพจากการใช้งานบุหรี่ไฟฟ้าในระยะยาวนั้นก็ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าจะมีผลกระทบต่อร่างกายน้อยกว่าการสูบบุหรี่ทั่วไปหรือไม่อีกด้วย⁶ บุหรี่ไฟฟ้าจะยังถือเป็นสินค้าต้องห้ามที่อยากได้รับการยืนยันหรือการกำหนดให้สามารถใช้ได้โดยทั่วไปในเครื่องมือออสเตรเลีย⁷

ในปัจจุบันกฎหมายของเครื่องมือออสเตรเลียได้มีการบัญญัติถึงในกรณีของบุหรี่ไฟฟ้าเอาไว้ โดยกำหนดให้เป็นไปตามเขตอำนาจศาลของแต่ละศาลที่สามารถแตกต่างกันไปตามพื้นที่ การกระทำเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าที่มีส่วนผสมของนิโคตินในกฎหมายกลางของเครื่องมือออสเตรเลียถือว่าเป็นการกระทำที่มีความผิดทางกฎหมาย โดยกำหนดให้การครอบครอง หรือ การใช้นิโคตินที่มีนิโคตินโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นความผิดตามกฎหมายกลาง และการขายบุหรี่ไฟฟ้าที่ไม่มีนิโคตินนั้นจะถือเป็นความผิดตามกฎหมายในบางรัฐด้วย⁸

ความในข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นว่าหากการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองจะเป็นความผิดอย่างแน่แท้ นั้น บุหรี่ไฟฟ้าดังกล่าวจะต้องเป็นบุหรี่ไฟฟ้าที่มีส่วนผสมของนิโคติน เนื่องจากถือเป็นสารที่ต้องห้ามตามกฎหมายกลางของออสเตรเลีย ตามมาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยยา, สารพิษและยาพิษของเครื่องมือออสเตรเลีย ปี 2008 (Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008) ที่กำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าที่มีสารนิโคตินไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิด ซึ่งจะต้องระวางโทษ

⁶ The Therapeutic Goods Administration. (2014). *Liquid nicotine and personal importation for use in electronic cigarettes*. (Online). Available URL: www.tga.gov.au/newsroom/btn-liquid-nicotine.htm#U7o-O8hiuDQ. [2019, 15 June].

⁷ Heather Douglas, Wayne Hall and Coral Gartner. (2015). "E-cigarettes and the law in Australia". *Australia Family Physical*, 44(6). P 415.

⁸ Ibid, P 416.

จำคุก 2 ปี ปรับไม่เกิน 30,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่การครอบครองดังกล่าวจะได้รับอนุญาตจากแพทย์เพื่อใช้ในการรักษาเท่านั้น⁹

จากที่กล่าวมาข้างต้น กฎหมายเครือรัฐออสเตรเลียมีความแตกต่างจากกฎหมายไทยในเรื่องของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง โดยจะเห็นได้ว่าเครือรัฐออสเตรเลียได้กำหนดให้การครอบครองบุหรี่ไฟฟ้านั้นเป็นความผิดโดยการมีส่วนร่วมผสมของสารนิโคตินเป็นเกณฑ์ว่าบุคคลนั้นจะต้องรับผิดชอบหรือไม่ ซึ่งตามกฎหมายไทยนั้นมิได้มีการกำหนดให้การครอบครองบุหรี่ไฟฟ้าไว้เป็นความผิดเฉพาะ โดยทำแต่เพียงปรับเอาบทบัญญัติความผิดที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้าในฐานะอื่นมาปรับใช้เท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการนำเอาบทบัญญัติความผิดอันเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าในฐานะอื่นมาปรับใช้นั้นไม่สมควรอย่างยิ่งเนื่องจากลักษณะของการกระทำความผิดนั้นแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะนำเอาหลักการกำหนดความผิดฐานมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองตามกฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลียนี้มาทำการศึกษาเพื่อหาแนวทางการกำหนดความรับผิดในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองในกฎหมายของไทยได้อย่างเหมาะสม

3.2.3 สาธารณรัฐสิงคโปร์

สาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นประเทศที่จัดให้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าต้องห้ามเช่นเดียวกับประเทศไทย แต่มีการตราบทบัญญัติในการควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าที่แตกต่างไปจากประเทศไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากสาธารณรัฐสิงคโปร์ได้มีการตรากฎหมายให้ผู้ที่ครอบครองบุหรี่ไฟฟ้าเป็นความผิดเฉพาะขึ้นใช้ โดยบัญญัติหลักการดังกล่าวไว้ในกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้า (บทที่ 309) หรือที่เรียกว่า THE STATUTES THE REPUBLIC OF SINGAPORE TOBACCO (CONTROL OF ADVERTISEMENTS AND SALE) ACT (CHAPTER 309)¹⁰ ดังนี้

มาตรา 16 ข้อห้ามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้า

(1) บุคคลต้องไม่นำบุหรี่ไฟฟ้าเข้ามาในสาธารณรัฐสิงคโปร์หรือนำมาจำหน่ายหรือการมีไว้เพื่อจำหน่ายในประเทศ รวมไปถึงผลิตภัณฑ์อาหารเสริมหรือส่วนของอุปกรณ์ต่างๆ ดังนี้

⁹ Australian Capital Territory. (2018). *Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008*. (Online). Available URL: <https://www.legislation.act.gov.au/a/2008-26/current/pdf/2008-26.pdf>. [2019, 15 June].

¹⁰ Singapore Statutes Online. (2019). *THE STATUTES THE REPUBLIC OF SINGAPORE TOBACCO (CONTROL OF ADVERTISEMENTS AND SALE) ACT*. (Online). Available URL: <https://sso.agc.gov.sg/Act/TCASA1993>. [2019, 15 June].

- (ก) สิ่งของที่มีลักษณะหรือได้รับการออกแบบให้มีความคล้ายคลึงกับบุหรีไฟฟ้า
 - (ข) สิ่งที่สามารถรรมควันได้
 - (ค) สิ่งที่สามารถใช้ในลักษณะเลียนแบบการสูบบุหรี หรือ
 - (ง) บรรจุกัญท์ที่มีลักษณะคล้ายกันหรือได้รับการออกแบบให้คล้ายกับบรรจุกัญท์ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์บุหรีไฟฟ้า
- (2) บุคคลต้องไม่นำเข้า แจกจ่ายหรือมีไว้เพื่อจำหน่ายเกี่ยวกับส่วนประกอบของบุหรีไฟฟ้าในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ตามลักษณะของ (1)
- (2ก) บุคคลต้องไม่
- (ก) มีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองและการมีไว้เพื่อจำหน่ายในสาธารณรัฐสิงคโปร์
 - (ข) ชื่อในสาธารณรัฐสิงคโปร์
 - (ค) ใช้ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ตาม (1) หรือ (2)
- (3) บุคคลที่ฝ่าฝืน (1) จะมีความผิดตามกฎหมายและต้องได้รับการลงโทษ ดังนี้
- (ก) ปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่จะเข้าหลักการตามมาตรา 16(3)(ข)
 - (ข) หากบุคคลนั้นได้รับรู้ถึงความผิดดังกล่าวแล้วยังฝ่าฝืนจะต้องมีโทษปรับไม่เกิน 20,000 ดอลลาร์หรือถูกจำคุกเป็นระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ
- (4) ตามมาตรา 16(3) การรับรู้ความผิด หมายถึง
- (ก) การรับรู้ความผิดตามมาตรา 16 (3) หรือ
 - (ข) การลงโทษสำหรับความผิดตามมาตรา 16(2) ที่มีอยู่ก่อนวันที่มาตรา 18 ของกฎหมายการควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรีไฟฟ้า (ฉบับแก้ไข) ค.ศ. 2016 บังคับใช้
- (5) บุคคลที่ฝ่าฝืน (2) จะมีความผิดตามกฎหมายและต้องได้รับการลงโทษ ดังนี้
- (ก) ปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ หรือ
 - (ข) ในกรณีที่กระทำผิดซ้ำหรือกระทำผิดติดนีสัยมีโทษปรับไม่เกิน 20,000 ดอลลาร์หรือจำคุกไม่เกิน 12 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ
- (6) บุคคลที่ฝ่าฝืน (2ก) จะมีความผิดตามกฎหมายและต้องได้รับการลงโทษปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์
- (7) ความใน (1) และ (2) นี้ไม่รวมถึงในกรณีของการบรรจุกัญท์ไฟฟ้า, การผลิตภัณฑ์บุหรีไฟฟ้าหรืออุปกรณ์ทดแทนบุหรีไฟฟ้า

จากที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า กฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้นมีการกำหนดบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในกรอบครองนั้นเป็นความผิดไว้ในมาตรา 16 ตามกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้า (บทที่ 309) ซึ่งจะเห็นได้ว่าในมาตรา 16 นั้นมิได้กำหนดแต่เพียงให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในกรอบครองเป็นความผิดตามกฎหมายเท่านั้น แต่ยังสามารถกำหนดชัดเจนถึงขอบเขตของการรับผิด ลักษณะของการกระทำและการแบ่งอัตราโทษของการกระทำแต่ละลักษณะไว้อย่างชัดเจน¹¹ ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายในประเทศไทยที่มิได้มีการกำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในกรอบครองเป็นความผิดเฉพาะ แต่กลับนำเอาความผิดในฐานอื่นอันเกี่ยวเนื่องกับบุหรี่ไฟฟ้ามารับใช้แทน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าการทำงานเช่นนั้นเป็นการทำให้การบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาที่ไม่ตรงจุด และไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

3.3 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในกรอบครองตามกฎหมายไทย

สืบเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคในกรอบอนุสัญญาการควบคุมการบริโภคยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 ที่ได้มีการนำเสนอแนวทางใหม่สำหรับความร่วมมือทางด้านสุขภาพในระดับนานาชาติด้วยกรอบทางด้านกฎหมายในการสร้างอนาคตด้านสุขภาพสำหรับประชากรโลกเอาไว้ ซึ่งบุหรี่ไฟฟ้าถือเป็นอีกหนึ่งกรณีหนึ่งที่ทางองค์การอนามัยโลกให้ความสำคัญ ด้วยเหตุนี้ทางประเทศไทยจึงได้มีการออกนโยบายในการควบคุมยาสูบชนิดบุหรี่ไฟฟ้าขึ้น ดังต่อไปนี้

3.3.1 พระราชบัญญัติ การส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า

พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 นี้ ตราขึ้นเนื่องจากมีความต้องการที่จะปรับปรุงกฎหมายอันเกี่ยวเนื่องกับการควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่างให้มีความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจและการค้าในปัจจุบัน และเพิ่มเติมในกรณีการให้รัฐบาลมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับสินค้าบางประเภทที่จะส่งออกไปนอกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ก็นำให้มีอำนาจในการ

¹¹ Singapore Legal Advice. (2019). *Is Vaping Illegal in Singapore?*. (Online). Available URL: <http://singaporelegaladvice.com/law-article/is-vaping-illegal-singapore>. [2019, 15 June].

ดำเนินการจัดระเบียบการค้ากับต่างประเทศ ให้เป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อยเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ และก่อให้เกิดความเชื่อถือแก่นานาประเทศยิ่งขึ้น ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้ถือเป็นกฎหมายหลักในการออกประกาศกระทรวงพาณิชย์อันเป็นหนึ่งในกลุ่มนโยบายการควบคุมดูแลบุหรี่ไฟฟ้าขึ้น¹² ซึ่งประกาศกระทรวงพาณิชย์ที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้ามุ่งดังต่อไปนี้

1) ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557¹³ เป็นประกาศกระทรวงที่มีผลในการประกาศใช้เป็นการกำหนดให้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อป้องกันไม่ให้มีการนำเอาสินค้านี้ไปบริโภค เนื่องจากเห็นว่าบุหรี่ไฟฟ้านั้นเป็นสาเหตุอันก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสุขภาพ, สุขอนามัย, สังคม, ความมั่นคงของประเทศ, ความสงบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับนี้อาศัยอำนาจในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง (1) และมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป้อนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ซึ่งมีใจความดังนี้

ประการแรก คือ มีการกำหนดนิยามคำว่า “บุหรี่ไฟฟ้า” หมายถึง อุปกรณ์ที่ใช้พลังงานไฟฟ้าที่ทำให้เกิดละอองไอน้ำในลักษณะคล้ายควันบุหรี่ไม่ว่าจะกระทำขึ้นด้วยวัตถุใด ซึ่งใช้สำหรับสูบในลักษณะเดียวกับการสูบบุหรี่¹⁴

ประการที่สอง คือ การกำหนดให้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าห้ามนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งหมายความรวมถึงสาร, สารสกัดหรือสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นแหล่งกำเนิดควันหรือละอองน้ำซึ่งนำเข้ามาพร้อมกับบุหรี่ไฟฟ้านั้นเป็นสินค้าต้องห้ามนำเข้า¹⁵

¹² พระราชบัญญัติการส่งออกป้อนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522.

¹³ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557.

¹⁴ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557. ข้อ 3 วรรคสอง.

¹⁵ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557. ข้อ 4.

2) ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องสินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559 เป็นประกาศกระทรวงพาณิชย์อันเนื่องจากเหตุผลเพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การสาธารณสุข ความมั่นคงของประเทศและความสงบเรียบร้อยหรือศีลและทำอันดีของประชาชน โดยอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522¹⁶ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558¹⁷ ตามความในมาตรา 5/1 ซึ่งประกาศกระทรวงพาณิชย์ฉบับนี้มีใจความสำคัญเป็นการกำหนดให้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร หากมีการฝ่าฝืนเกิดขึ้น ผู้นั้นย่อมได้รับการลงโทษตามกฎหมาย¹⁸

ทั้งนี้ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559 ยังได้มีการนำเอาโทษตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติ การส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 มาบังคับใช้แก่การฝ่าฝืนประกาศกระทรวงพาณิชย์ทั้งสองฉบับดังกล่าวด้วย โดยการกำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนตามประกาศกฎกระทรวงดังกล่าวนี้จะต้องมีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับเป็นเงิน 5 เท่าของราคาสินค้า หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ ยังมีการกำหนดให้ริบเอาสินค้า รวมทั้งสิ่งที่ใช้บรรจุและพาหนะสำหรับบรรจุทุกสินค้านั้นด้วย¹⁹

จากที่กล่าวมาในข้างต้นนี้จะเห็นได้ว่า ทั้งในพระราชบัญญัติ การส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522, ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557 และประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559 นั้นที่แม้จะเป็นตัวบทกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้าโดยตรงแต่กลับมิได้มีการกำหนดความผิดในลักษณะของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองแต่อย่างใด

¹⁶ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559.

¹⁷ พระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558.

¹⁸ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559. ข้อ 3.

¹⁹ พระราชบัญญัติ การส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522. มาตรา 20.

3.3.2 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

เนื่องจากบุหรี่ไฟฟ้า ถือเป็นสินค้าที่ต้องห้ามนำเข้ามาในราชอาณาจักรตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ จึงทำให้การกระทำความผิดอันมีบุหรี่ไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิดนั้น จะต้องมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายศุลกากรไปด้วย โดยความผิดในดังกล่าวเกี่ยวกับกฎหมายศุลกากรตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560²⁰ ซึ่งความผิดที่นำมาบังคับใช้แก่บุหรี่ไฟฟ้าตามพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ มีดังต่อไปนี้

1) ห้ามผู้ใดนำบุหรี่ไฟฟ้าซึ่งเป็นของต้องห้ามถ่ายลำ หรือนำผ่าน หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ในมาตรา 244 โดยมีโทษเป็นโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 5 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมิผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่ และแม้จะเป็นพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ก็ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน²¹

2) ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนหรือสมคบกันในการกระทำความผิด ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในการกระทำความผิดนั้น ในมาตรา 245²²

3) ผู้ใดซื้อ รับจํานำ ช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย รับไว้หรือพาเอาไป โดยรู้ว่าเป็นบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งเป็นของต้องห้ามถ่ายลำ หรือนำผ่าน หรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร ต้องระวางโทษตามมาตรา 246 คือ จำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 5 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ²³

²⁰ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560.

²¹ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560. มาตรา 244.

“ผู้ใดนำของที่ผ่านหรือกำลังผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งของดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำของเข้าเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำโดยหลีกเลี่ยงข้อจำกัดหรือข้อห้ามอันเกี่ยวกับของนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมิผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน ”

²² พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560. มาตรา 245.

“ผู้ใดเป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน หรือสมคบกันในการกระทำความผิดตามมาตรา 242 มาตรา 243 หรือมาตรา 244 ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในการกระทำความผิดนั้น ”

²³ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560. มาตรา 246.

“ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจํานำหรือรับไว้ โดยประการใดซึ่งของอันตนพึงรู้ว่าเป็นของอันเนื่องด้วยความผิดตามมาตรา 242 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับเป็นเงินสี่เท่าของราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้วหรือทั้งจำทั้งปรับ

4) ผู้ที่นำหรือยอมให้ผู้อื่นนำบุหรี่ไฟฟ้าซึ่งเป็นของต้องห้ามถ่ายลำ หรือ นำผ่าน หรือ นำเข้ามาในราชอาณาจักรขึ้นบรรทุก หรือออกจากยานพาหนะ ในมาตรา 247 ต้องระวางโทษโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 5 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่²⁴

5) การกำหนดให้ผู้ให้นำบุหรี่ไฟฟ้าซึ่งเป็นของต้องห้ามถ่ายลำ หรือ นำผ่าน หรือ นำเข้ามาในราชอาณาจักรจะต้องรับผิดชอบแม้ได้กระทำโดยไม่เจตนาในมาตรา 252²⁵

จากที่กล่าวมาข้างต้น แม้พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 จะมีการกำหนดอันการกระทำ ความผิดที่มีความเกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในหลายฐานความผิด แต่กลับมิได้มีการกำหนดให้การ มีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 แต่อย่างใด ดังเช่นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้าทุกฉบับ จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาบุหรี่ ไฟฟ้าตามนโยบายแห่งการเป็นประเทศภาคในกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 นั้นยังไม่ครอบคลุมต่อการกระทำความผิดในทุกกรณีและขาดประสิทธิภาพ ในการบังคับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาให้หมดไปได้อีกด้วย

3.3.3 พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560

สำหรับพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 นั้น หากพิจารณาตามคำนิยาม ของ “ผลิตภัณฑ์ยาสูบ” ที่ว่า ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของใบยาสูบหรือพืชนิโคติเยนา ทาแบกุ่ม (Nicotiana tabacum) และให้หมายความรวมถึงผลิตภัณฑ์อื่นใดที่มีสารนิโคตินเป็นส่วนประกอบ ซึ่งบริโภคโดยวิธีสูบ ดูด คม อม เคี้ยว กิน เป่า หรือพ่นเข้าไปในปากหรือจมูก ทา หรือโดยวิธีอื่นใด เพื่อให้ได้ผลเป็นเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาตามกฎหมายว่าด้วยยา จะเห็น

การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการกระทำ โดยรู้ว่าเป็นของอันเนื่องด้วยความผิดตาม มาตรา 243 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับเป็นเงินตั้งแต่ครั้งเท่าแต่ไม่เกินสี่เท่าของค่าอากรที่ต้อง เสียเพิ่ม หรือทั้งจำทั้งปรับ

การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการกระทำโดยรู้ว่าเป็นของอันเนื่องด้วยความผิด ”

²⁴ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560. มาตรา 247.

“ ผู้ใดนำหรือยอมให้ผู้อื่นนำของต้องห้าม ของต้องกักตุน หรือของที่ยังมีได้ผ่านพิธีการศุลกากร ขึ้น บรรทุกหรือออกจากยานพาหนะ ต้องระวางโทษตามบทบัญญัติไว้ในมาตรา 242 หรือมาตรา 244 แล้วแต่กรณี ”

²⁵ ศูนย์กฎหมาย. (2561). *รู้หรือไม่ว่า...บุหรี่ไฟฟ้าผิดกฎหมายอะไรบ้าง*. กรมควบคุมโรค, กระทรวงสาธารณสุข. หน้า 2.

ได้ว่าบุนหรีไฟฟ้านั้นจัดเป็นผลิตภัณฑ์ยาสูบตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 ชนิดหนึ่ง²⁶

ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวนี้มีเจตนารมณ์ของการประกาศใช้เพื่อที่จะทำการควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและการคุ้มครองสุขภาพของประชาชนจากโรคร้ายที่เกิดจากผลิตภัณฑ์ยาสูบ²⁷ ซึ่งเป็นการควบคุมและกำกับดูแลในฐานะผลิตภัณฑ์ยาสูบนั้นเป็นสินค้าควบคุมที่ทางรัฐบาลจะต้องกำหนดนโยบายและมาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้ ยกตัวอย่างเช่น มาตรา 26 ที่บัญญัติว่า “ห้ามผู้ใดขายหรือให้ซึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบแก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับอายุของผู้ซื้อหรือผู้รับการให้ผลิตภัณฑ์ยาสูบ ให้ผู้ขายหรือผู้ให้ ซึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบแจ้งให้บุคคลดังกล่าวแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่นที่แสดงอายุของบุคคลนั้นก่อน แล้วแต่กรณี

ห้ามผู้ใดใช้ จ้าง วาน หรือยินยอมให้บุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ขายหรือให้ซึ่งผลิตภัณฑ์ยาสูบ”

จากมาตรา 26 จะเห็นได้ว่า มาตรการดังกล่าวนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของการห้ามผู้ใดขายหรือให้ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยเอาอายุมาเป็นเงื่อนไขสำคัญเท่านั้น แต่มิได้เป็นการกำหนดไปให้ผลิตภัณฑ์ยาสูบตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 นั้นเป็นสินค้าต้องห้ามแต่อย่างใด แต่สำหรับบุนหรีไฟฟ้าตามนโยบายของรัฐที่ได้ออกมานั้นก็กลับกำหนดให้อยู่ในสถานะของสินค้าต้องห้าม จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 นั้น ไม่สามารถบังคับใช้ได้ เนื่องจากสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมุ่งเน้นจะทำการควบคุมนั้น ไม่ใช่สินค้าที่มีสถานะเป็นสินค้าต้องห้ามอย่างเช่นบุนหรีไฟฟ้า แต่เป็นสินค้าในลักษณะของการควบคุมอย่างเช่นกรณีของบุนหรีธรรมดาทั่วไปเท่านั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า แม้พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 จะถือว่าเป็นมาตรการทางกฎหมายที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะของบุนหรีไฟฟ้ามากที่สุดฉบับหนึ่ง แต่กลับไม่สามารถนำมาบังคับใช้ได้เนื่องจากเจตนารมณ์ในการบังคับใช้กฎหมายกับนโยบายในการออกมาตรการเพื่อบังคับใช้แก่บุนหรีไฟฟ้านั้นแตกต่างกัน ดังนั้น เมื่อมีการมีบุนหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเกิดขึ้นนั้นจึงยังไม่สามารถเอาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติฉบับนี้มาบังคับใช้ได้

²⁶ พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560. มาตรา 4.

²⁷ พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560. เหตุผลในการประกาศใช้.

3.3.4 พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2562)

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้กำหนดคำนิยามของคำว่า “ยาเสพติดให้โทษ” เอาไว้ว่าหมายความถึง สารเคมีหรือวัตถุดิบใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่²⁸

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้มีการแบ่งประเภทของยาเสพติดให้โทษออกเป็น 5 ประเภทด้วยกัน²⁹ ดังนี้

ประเภทที่ 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง มี 38 รายการที่สำคัญ คือ เฮโรอีน แอมเฟตามีน แมทแอมเฟตามีน เอ็กซ์ตาซี และแอลเอสดี

ประเภทที่ 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป มี 102 รายการที่สำคัญ คือ ใบโคคา โคลาอิน โคลเดอิน ยาสกัดเข้มข้นของต้นฝิ่นแห้ง เมทาโดน มอร์ฟิน ฝิ่นยา (ฝิ่นที่ผ่านกรรมวิธีปรุงแต่งเพื่อใช้ในทางยา) ฝิ่น (ฝิ่นดิบ ฝิ่นสุก มูลฝิ่น)

ประเภทที่ 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับยาและมียาเสพติดให้โทษประเภท 2 ผสมอยู่ คือ ยารักษาโรคที่มียาเสพติด ประเภท 2 เป็นส่วนประกอบอยู่ในสูตร เช่น ยาแก้ไอ ยาแก้ท้องเสีย

ประเภทที่ 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือ 2 มี 32 รายการที่สำคัญ เช่น อาเซติก แอนไฮไดรด์, อาเซติก คลอไรด์

ประเภทที่ 5 ยาเสพติดให้โทษที่ไม่เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึง 4 มี 4 รายการ คือ กัญชา พืชกระท่อม พืชฝิ่น ทุกส่วนของพืชกัญชา ทุกส่วนของพืชกระท่อม และพืชเห็ดขี้ควาย

จากที่กล่าวมาข้างต้นในเรื่องของคำนิยามยาเสพติดให้โทษและประเภทของยาเสพติดให้โทษนั้นจะเห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้มีการกำหนดเอาไว้ว่า

²⁸ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522. มาตรา 4.

²⁹ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522. มาตรา 7.

ชัดเจน ซึ่งสารประกอบในบุหรี่ไฟฟ้านั้นมิได้มีส่วนประกอบใดที่ตรงกับข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษฉบับดังกล่าว จึงทำให้เมื่อเกิดกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเกิดขึ้นจึงไม่สามารถนำเอาฐานความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมาปรับใช้กับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นได้ เนื่องจาก บุหรี่ไฟฟ้าไม่ถือว่าเป็นยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

3.3.5 คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558

คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 เรื่อง ห้ามขายหรือห้ามให้บริการสินค้า “บารากู บารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า หรือด้วยยี่ห้อ บารากู” น้ำยาสำหรับเติมบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า” เป็นคำสั่งที่ออกมาเพื่อควบคุมการบริโภคบุหรี่ไฟฟ้า อันเนื่องมาจากในปัจจุบันมีการขายหรือให้บริการสินค้าประเภทบุหรี่ไฟฟ้ากันอย่างแพร่หลายและนิยมกันเป็นอย่างมากในกลุ่มของวัยรุ่น อีกทั้ง ยังมีการให้บริการตามสถานบันเทิงต่างๆ ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้ทำการทดสอบบุหรี่ไฟฟ้าและพบว่าบุหรี่ไฟฟ้านั้นมีสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อร่างกายหลายชนิด, พบโลหะหนักที่เป็นสารก่อมะเร็ง และยังพบอีกว่าการสูบบุหรี่ดังกล่าวอาจทำให้ผู้สูบบุหรี่เกิดโรคต่าง ๆ หรือเป็นสาเหตุของการแพร่กระจายโรคติดต่อหลายชนิดอีกด้วย³⁰

จากความในข้างต้นนั้น คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคพิจารณาแล้ว เห็นว่าจากผลการทดสอบดังกล่าว จึงทำให้บุหรี่ไฟฟ้านั้นกลายเป็นสินค้าที่อาจเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภคและไม่อาจป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากสินค้านั้นได้โดยการกำหนดฉลาก หรือตามกฎหมายอื่น จึงมีมติให้มีคำสั่งห้ามขายหรือห้ามให้บริการสินค้า บุหรี่ไฟฟ้า รวมไปถึงน้ำยาสำหรับเติมบุหรี่ไฟฟ้า โดยดำเนินการออกมาในรูปแบบของการประกาศ คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 ขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522³¹ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556³² และมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556 ซึ่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้มีคำสั่งเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าดังต่อไปนี้

³⁰ คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558.

³¹ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522.

³² พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556.

1) คำสั่งห้ามขาย หมายถึง การห้ามขายบุนหรีไฟฟ้า อันรวมไปถึงการให้เช่า, การใช้เช่าซื้อ และการจัดหาให้ไม่ว่าด้วยประการใดๆ โดยมีการเรียกค่าตอบแทนเป็นตัวเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่น ตลอดจนการเสนอหรือการชักชวนเพื่อการดังกล่าวด้วย³³

2) คำสั่งห้ามให้บริการ หมายถึง การห้ามให้บริการอันเกี่ยวกับบุนหรีไฟฟ้า โดยรวมไปถึง การรับจัดทำกรงาน, การให้สิทธิ ใดๆ หรือการใช้หรือให้ประโยชน์ในทรัพย์สินหรือกิจการใดๆ โดยมีการเรียกค่าตอบแทนเป็นตัวเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่น³⁴

ทั้งนี้ คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 ยังได้มีการนำเอาโทษตามมาตรา 56 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556 มาบังคับใช้แก่การฝ่าฝืนคำสั่งด้วย ซึ่งความรับผิดชอบตามคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 นี้แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

1) การฝ่าฝืนการห้ามขายหรือห้ามให้บริการในกรณีบุคคลทั่วไป หากผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 5 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2) การฝ่าฝืนการห้ามขายหรือห้ามให้บริการในกรณีเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งหรือนำเข้ามาเพื่อขาย หรือการฝ่าฝืนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตราย หากผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือปรับไม่เกิน 1 ล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 เรื่อง ห้ามขายหรือห้ามให้บริการสินค้า “บารากู บารากูไฟฟ้าหรือบุนหรีไฟฟ้า หรือด้วยบารากู น้ำยาสำหรับเติมบารากูไฟฟ้าหรือบุนหรีไฟฟ้า” นั้นเป็นคำสั่งอันที่เกิดจากเหตุเพราะความอันตรายของบุนหรีไฟฟ้าที่มีต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ จึงได้มีการกำหนดฐานความผิดและกำหนดอัตราโทษในเรื่องของการห้ามขายและการห้ามให้บริการบุนหรีไฟฟ้าขึ้นมาบังคับใช้ แต่ทั้งนี้คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 ดังกล่าวกลับมิได้มีการกล่าวถึงการมีบุนหรีไฟฟ้าไว้ในกรอบครอบแต่อย่างใด แม้การมีบุนหรีไฟฟ้าไว้ในกรอบครอบนี้จะเป็นอีกหนึ่งการกระทำที่บุคคลจะได้รับอันตรายจากบุนหรีไฟฟ้าได้เช่นกันและเป็นการกระทำความผิดที่สามารถกระทำได้โดยง่ายกว่าการกระทำในลักษณะอื่นก็ตาม

³³ คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558. ข้อ 2.

³⁴ คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558. ข้อ 3.

จากที่กล่าวมาทั้งหมดในบทนี้ นั้น เป็นการแสดงให้เห็นว่า เมื่อมีกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเกิดขึ้นนั้น ไม่มีกฎหมายใดของไทยที่จะมาบังคับใช้แก่การกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวเป็นการเฉพาะมีเพียงแต่การนำเอาความผิดฐานอื่นที่มีบุหรี่ไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิดมาตีความบังคับใช้เท่านั้น ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะได้เข้าเป็นภาคีในกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 และนำเอาหลักเกณฑ์มาออกนโยบายในการควบคุมดูแลผลิตภัณฑ์ยาสูบก็ตาม ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายต่างประเทศอันได้แก่สาธารณรัฐสิงคโปร์, เครือรัฐออสเตรเลีย และมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกาที่เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นอย่างมากและได้มีการกำหนดลักษณะความผิดและอัตราโทษไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งผู้วิจัยเห็นควรให้นำหลักการดังกล่าวมาทำการศึกษาเปรียบเทียบในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามสารนิพนธ์ฉบับนี้ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้านั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหากฎหมายในกรณีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครอง

ในบทนี้จะวิเคราะห์บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีความสอดคล้องกับกรณีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครอง โดยนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ซึ่งรวมไปถึงการนำไปเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศด้วย เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหามิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองให้มีอัตราโทษที่เหมาะสม และเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหามิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.1 ปัญหากฎหมายในกรณีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครอง

สำหรับปัญหากฎหมายในกรณีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองในบทวิเคราะห์นี้ ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งหัวข้อของการศึกษาออกเป็นประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

4.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการไม่กำหนดความผิดฐานมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะในกฎหมายไทย

สำหรับกรณีการกระทำความผิดเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าตามกฎหมายไทยนั้น ได้กำหนดให้มีไว้ในประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรีไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557 ในกรณีของการห้ามนำบุหรีไฟฟ้าเข้ามาในราชอาณาจักร, กรณีของการห้ามนำบุหรีไฟฟ้าผ่านราชอาณาจักร ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559, ในกรณีของการห้ามถ่ายลำ นำผ่านหรือนำบุหรีไฟฟ้าเข้ามาในราชอาณาจักร ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 และกรณีการห้ามขายหรือห้ามให้บริการบุหรีไฟฟ้า ซึ่งรวมถึงตัวยา และตัวน้ำยาสำหรับเติมบุหรีไฟฟ้าตามคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 ซึ่งกฎหมายดังที่ได้กล่าวมานี้เป็นกฎหมายที่บัญญัติถึงกรณีการกระทำความผิดเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าไว้โดยหากเกิดกรณีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเกิดขึ้นก็จะนำหลักกฎหมายดังกล่าวมาตีความปรับใช้กับความผิดที่เกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ในกรณีของการจับกุม นางสาวเอ (นามสมมติ) พร้อมของกลางเป็นบุหรีไฟฟ้า ที่มีพฤติการณ์เป็นเพียงการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเท่านั้นแต่กลับมีความรับผิดทางกฎหมายเป็นความผิดฐานช่วย

ซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับจำนำ หรือรับไว้โดยประการใดซึ่งของอันตนรู้ว่า เป็นของที่ยังมีได้เสียค่าภาษี ซึ่งมีอัตราโทษถึงจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับเป็นเงิน 4 เท่าราคาของ ซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือทั้งจำทั้งปรับตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

จากปัญหาในข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นแม้จะมีวัตถุประสงค์ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับกระทำความผิดเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าตามกฎหมายไทยที่ได้มีการบัญญัติเอาไว้แล้ว แต่กลับมีลักษณะของการกระทำความผิดและเจตนาในการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน เนื่องจากการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนี้เป็นเพียงการกระทำความผิดที่มีได้มีเจตนาในการมุ่งแสวงหากำไรจากบุหรี่ไฟฟ้าเป็นหลักดังเช่นการนำเข้า การขายหรือการให้บริการบุหรี่ไฟฟ้าตามกฎหมายไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ ผลร้ายของการกระทำความผิดก็มีได้มีขนาดความร้ายแรงอย่างเช่นความผิดที่ได้กล่าวมาข้างต้นอีกด้วย ซึ่งในกฎหมายต่างประเทศได้มีการให้ความสำคัญกับบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นอย่างมากโดยมีกำหนดให้การบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นมีความรับผิดชอบที่แตกต่างไปจากการกระทำความผิดฐานอื่นอันเนื่องเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า โดยคำนึงถึงบริบท เจตนาและลักษณะของการกระทำเป็นสำคัญ รวมถึงมีการกำหนดเงื่อนไขในการบังคับใช้กับกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองอีกด้วย โดยเฉพาะในสาธารณรัฐสิงคโปร์ก็ได้มีการกำหนดเรื่องการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะเช่นกันโดยบัญญัติหลักการดังกล่าวไว้ในกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้า (บทที่ 309) ในมาตรา 16 ซึ่งกำหนดความรับผิดชอบไว้ว่าผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับการลงโทษปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์ สำหรับในเครือรัฐออสเตรเลียก็ได้มีการกำหนดเงื่อนไขของความรับผิดชอบในกรณีของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองไว้เช่นกันโดยปรากฏในมาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยยา สารพิษและยารักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ค.ศ. 2008 (Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008) ที่กำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าที่มีสารนิโคตินไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิด โดยจะต้องระวางโทษจำคุก 2 ปี ปรับไม่เกิน 30,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่การครอบครองดังกล่าวจะได้รับอนุญาตจากแพทย์เพื่อใช้ในการรักษาเท่านั้น และในมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ที่มีแม้จะไม่มีกำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะที่บังคับใช้กับประชาชนทุกคน แต่ก็ได้มีการกำหนดให้การครอบครองบุหรี่ไฟฟ้านั้นเป็นความผิดได้เช่นกันโดยมีเงื่อนไขในเรื่องของอายุเป็นสำคัญโดยกำหนดให้กรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นจะเป็นความผิดก็ต่อเมื่อบุคคลดังกล่าวมีอายุต่ำกว่า 18 ปี ตาม § 161.252 แห่งประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความปลอดภัยแห่งมลรัฐเท็กซัส

จากที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้นจะเห็นได้ว่า ความผิดในกรณีของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นการกำหนดฐานความผิดในลักษณะของความผิดเพราะกฎหมายห้าม หรือ mala

prohibita โดยมีหลักการสำคัญตามทฤษฎีการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence Theory) ที่มีวัตถุประสงค์จะลงโทษต่อบุคคลที่กระทำความผิดเพื่อข่มขู่และยับยั้งตัวบุคคลที่กระทำความผิด ตลอดจนถึงบุคคลอื่นที่ได้เห็นการลงโทษเพื่อเป็นตัวอย่าง เพื่อให้เกิดความเกรงกลัว ไม่กล้าที่จะกระทำความผิด หรือไม่กล้าที่จะกระทำความผิด แต่ทั้งนี้การกำหนดความผิดในกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นนอกจากจะลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งผู้กระทำความผิดแล้ว ยังต้องคำนึงถึงรูปแบบของผู้กระทำความผิดและเจตนาในการกระทำความผิด มาพิจารณาประกอบด้วย ซึ่งแตกต่างจากความผิดในกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองของกฎหมายต่างประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากในกฎหมายต่างประเทศได้มีการกำหนดถึงกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดถึงลักษณะของการกระทำผิด เงื่อนไขแห่งการรับผิด และอัตราโทษในกรณีเกิดความรับผิดขึ้น เป็นต้น

ดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ว่า การนำเอาบทบัญญัติแห่งความผิดอันเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าฐานอื่นมาปรับใช้กับกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองตามกฎหมายไทยยังเป็นการปรับใช้กฎหมายที่ขาดประสิทธิภาพในการบังคับใช้ เนื่องจากฐานความผิดอันเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าที่มีในปัจจุบันนั้นมีลักษณะของการกระทำ และเจตนาในการกระทำความผิดเป็นในเรื่องของการห้ามนำเข้า ห้ามขายและห้ามให้บริการเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้า ซึ่งแตกต่างไปจากการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครอง แต่กลับมิได้กำหนดให้กรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะขึ้นตามกฎหมายแต่อย่างใด จึงอาจจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายในกรณีดังกล่าวยังไม่บรรลุเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้สำหรับลงโทษผู้กระทำความผิดเพื่อแก้ไขปัญหาในกรณีบุหรีไฟฟ้าตามนโยบายการกำกับดูแลยาสูบได้อย่างแท้จริง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะกำหนดให้มีความผิดฐานกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นเป็นการเฉพาะ เพื่อตอบสนองเจตนารมณ์ในการลงโทษตามกฎหมายให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยการบัญญัติให้ความรับผิดในกรณีอันเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้านั้นครอบคลุมไปถึงลักษณะของการกระทำความผิด เจตนารมณ์ในการครอบครองบุหรีไฟฟ้า และอัตราโทษ จึงจะเป็นการบังคับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหาสำหรับกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองให้มีความครอบคลุมแก่กรณีการกระทำความผิดและเจตนารมณ์ในการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นมา ประกอบการตัดสินโทษด้วย ซึ่งจะทำให้การลงโทษต่อผู้กระทำความผิดนั้นเป็นไปตามหลักของการลงโทษที่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดและสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าเดิมอีกด้วย

4.1.2 ปัญหาการไม่กำหนดฐานความผิดฐานกรณีการมีบุหรี่ปิ๊ฟฟ้าไว้ในครอบครอง

การพิจารณาความรับผิดทางอาญาในกรณีของการมีบุหรี่ปิ๊ฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นจะต้องประกอบไปด้วยการกระทำที่ครบองค์ประกอบและเจตนาในการกระทำความผิดว่าการมีบุหรี่ปิ๊ฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นผู้กระทำความผิดมีไว้เพื่อกระทำความผิดใดเป็นสำคัญ เนื่องจากการมีบุหรี่ปิ๊ฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นสามารถมีเจตนากระทำได้หลากหลายวิธีการไม่ว่าจะเป็นการครอบครองไว้เพื่อเสพ หรือการครอบครองไว้เพื่อจำหน่าย เป็นต้น ซึ่งตามกฎหมายต่างประเทศนั้นได้มีการกำหนดถึงเจตนาของการมีบุหรี่ปิ๊ฟฟ้าไว้ในครอบครองและขอบเขตของการรับผิดเอาไว้อย่างชัดเจน เช่น กฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ในมาตรา 16 (2) และ (2ก) แห่งกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรี่ปิ๊ฟฟ้า (บทที่ 309) ที่มีการกำหนดให้กรณีการมีบุหรี่ปิ๊ฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นการกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมายและต้องได้รับการลงโทษปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์ และหากเป็นกรณีของการมีบุหรี่ปิ๊ฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายนั้นจะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ แต่สำหรับกฎหมายกลางของออสเตรเลีย ตามมาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยยา สารพิษและยารักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ค.ศ. 2008 (Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008) ก็ได้มีการนำเอาเจตนาในการมีบุหรี่ปิ๊ฟฟ้าไว้ในครอบครองมาบัญญัติไว้ในบทบัญญัติเช่นกัน โดยเป็นการกำหนดในเรื่องของข้อยกเว้นที่ว่าหากการมีบุหรี่ปิ๊ฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นมีเจตนาเพียงเพื่อใช้ในการรักษาตามที่แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้อนุญาตแล้วนั้น การครอบครองดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยา สารพิษและยารักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ค.ศ. 2008

จากที่กล่าวมาข้างต้นสำหรับการดำเนินคดีกรณีของการมีบุหรี่ปิ๊ฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นผู้วิจัยมีความคิดเห็นสอดคล้องกับแนวคิดของกฎหมายต่างประเทศ ในส่วนที่ว่าความรับผิดในกรณีของการมีบุหรี่ปิ๊ฟฟ้าไว้ในครอบครองควรมีการกำหนดถึงประเภท ลักษณะและขอบเขตของผู้กระทำความผิดเอาไว้อย่างชัดเจน โดยนำเอาเจตนาของการกระทำความผิดมาพิจารณาร่วมเป็นสำคัญ เนื่องจากความรับผิดในกรณีของการมีบุหรี่ปิ๊ฟฟ้าไว้ในครอบครองตามกฎหมายไทยนั้น มีองค์ประกอบที่ต้องพิจารณาคือ องค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายใน โดยหากการกระทำความผิดที่มีพฤติการณ์ที่ต่างกัน หรือมีเจตนาที่แตกต่างกันนั้นก็สมควรที่จะได้รับการลงโทษในอัตราการลงโทษที่เท่ากัน เนื่องจากขัดกับหลักทฤษฎีสัดส่วนของการลงโทษซึ่งจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้กระทำความผิด และการปรับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหากรณีของการมีบุหรี่ปิ๊ฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นก็ไม่ได้เกิดประโยชน์

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น หากพิจารณาถึงหลักความได้สัดส่วนประกอบกับผลประโยชน์ที่ได้รับจากบุหรี่ปิ๊ฟฟ้าและผลร้ายที่เกิดขึ้นนั้น จะเห็นได้ว่าผลประโยชน์ที่ผู้กระทำ

ความผิดได้รับและผลร้ายที่เกิดขึ้นจากบุหรี่ไฟฟ้าในกรณีของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นมีน้อยกว่าเมื่อเทียบกับกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ครอบครองเพื่อจำหน่าย เนื่องจากการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบนั้นมีเพียงแค่คนสูบและคนรอบข้างคนสูบที่จะได้รับอันตรายจากบุหรี่ไฟฟ้าโดยตรง รวมถึงไม่มีในเรื่องของผลประโยชน์เกี่ยวกับตัวเงินเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายนั้นนอกจากการจะเป็นการขายจำนวนผู้สูบและผู้ได้รับสารพิษรอบข้างผู้สูบแล้ว ผู้กระทำความผิดยังมีผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้องอีกด้วย ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายนั้นจะต้องได้รับโทษแตกต่างไปจากการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบโดยทั่วไป อีกทั้ง การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายยังต้องได้รับโทษหนักกว่าอีกด้วย ดังเช่นแนวปฏิบัติตามมาตรา 16 ข้อห้ามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์บุหรี่ไฟฟ้าแห่งกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้า (บทที่ 309) ของสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่มีการกำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายได้รับอัตราโทษที่สูงกว่าการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้เพื่อสูบเช่นกัน

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า กรณีของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้น ผู้กระทำความผิดที่มีลักษณะของการกระทำความผิดที่และผลของการกระทำความผิดที่ไม่เท่ากันสมควรที่จะต้องได้รับอัตราโทษที่ต่างกัน ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นความสำคัญของการกำหนดลักษณะประเภทของการกระทำความผิดและขอบเขตของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การลงโทษการกระทำความผิดดังกล่าวนั้นสามารถข่มขู่และยับยั้งการกระทำความผิดได้ตามวัตถุประสงค์ของการลงโทษอย่างแท้จริง ทั้งนี้ยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายในกรณีของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

4.1.3 ปัญหาในการไม่กำหนดอัตราโทษสำหรับผลของการกระทำความผิดฐานมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง

จากปัญหาการไม่กำหนดฐานความผิดฐานกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง เมื่อมีการบังคับใช้กฎหมายกับกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง ก็ย่อมก่อให้เกิดปัญหาในการกำหนดความรับผิดชอบของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง ตามไปด้วย ซึ่งหากพิจารณาถึงลักษณะของการกระทำความผิด และเจตนาของการกระทำความผิดแล้วนั้น จะเห็นได้ว่าหากการกระทำที่พฤติการณ์ต่างกันและการมีเจตนาในการกระทำความผิดที่เกิดจากการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองที่ต่างกันนั้น ผู้กระทำในแต่ละประเภทก็สมควรที่จะต้องมีความรับผิดชอบในอัตราโทษที่เท่ากัน เนื่องจากจะเป็นการก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการลงโทษผู้กระทำความผิดเกิดขึ้นได้ แม้การกระทำความผิด

อันเกี่ยวกับบุรีไฟฟ้านั้นจะเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขเป็นอย่างมากเพื่อดำเนินการให้มีความสอดคล้องกับนโยบายในการกำกับดูแลยาสูบตามที่รัฐบาลไทยให้ความสำคัญ แต่การให้ความสำคัญ ธรรมและการรักษาความสมดุลของความยุติธรรมก็เป็นสิ่งสำคัญที่มีอาจจะมองข้ามไปได้เช่นกัน

หากทำการพิจารณาถึงในส่วนของข้อดีและข้อเสียของการใช้ดุลพินิจในการกำหนดอัตราโทษสำหรับผลของการกระทำความผิดฐานมีบุรีไฟฟ้าไว้ในครอบครอง โดยนำเอาความผิดฐานอื่นอันมีบุรีไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิดมาปรับใช้นั้น สามารถแบ่งมุมมองออกเป็น 2 มุมมอง ได้ว่า ในส่วนข้อดีนั้นอาจจะเป็นการเปิดช่องให้ผู้พิพากษาได้กำหนดอัตราโทษได้อย่างอิสระมากยิ่งขึ้นว่าจะบังคับใช้โทษในอัตราเท่าใดเมื่อมีพฤติการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละรูปแบบ แต่เมื่อพิจารณาถึงข้อเสียของการกระทำดังกล่าวจะเห็นได้ว่าแม้การเปิดช่องให้ผู้พิพากษานั้นสามารถใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษได้อย่างกว้างมากขึ้น แต่อัตราโทษที่นำมาบังคับใช้นั้นอาจจะมีสัดส่วนหรืออัตราของโทษที่ไม่เหมาะสมกับลักษณะของการกระทำความผิด เจตนาและผลร้ายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดในกรณีการมีบุรีไฟฟ้าไว้ในครอบครอง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าหากมีการกำหนดอัตราโทษที่เหมาะสมกับการกระทำความผิดโดยกำหนดให้มีอัตราโทษเฉพาะมีกรณีการมีบุรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นนั้น ก็มิได้มีการจำกัดสิทธิในการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้พิพากษาแต่อย่างใด เพียงแต่เป็นการกำหนดกรอบอัตราโทษให้เหมาะสมกับลักษณะของการกระทำ เจตนาและผลร้ายในการกระทำความผิดเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายให้สูงขึ้นเท่านั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่าการบังคับใช้กฎหมายในกรณีการมีบุรีไฟฟ้าไว้ในครอบครอง ในปัจจุบันของไทยนั้นขัดต่อหลักทฤษฎีความได้สัดส่วนของการลงโทษ เนื่องจากมีการนำเอาความผิดฐานอื่นอันมีวัตถุแห่งการกระทำความผิดในชนิดเดียวกันมาบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำความผิดในกรณีการมีบุรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองภายใต้หลักกฎหมายและความรับผิดชอบเดียวกัน โดยมีได้นำเอาลักษณะของการกระทำความผิดและเจตนาแห่งการกระทำความผิดมาเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาความรับผิดชอบแต่อย่างใด ซึ่งนอกจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวนี้จะเป็นการขัดต่อหลักทฤษฎีความได้สัดส่วนของการลงโทษแล้ว ยังขัดต่อโครงสร้างความรับผิดชอบทางอาญาในระบบกฎหมายชีวิตล่อวี่ที่จะนำเอาองค์ประกอบความผิดทั้งองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายใน โดยจะต้องนำเอาผู้กระทำ, การกระทำ, กรรมของการกระทำ, ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล และเจตนาของผู้กระทำ มาพิจารณาถึงความรับผิดชอบของบุคคลอีกด้วย โดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับบุรีไฟฟ้านั้นเป็นความผิดในลักษณะของความผิดเพราะกฎหมายห้าม

(mala prohibita) ยังเป็นการกำหนดความรับผิดที่จะต้องมีการพิจารณาถึงความรับผิดของผู้กระทำ ความผิดอย่างละเอียดรอบคอบในทุกๆด้านอีกด้วย ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าการนำเอาความผิดฐานอื่นอันเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้ามาบังคับใช้กับกรณีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพต่อการแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริง

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า การดำเนินคดีในกรณีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้น หากกระทำความผิดดังกล่าวมีลักษณะของการกระทำความผิดที่แตกต่างไปจากฐานความผิดที่กฎหมายได้บัญญัติไว้นั้น ย่อมได้รับอัตราโทษที่ต่างไปจากเดิม หรือแม้ผู้กระทำจะได้มีลักษณะของการกระทำความผิดเป็นการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเช่นเดียวกันแต่เจตนาของการครอบครองนั้นแตกต่างกันก็ย่อมที่จะมีความรับผิดตามกฎหมายที่แตกต่างกันไปด้วย เพื่อให้การดำเนินคดีกรณีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองไม่เป็นเพียงแต่กฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเพื่อจะมุ่งในการดำเนินการตามนโยบายในการกำกับดูแลยาสูบของรัฐบาลโดยไม่คำนึงถึงหลักแห่งความยุติธรรมเป็นที่ตั้งแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องเป็นกฎหมายที่ให้ความธรรมแก่ผู้กระทำความผิดด้วย ซึ่งจะเป็นการทำให้การบังคับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหากรณีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพและมีความยุติธรรมมากยิ่งขึ้น

4.2 การเปรียบเทียบหลักกฎหมายในกรณีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองของกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

สำหรับการเปรียบเทียบหลักกฎหมายในกรณีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศนั้น ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งแยกการเปรียบเทียบตามสาระสำคัญของปัญหาทางกฎหมายในกรณีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองในข้างต้น ซึ่งแบ่งการเปรียบเทียบออกเป็น 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

4.2.1 การเปรียบเทียบหลักกฎหมายของการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองในกรณีของการกำหนดให้มีความผิดฐานมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะ

สำหรับในกรณีของการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองตามกฎหมายไทยนั้นยังไม่มี การกำหนดไว้ให้เป็นฐานความผิดเฉพาะ จึงทำให้ต้องนำเอาบทบัญญัติในเรื่องของการห้ามนำบุหรีไฟฟ้าเข้ามาในราชอาณาจักร ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บาราอูและบาราอูไฟฟ้าหรือบุหรีไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557, กรณีของการห้ามนำบุหรีไฟฟ้าผ่านราชอาณาจักร ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่าน

ราชอาณาจักร พ.ศ. 2559, กรณีของการห้ามถ่ายลำ นำผ่านหรือนำบุหรี่ไฟฟ้าเข้ามาในราชอาณาจักร ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 และกรณีการห้ามขายหรือห้ามให้บริการบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งรวมถึงตัวยา และตัวน้ำยาสำหรับเติมบุหรี่ไฟฟ้าตามคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 มาตีความและปรับใช้เพื่อกำหนดความรับผิดให้แก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการ บังคับใช้กฎหมายดังกล่าวกับกรณีปัญหาทางกฎหมายในกรณีของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง นั้นยังไม่สอดคล้องกับลักษณะของการกระทำความผิดและเจตนาในการกระทำความผิด เนื่องจาก ลักษณะของการกระทำความผิดและเจตนาในการกระทำในกรณีของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง นั้นแตกต่างไปจากฐานความผิดอันเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าตามกฎหมายไทยที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่ง เมื่อมีการนำเอาฐานความผิดที่มีอยู่มาบังคับใช้กับกรณีของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองที่ไม่ สอดคล้องกันนั้นจึงเป็นการบังคับใช้กฎหมายที่ขัดต่อหลักทฤษฎีหลักความได้สัดส่วน ซึ่งเป็นผล ให้การบังคับใช้กฎหมายในกรณีดังกล่าวไว้ซึ่งประสิทธิภาพในการบังคับใช้ได้อย่างแท้จริง

สำหรับความผิดในกรณีของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองตามกฎหมายต่างประเทศนั้นมีความแตกต่างจากกฎหมายไทย เนื่องจากมีการกำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็น ฐานความผิดเฉพาะ โดยมีการกำหนดทั้งในเรื่องของประเภทของผู้รับผิดชอบ, เงื่อนไขในการรับผิดหรือ ยกเว้นความผิด และอัตราโทษที่ชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศที่ กำหนดให้บุหรี่ไฟฟ้านั้นเป็นสินค้าต้องห้ามเช่นเดียวกับประเทศไทยก็ยังคงได้มีการกำหนดเรื่องการมี บุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะเช่นกัน โดยบัญญัติหลักการดังกล่าวไว้ในมาตรา 16 แห่งกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้า (บทที่ 309) ซึ่งกำหนดให้ผู้กระทำความผิด จะต้องได้รับการลงโทษปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์ และในเครือรัฐออสเตรเลียในมาตรา 33 แห่ง กฎหมายว่าด้วยยา สารพิษและยารักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ค.ศ. 2008 (Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008) ก็ได้มีการกำหนดเงื่อนไขของความรับผิดในกรณีของการมีบุหรี่ ไฟฟ้าไว้ในครอบครองไว้เช่นกัน โดยได้กำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าที่มีสารนิโคตินไว้ใน ครอบครองนั้นเป็นความผิด ซึ่งผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องระวางโทษจำคุก 2 ปี ปรับไม่เกิน 30,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ แม้ว่ามลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ตาม § 161.252 แห่ง ประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความปลอดภัยแห่งมลรัฐเท็กซัสนั้นจะไม่ได้มีการกำหนดให้ การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะที่บังคับใช้กับทุกคนในมลรัฐ แต่ก็ยังได้มีการ กำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นสามารถเป็นความรับผิดทางอาญาได้เช่นกันหาก บุคคลที่ครอบครองบุหรี่ยาไฟดังกล่าวมีอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยจะเห็นได้จากว่ามลรัฐเท็กซัสนี้ได้นำเอา อายุของผู้กระทำความผิดมาเป็นเกณฑ์สำคัญในการกำหนดความรับผิดของผู้กระทำความผิดด้วย

นอกจากนี้เครือรัฐออสเตรเลีย ยังได้มีการบัญญัติหลักการสำคัญในกรณีของการกำหนดให้ การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะที่แตกต่างไปจากกฎหมายต่างประเทศอื่น ซึ่งก็คือการกำหนดครอบคลุมไปถึงเงื่อนไขสำคัญในการยกเว้นความผิดให้ผู้กระทำความผิดโดยคำนึงถึงเจตนาในการกระทำความผิดเป็นสำคัญ โดยกำหนดให้ผู้ที่มียุติไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นจะไม่ต้องรับผิดตามมาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยยา สารพิษและยารักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ค.ศ. 2008 (Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008) ก็ต่อเมื่อการครอบครองบุหรี่ไฟฟ้าดังกล่าวนั้นจะได้รับอนุญาตจากแพทย์เพื่อใช้ในการรักษา จากที่กล่าวในช่วงต้นจะเห็นได้ว่ากฎหมายทั้งสามประเทศที่กล่าวมานั้นแม้จะมีการกำหนดเงื่อนไขแห่งความรับผิดที่แตกต่างกันไปตามแต่ละเป้าประสงค์ของการบังคับใช้กฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองของแต่ละประเทศ แต่ทั้งสามประเทศข้างต้นนั้นก็มีการกำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นการกระทำความผิดเฉพาะขึ้นอย่างชัดเจนซึ่งแตกต่างไปจากการบังคับใช้กฎหมายกับกรณีดังกล่าวอย่างชัดเจน จึงเป็นการทำให้การแก้ไขปัญหาด้านนโยบายการควบคุมยาสูบตามที่องค์การอนามัยโลกได้วางหลักไว้ในกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 มีประสิทธิผลที่แตกต่างกันไป

เมื่อพิจารณาตามกฎหมายต่างประเทศในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นจะเห็นได้ว่า ในกฎหมายต่างประเทศได้มีการกำหนดให้กรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะเป็นส่วนมาก แม้แต่ละประเทศจะกำหนดเงื่อนไขในการรับผิดและการยกเว้นความผิดที่แตกต่างกันออกไป แต่ก็มีการกำหนดฐานความผิดและลักษณะของการกระทำผิดที่จะต้องรับผิดไว้อย่างชัดเจน โดยเป็นการแสดงให้เห็นว่าในกฎหมายต่างประเทศนั้นเล็งเห็นถึงความสำคัญในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนี้เป็นอย่างมาก และมุ่งเน้นที่จะทำการยับยั้งภัยร้ายอันเกิดจากบุหรี่ไฟฟ้าตามหลักการในกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าหลักการดังกล่าวนี้เป็นหลักการที่มีความเหมาะสมต่อการแก้ไขปัญหาคาสิโนการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองมากกว่าที่บังคับใช้ในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้มีการกำหนดให้มีความผิดฐานกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นเป็นความผิดเฉพาะ ทั้งนี้เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับทฤษฎีความได้สัดส่วนในการลงโทษอันจะก่อให้เกิดประสิทธิผลที่มากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับนโยบายการกำกับดูแลยาสูบที่รัฐบาลได้กำหนดขึ้นอีกด้วย

4.2.2 การเปรียบเทียบหลักกฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ปริมาณไฟฟ้าไว้ในครอบครองในกรณีการกำหนดประเภทในการกระทำผิด

การบังคับใช้กฎหมายกับกรณีการมีบุหรี่ปริมาณไฟฟ้าไว้ในครอบครองของประเทศไทยนั้นยังไม่มีการจำแนกประเภทเจตนาในการกระทำความผิดที่ชัดเจนอย่างเช่นในกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งทำให้เมื่อมีกรณีการมีบุหรี่ปริมาณไฟฟ้าไว้ในครอบครองเกิดขึ้นก็จะมีการนำเอาหลักกฎหมายที่เกี่ยวกับบุหรี่ปริมาณไฟฟ้าที่มีอยู่ในปัจจุบันมาปรับใช้ไม่ว่าจะเป็นความรับผิดชอบตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องกำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ปริมาณไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557, ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 และคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นการปรับใช้กฎหมายดังกล่าวนั้นเกิดความไม่เหมาะสม เนื่องจากเมื่อพิจารณาถึงลักษณะของการกระทำความผิดและเจตนาในการกระทำความผิดนั้นจะเห็นได้ว่ามีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปทั้งสองประการจากความผิดอันเกี่ยวกับบุหรี่ปริมาณไฟฟ้าที่มีใช้บังคับอยู่แล้วในประเทศไทย จึงเป็นการแสดงให้เห็นว่าการปรับใช้กฎหมายดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหากรณีการมีบุหรี่ปริมาณไฟฟ้าไว้ในครอบครองให้หมดไปจากสังคมไทยได้ตามเจตนารมณ์ของการตรากฎหมายให้สอดคล้องกับนโยบายกำกับดูแลยาสูบตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003

ทั้งนี้ เมื่อนำเอาหลักกฎหมายในความผิดฐานอื่นที่แม้จะมีวัตถุประสงค์ในการกระทำความผิดเป็นบุหรี่ปริมาณไฟฟ้าเช่นเดียวกันมาปรับใช้กับกรณีการมีบุหรี่ปริมาณไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นก็ย่อมขัดต่อหลักการสำคัญแห่งทฤษฎีความได้สัดส่วนอีกเช่นกัน เนื่องจากการมีบุหรี่ปริมาณไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นสามารถกระทำได้หลากหลายรูปแบบกันออกไป โดยการกระทำเช่นไรจะถือว่าถึงขนาดที่จะมีความรับผิดชอบในการครอบครองดังกล่าวเพียงใดนั้นก็ควรที่จะต้องพิจารณาถึงพฤติการณ์ และเจตนาของการกระทำประกอบด้วย มิใช่ให้นำเอาหลักกฎหมายที่มีบังคับใช้อยู่แล้วในความผิดฐานอื่นมาปรับใช้กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับบุหรี่ปริมาณไฟฟ้าในทุกกรณี โดยเฉพาะในกรณีของการมีบุหรี่ปริมาณไฟฟ้าไว้ในครอบครองตามการศึกษาวิจัยฉบับนี้

จากหลักการในข้างต้นนั้น ในกฎหมายต่างประเทศได้มีการกำหนดถึงลักษณะของการกระทำ, ประเภทของเจตนาในการกระทำและขอบเขตของผู้ที่มีความรับผิดชอบในกรณีการมีบุหรี่ปริมาณไฟฟ้าไว้ในครอบครองไว้อย่างชัดเจน อาทิ ในเรื่องของ การนำประเภทเจตนามาเป็นหลักในการบัญญัติกฎหมายซึ่งจะเห็นได้จากหลักการในมาตรา 16 (2) และ (2ก) แห่งกฎหมายควบคุมการขายและการ

โฆษณานุหรีไฟฟ้า (บทที่ 309) มีการกำหนดให้กรณีการมีอนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นการกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมายและต้องได้รับการลงโทษปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์ และหากเป็นกรณีของการมีอนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายนั้นจะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับเอาไว้ และในเรื่องของการกำหนดขอบเขตของการรับผิดชอบโดยเฉพาะการกำหนดในเรื่องของข้อยกเว้นการรับผิดชอบในกรณีการมีอนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครอง ซึ่งปรากฏอยู่ในหลักการของกฎหมายกลางของออสเตรเลีย ตามมาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยยา สารพิษและยารักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ค.ศ. 2008 (Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008) ที่ได้มีการกำหนดขอบเขตของการรับผิดชอบโดยเอาเจตนาของการกระทำผิดมาทำการพิจารณาประกอบเป็นสำคัญโดยกำหนดให้การครอบครองอนุหรีไฟฟ้าที่มีเจตนาเพียงเพื่อใช้ในการรักษาตามที่แพทย์ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้อนุญาตแล้วนั้น เป็นการครอบครองอนุหรีไฟฟ้าที่ไม่ถือว่าเป็นการกระทำผิดตามกฎหมาย นอกจากนี้รัฐเท็กซัสสหรัฐอเมริกา ตาม § 161.252 ก็ได้มีการกำหนดเงื่อนไขขอยกเว้นของการกระทำผิดในกรณีการมีอนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเช่นกัน โดยนำเอาเจตนาการครอบครองในลักษณะของการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบหรือการทดสอบการปฏิบัติการเกี่ยวกับอนุหรีไฟฟ้าตาม § 161.088 ให้ผู้กระทำความผิดไม่ต้องได้รับความรับผิดชอบทางอาญาตามมาตรา § 161.252 โดยอนุโลม อีกด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาตามกฎหมายต่างประเทศในกรณีการมีอนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นจะเห็นได้ว่า ในกฎหมายต่างประเทศทั้งในสาธารณรัฐสิงคโปร์และเครือรัฐออสเตรเลียก็ได้มีการกำหนดลักษณะของการกระทำ ประเภทของเจตนาในการกระทำผิดและขอบเขตของการรับผิดชอบเอาไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นมาตรการในการยับยั้งภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากอนุหรีไฟฟ้า โดยได้กำหนดถึงประเภทและความรับผิดชอบของผู้กระทำความผิดไว้แตกต่างกันออกไปตามลักษณะพฤติการณ์ และเจตนาในการกระทำผิด ซึ่งถือว่าหลักการดังกล่าวนี้เป็นหลักการในการให้ความยุติธรรมแก่ผู้กระทำความผิดอีกฝ่ายหนึ่งด้วยนอกเหนือจากการมุ่งเน้นถึงประโยชน์ส่วนรวมและการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลแต่เพียงอย่างเดียวโดยไม่พิจารณาถึงความยุติธรรมที่ควรบังเกิดแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่าแม้แต่ผู้กระทำความผิดก็ตาม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้มีการกำหนดกำหนดประเภทของเจตนาในการกระทำผิดในกรณีการมีอนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองในกฎหมายไทยขึ้น ทั้งนี้เพื่อการลงโทษนั้นมีความสอดคล้องกับทฤษฎีความได้สัดส่วนในการลงโทษอันจะส่งผลให้กฎหมายที่ใช้แก้ไขปัญหาในกรณีการมีอนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นสามารถบังคับใช้ได้จริงและก่อให้เกิดประสิทธิภาพที่สูงขึ้นอีกด้วย

4.2.3 การเปรียบเทียบหลักกฎหมายการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองในกรณีของอัตราโทษ

กรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นมีความแตกต่างจากความผิดฐานอื่นอันมีบุหรีไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิด อาทิ ความผิดตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรีไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557, ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 และคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 เนื่องจากการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นมีลักษณะในการกระทำความผิดและเจตนาในการกระทำความผิดที่แตกต่างไปจากฐานความผิดเดิมที่เกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งหากมีการกระทำความผิดในลักษณะเป็นการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเกิดขึ้นแล้วนำเอาความผิดฐานอื่นมาปรับใช้นั้นเป็นยอมเป็นการบังคับใช้กฎหมายที่ขัดต่อหลักความได้สัดส่วนและโครงสร้าง ความรับผิดชอบทางอาญาในระบบกฎหมายซีวิลลอว์อันเป็นระบบกฎหมายที่ประเทศไทยยึดถือ จึงเป็นเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดการไร้ประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบุหรีไฟฟ้าเพียงพอที่จะขจัดปัญหาดังกล่าวให้หมดไปจากสังคมไทยได้ ซึ่งในกฎหมายต่างประเทศนั้นกลับมีการกำหนดถึงอัตราโทษในกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองแตกต่างกันออกไปจากหลักกฎหมายทั่วไป

สำหรับกฎหมายต่างประเทศที่มีการกำหนดถึงอัตราโทษในกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองแตกต่างกันออกไปจากหลักกฎหมายทั่วไปนั้น ได้แก่ เครือรัฐออสเตรเลียในมาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยยา สารพิษและยารักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ค.ศ. 2008 (Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008) ก็ได้มีการกำหนดเงื่อนไขของความรับผิดชอบในการถือการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองไว้เช่นกัน โดยได้กำหนดให้การมีบุหรีไฟฟ้าที่มีสารนิโคตินไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิด ซึ่งผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องระวางโทษจำคุก 2 ปี ปรับไม่เกิน 30,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งสำหรับมาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยยา สารพิษและยารักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ค.ศ. 2008 ก็ได้มีการกำหนดข้อยกเว้นไว้เช่นกันโดยกำหนดให้การครอบครองที่ได้รับอนุญาตจากแพทย์เพื่อใช้ในการรักษาได้รับการยกเว้นความผิดตามมาตราดังกล่าว นอกจากนี้ โดยเฉพาะในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศที่กำหนดให้บุหรีไฟฟ้านั้นเป็นสินค้าต้องห้ามเช่นเดียวกับประเทศไทยก็ยังมีกำหนดเรื่องการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะเช่นกันโดยบัญญัติหลักการดังกล่าวไว้ในมาตรา 16 (2) และ (2ก) แห่งกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรีไฟฟ้า (บทที่ 309) ซึ่ง

มีการกำหนดให้กรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นการกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมาย และต้องได้รับการลงโทษปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์ และหากเป็นกรณีของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายนั้น ผู้กระทำความผิดจะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ แม้ว่ามลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ตาม § 161.252 แห่งประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความปลอดภัยแห่งมลรัฐเท็กซัสจะไม่ได้กำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองในทุกๆกรณีนั้นเป็นความผิด แต่ได้มีการกำหนดให้บุคคลที่ครอบครองบุหรี่ไฟฟ้านั้นมีอายุต่ำกว่า 18 ปีที่มีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความรับผิดทางอาญาโดยเป็นโทษปรับไม่เกิน 250 ดอลลาร์ อีกทั้ง ประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความปลอดภัยแห่งมลรัฐเท็กซัสยังได้กำหนดข้อยกเว้นของมาตราดังกล่าวไว้ว่าหากบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบหรือการทดสอบการปฏิบัติการตาม § 161.088 บุคคลนั้นไม่ต้องรับผิดตามกฎหมายอีกด้วย

จากหลักกฎหมายของต่างประเทศในข้างต้นได้แสดงให้เห็นว่า กฎหมายของมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา, เครือรัฐออสเตรเลีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้ให้ความสำคัญกับการกำหนดให้กรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นเป็นความผิดเฉพาะโดยกำหนดให้มีลักษณะความผิด เจตนาในการกระทำความผิด เจื่อนใจในการกระทำ ข้อยกเว้นและอัตราโทษที่แตกต่างไปจากการกระทำความผิดฐานอื่นอันมีบุหรี่ไฟฟ้าเป็นวัตถุแห่งการกระทำความผิด ซึ่งจะทำให้มาตรการทางกฎหมายในการดำเนินคดีกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นมาตรการที่มีความครอบคลุมเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาการครอบครองบุหรี่ไฟฟ้าให้หมดไปจากสังคมได้

ดังความที่กล่าวมาในข้างต้นนั้น ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าแนวความคิดในการกำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะให้มีการกำหนดอัตราโทษที่แตกต่างไปจากการกระทำความผิดฐานอื่นอันมีบุหรี่ไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิดนั้นเป็นแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการนำมาปรับใช้กับการดำเนินคดีกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองของประเทศไทย เพื่อให้การแก้ไขปัญหาในกรณีการครอบครองบุหรี่ไฟฟ้านั้น เป็นการแก้ไขปัญหาประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยนำเอาลักษณะของการกระทำ และเจตนาในการกระทำความผิดมาพิจารณาประกอบเพื่อให้มีความสอดคล้องกับโครงสร้างความรับผิดทางอาญาอันเป็นพื้นฐานของระบบกฎหมายของไทย อีกทั้งยังเป็นส่วนทำให้การกำหนดอัตราโทษนั้นเป็นไปตามหลักการความได้สัดส่วน ยิ่งไปกว่านั้น การกำหนดอัตราโทษยังต้องมีความเหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิดตามหลักการหลักการพิจารณาคดี

และบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอีกด้วย เนื่องจากการลงโทษที่ชอบด้วยกฎหมายนั้นจะต้องเป็นการลงโทษที่มีความเหมาะสมกับตัวผู้กระทำความผิดตามหลักการดังกล่าว

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เมื่อนำมาพิจารณาประกอบกับหลักการตามกฎหมายต่างประเทศที่ทำการศึกษานี้ข้างต้นจะเป็นการทำให้การกำหนดความผิดเฉพาะและการกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดฐานดังกล่าวมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้มีการกำหนดอัตราโทษในกรณีการมีบุหรี่ปั๊วไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นเป็นความผิดเฉพาะแยกออกจากความผิดฐานอื่นอันมีบุหรี่ปั๊วไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิด

ตารางที่ 1 ตารางแสดงการเปรียบเทียบหลักกฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ปั๊วไฟฟ้าในครอบครองระหว่างกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

ประเทศ	การมีบุหรี่ปั๊วไฟฟ้าไว้ในครอบครอง	อัตราโทษ	ข้อยกเว้น
ประเทศไทย	ไม่มีกำหนดเฉพาะ แต่ใช้ความผิดตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ปั๊วไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557, ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 และคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 บังคับใช้แทน	ตามหลักกฎหมายเดิมที่มีอยู่โดยใช้ดุลพินิจของผู้พิพากษาในการพิจารณาตัดสินคดี	-
มลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา	ใน § 161.252 ตามประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความปลอดภัยแห่งมลรัฐเท็กซัส	ความผิดตามมาตรานี้มีโทษปรับไม่เกิน 250 ดอลลาร์	ในกรณีที่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบหรือการทดสอบการปฏิบัติการ
เครือรัฐออสเตรเลีย	มาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยยา สารพิษ และยารักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ค.ศ. 2008 (Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008)	จะต้องระวางโทษจำคุก 2 ปี ปรับไม่เกิน 30,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ	เว้นแต่การครอบครองดังกล่าวจะได้รับอนุญาตจากแพทย์เพื่อใช้ในการรักษาเท่านั้น
สาธารณรัฐสิงคโปร์	มาตรา 16 (2) กั๊บ (2ก) แห่งกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรี่ปั๊วไฟฟ้า (บทที่ 309) แบ่งออกเป็นกรณีบุหรี่ปั๊วไฟฟ้าไว้ในครอบครองกับการมีไว้เพื่อจำหน่าย	กรณีครอบครองเพื่อสูบ ระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์ กรณีครอบครองเพื่อจำหน่าย จะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ	-

4.3 การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง

สำหรับการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้น ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งประเด็นในการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็น เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหากฎหมายในกรณีดังกล่าวที่มีประสิทธิภาพ มีความเป็นธรรมและมีความเหมาะสมมากที่สุด โดยมีรายละเอียดของการศึกษาในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

4.3.1 การกำหนดความผิดฐานมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะ

สำหรับการดำเนินคดีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองที่บังคับใช้ในปัจจุบันของประเทศไทยนั้น ไม่มีการกำหนดให้ความผิดดังกล่าวเป็นฐานความผิดเฉพาะ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าการกระทำความผิดในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนี้ไม่สมควรที่จะนำเอาบทบัญญัติความผิดฐานอื่นอันมีบุหรี่ไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิดตามความผิดตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557, ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 และคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 เนื่องจากลักษณะของการกระทำความผิดและเจตนาในการกระทำความผิดในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองไม่เข้ากับลักษณะของความผิดที่ได้กล่าวมาข้างต้นในกฎหมายทั้งสี่ฉบับ จึงเป็นเหตุทำให้การแก้ไขปัญหากฎหมายการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองของประเทศไทยนั้นไม่มีประสิทธิภาพเหมาะสมเพียงพอต่อการกำจัดให้หมดไปจากสังคมได้

ในกฎหมายต่างประเทศนั้นได้มีการกำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิดเฉพาะต่างจากกฎหมายไทย อาทิ ในเครือรัฐออสเตรเลียได้ปรากฏในมาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยยา สารพิษและยารักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ค.ศ. 2008 (Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008) โดยได้กำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าที่มีสารนิโคตินไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิด ซึ่งผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องระวางโทษจำคุก 2 ปี ปรับไม่เกิน 30,000 ดอลลาร์ หรือทั้งจำทั้งปรับ และในสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศที่กำหนดให้บุหรี่ไฟฟ้านั้นเป็นสินค้าต้องห้ามเช่นเดียวกับประเทศไทยก็ยังคงได้มีการกำหนดเรื่องการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะเช่นกัน โดยบัญญัติหลักการดังกล่าวไว้ในมาตรา 16 แห่งกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้า (บทที่ 309) ซึ่งกำหนดให้ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับการลงโทษปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์ และถึงแม้ว่ามลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ใน § 161.252 แห่งประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความปลอดภัยแห่งมลรัฐเท็กซัสนั้นจะมีได้มี

การบัญญัติให้การมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความรับผิดชอบทางอาญาในทุกกรณีก็ตาม แต่ทางมลรัฐเท็กซัสก็ได้มีการกำหนดความรับผิดชอบในฐานะมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเอาไว้โดยมีเงื่อนไขพิเศษคือ การกำหนดให้บุคคลที่บุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นจะต้องมีความรับผิดชอบทางอาญาก็ต่อเมื่อบุคคลดังกล่าวมีอายุต่ำกว่า 18 ปีที่ ซึ่งเป็นการนำเอาอายุของผู้กระทำความผิดมาเป็นเกณฑ์สำคัญในการกำหนดความรับผิดชอบของผู้กระทำความผิดอีกด้วย

หลักกฎหมายต่างประเทศในข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกับหลักกฎหมายของไทยเป็นอย่างมากกล่าวคือในกฎหมายต่างประเทศนั้นได้ให้ความสำคัญกับการจัดการปัญหาการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นอย่างมากจึงได้มีการกำหนดให้การมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิดเฉพาะขึ้น แม้บางประเทศจะไม่มีกำหนดเงื่อนไขหรือกำหนดข้อยกเว้นอย่างเช่นในประเทศอื่น แต่ก็ได้มีการกำหนดในเรื่องของขอบเขตของผู้รับผิดชอบในการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองไว้อย่างชัดเจนทำให้ง่ายต่อการบังคับใช้กฎหมายในกรณีปัญหาดังกล่าว ซึ่งกฎหมายไทยนั้นกลับมิได้มีการกำหนดให้การมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิดเฉพาะแต่อย่างใด จึงทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นยังไม่เหมาะสมเพียงพอ และแม้จะมีการตรามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีบุหรีไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิด แต่กลับไม่มีการกำหนดให้มีความผิดฐานมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองแต่อย่างใด โดยมีแต่การกระทำความผิดในฐานอื่นไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดในฐานห้ามนำบุหรีไฟฟ้าเข้ามาในราชอาณาจักร ตามข้อ 3 วรรคสองและข้อ 4 ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรีไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557 และการกำหนดให้บุหรีไฟฟ้าเป็นสินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักรตามข้อ 3 แห่งประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559 โดยความผิดทั้งสองฐานนี้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติ การส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522, ความผิดตามมาตรา 244 มาตรา 245 มาตรา 246 มาตรา 247 และมาตรา 252 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 และความผิดฐานห้ามขายหรือห้ามให้บริการบุหรีไฟฟ้า ตามคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 ซึ่งการแสดงให้เห็นว่าหากมีการกระทำความผิดในกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นก็จะนำเอาความรับผิดชอบที่ได้กล่าวมาในข้างต้นนั้นมาบังคับใช้จึงทำให้ปัญหาเดิมในการแก้ไขปัญหาการมีบุหรีไฟฟ้า

ไว้ในครอบครองนั้นไว้ซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบังคับใช้เพื่อทำการแก้ไข ปัญหาอย่างที่เราจะเป็น

จากความในข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการกำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ใน ครอบครองนั้นเป็นความผิดเฉพาะอย่างในกฎหมายต่างประเทศทั้งมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา, เครือรัฐออสเตรเลีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์ เพื่อให้บังคับใช้กฎหมายต่อการแก้ไขปัญหาคา ฎณ์ของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาคาที่สูงขึ้นและ สามารถบังคับใช้ได้จริง

4.3.2 การกำหนดประเภทของการกระทำความผิดในความผิดฐานมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ใน ครอบครอง

สำหรับการดำเนินคดีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองที่บังคับใช้ในปัจจุบันของประเทศ ไทยนั้นไม่มีการกำหนดในเรื่องประเภทของเจตนาในการกระทำความผิดเอาไว้ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า หากมีเจตนาในการกระทำที่ต่างกันแม้จะเป็นกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเช่นเดียวกันแต่ การพิจารณาความรับผิดชอบนั้นควรมีการแยกประเภทของผู้กระทำความผิดที่ชัดเจน โดยคำนึงถึง ลักษณะของพฤติกรรม เจตนาและผลร้ายของการกระทำที่เกิดขึ้น เพื่อให้ความรับผิดชอบทางกฎหมาย นั้นเป็นไปตามหลักทฤษฎีการได้สัดส่วนในการลงโทษและหลักการลงโทษให้เหมาะสมกับบุคคล (Individualization of Punishment) ที่พิจารณาถึงความจริงที่ว่ามนุษย์แต่ละคนนั้นมีความสามารถที่ ไม่เท่าเทียมกันในความรู้สึกผิดชอบผิดชอบเป็นหลักด้วย

จากหลักเกณฑ์ในข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงทำการแบ่งการศึกษาในเรื่องของการกำหนดประเภท ของเจตนาในการกระทำความผิดในความผิดฐานมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง ออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบโดยทั่วไปและกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง เพื่อจำหน่าย โดยมีรายละเอียดของการศึกษาดังต่อไปนี้

1) กรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบโดยทั่วไป

สำหรับในกรณีของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบโดยทั่วไปนั้น เมื่อดูจากเจตนา ในการกระทำความผิดแล้วนั้นจะเห็นได้ว่าการกระทำในลักษณะดังกล่าวมิได้มีเจตนาในการ ประสงค์ร้ายหรือแสวงหาผลกำไรจากบุหรี่ไฟฟ้าแต่อย่างใด แต่เป็นเพียงการมีเจตนาเพื่อการ บริโภคส่วนตัวเท่านั้น ความผิดในการกระทำตามเจตนาดังกล่าวนี้จึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อความ ประสงค์ในการควบคุมดูแลยาสูบตามนโยบายของรัฐเท่านั้นโดยมิได้มีผลกระทบไปยังผู้อื่นแต่

อย่างไร แต่หากจะให้นำเอาความผิดฐานอื่นอันมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองมาบังคับใช้กับกรณีดังกล่าวก็เป็นการไม่เหมาะสมเช่นกัน

ในกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบโดยทั่วไป กฎหมายต่างประเทศได้มีการบัญญัติถึงความผิดเอาไว้อย่างชัดเจนแตกต่างจากกฎหมายไทย ไม่ว่าจะเป็นใน § 161.252 แห่งประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความปลอดภัยแห่งมลรัฐเท็กซัส, มาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยยา สารพิษและยารักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ค.ศ. 2008 (Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008) และในมาตรา 16 แห่งกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรีไฟฟ้า (บทที่ 309) ที่มีการบัญญัติการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของการกระทำความผิดและอัตราโทษ

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรมีกำหนดให้กรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบโดยทั่วไป เป็นอีกประเภทหนึ่งจากการกำหนดให้กรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะ โดยนำเจตนาในการกระทำความผิดมาพิจารณาประกอบการลงโทษ เพื่อให้การลงโทษนั้นมีความเหมาะสมแก่ผู้กระทำความผิด ลักษณะของการกระทำ และเจตนาของการกระทำความผิดเป็นสำคัญ จึงเป็นการสมควรที่จะให้กรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบโดยทั่วไปได้รับการลงโทษที่แตกต่างไปจากเจตนาในประเภทอื่นแม้จะเป็นความผิดในลักษณะการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเช่นเดียวกันก็ตาม เพื่อให้การลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นสอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนและหลักการพิจารณาคดีและบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคลตลอดจนมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้มากยิ่งขึ้น

2) กรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

สำหรับกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย เป็นการกระทำความผิดที่มีเจตนาในการกระทำที่แตกต่างจากกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบโดยทั่วไปโดยสิ้นเชิง แม้จะมีลักษณะของการกระทำและวัตถุในการกระทำความผิดเป็นชนิดเดียวกันก็ตาม แต่เมื่อมีเจตนาในการกระทำความผิดที่แตกต่างกันนั้นก็เป็นการไม่สมควรที่จะใช้อัตราโทษเช่นเดียวกัน เพราะการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายนั้นมีเจตนาในการกระทำความผิดที่มุ่งเน้นหาผลกำไรจากวัตถุในการกระทำความผิดแตกต่างจากกรณีการมีไว้เพื่อสูบเองเป็นอย่างมาก จึงทำให้หากยังทำการบังคับใช้อัตราโทษเช่นเดียวกันย่อมจะเป็นการขัดกับหลักความได้สัดส่วนแล้วนั้น ยังขัดต่อโครงสร้างของความรับผิดชอบทางอาญาอีกด้วย

ในกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายนั้น ได้ปรากฏการแบ่งแยกประเภทของเจตนาในการกระทำความผิดในกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองไว้อย่างชัดเจนในหลักกฎหมายอาญาของรัฐสิงคโปร์ ตามมาตรา 16 (2) และ (2ก) แห่งกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรีไฟฟ้า (บทที่ 309) ที่มีการกำหนดให้กรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นการกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมายและต้องได้รับการลงโทษปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์ และหากเป็นกรณีของการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายนั้นจะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับเอาไว้ ซึ่งหลักการดังกล่าวนี้แตกต่างจากกฎหมายไทยเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากจะยังไม่การบัญญัติให้การมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะแล้วนั้น ยังไม่มีการนำเอาเจตนาที่แท้จริงในการกระทำความผิดซึ่งถือเป็นองค์ประกอบภายในที่สำคัญมาทำการพิจารณาประกอบการลงโทษย่อมเป็นการทำให้การลงโทษที่บังคับใช้แก่กรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันนั้นยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง

จากที่กล่าวมาในข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรมีการกำหนดกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายแยกออกจากกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบโดยทั่วไป โดยนำเอาเจตนาในการกระทำความผิดมาเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาโทษเป็นหลักสำคัญ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายกับกรณีการกระทำความผิดดังกล่าวมีประสิทธิภาพสูงขึ้น อีกทั้งยังทำให้การบังคับใช้กฎหมายในการลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นสอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนและหลักการพิจารณาคดีและบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอีกด้วย

หลักกฎหมายต่างประเทศในข้างต้นนั้น เป็นหลักกฎหมายในกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองที่แตกต่างไปจากหลักกฎหมายของไทยกล่าวคือ การที่ไม่ได้มีการกำหนดให้การมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะและมีการนำหลักกฎหมายในกรณีฐานความผิดอื่นที่มีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองมาบังคับใช้ ทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นยังไม่เหมาะสมเพียงพอ และแม้หลักกฎหมายของประเทศไทยจะได้มีการตราประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรีไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557, ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559 พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 และคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 ขึ้นมาบังคับใช้ แต่หลักกฎหมายในกฎหมายทั้งสี่ฉบับนั้นกลับไม่มีการกำหนดความผิดฐานการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองไว้ใน

กฎหมายฉบับใดเลย ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าหากมีการกระทำความผิดในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองก็จะนำเอาความรับผิดชอบอื่นอันมีบุหรี่ไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิดมาบังคับใช้จึงทำให้ปัญหาเดิมในการแก้ไขปัญหามันบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นไม่สามารถแก้ไขให้หมดไปจากสังคมไทยได้

จากความในข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการนำเอาหลักการแบ่งแยกประเภทของเจตนาในการกระทำความผิดในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองตามหลักกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้า (บทที่ 309) แห่งสาธาณรัฐสิงคโปร์ , กฎหมายว่าด้วยยา สารพิษและยา รักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ค.ศ. 2008 (Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008) และประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความปลอดภัยแห่งมลรัฐเท็กซัสมาปรับใช้ เพื่อให้บังคับใช้กฎหมายต่อกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นมีการจำแนกความรับผิดชอบทางอาญาที่เหมาะสมกับพฤติกรรม เจตนาและผลร้ายที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหาย เพื่อให้กฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นไม่เป็นแต่เพียงกฎหมายที่ให้ความเป็นธรรมแก่ประโยชน์ส่วนร่วมและเป็นเพียงมาตรการในการบังคับการตามนโยบายของรัฐบาลเท่านั้น แต่ยังเป็นกฎหมายที่ให้ความยุติธรรมแก่ผู้กระทำความผิดให้ได้รับการลงโทษที่สอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายในกรณีดังกล่าวมีประสิทธิภาพและมีความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมากยิ่งขึ้นด้วยเช่นกัน

4.3.3 การกำหนดอัตราโทษในความผิดฐานมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง

สำหรับการดำเนินคดีกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองที่บังคับใช้ในปัจจุบันของประเทศไทยนั้นไม่มีการกำหนดอัตราโทษในการดำเนินคดีกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเอาไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าแม้การกระทำความผิดจะมีบุหรี่ไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิดเช่นเดียวกันนั้น หากพิจารณาถึงลักษณะของพฤติกรรม และเจตนาในการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นแล้ว จะเห็นได้ว่าฐานความผิดอันเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าที่บังคับใช้ในปัจจุบันนั้นมีความแตกต่างจากความผิดในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนั้นไม่มีประสิทธิภาพที่เหมาะสมและไม่สามารถบังคับใช้ได้จริงในการแก้ไขปัญหามันบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองให้หมดไปจากสังคมไทย

หลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราโทษในการดำเนินคดีกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นเฉพาะแยกจากหลักกฎหมายฐานความผิดที่มีบุหรี่ไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำ

ความผิดนั้น ได้ปรากฏอย่างชัดเจนในหลักกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศที่กำหนดให้บุหรี่ไฟฟ้านั้นเป็นสินค้าต้องห้ามเช่นเดียวกับประเทศไทยก็ยังมีข้อกำหนดเรื่องการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะเช่นกัน โดยบัญญัติหลักการดังกล่าวไว้ในมาตรา 16 (2) และ (2ก) แห่งกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้า (บทที่ 309) ซึ่งมีการกำหนดให้กรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นการกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมายและต้องได้รับการลงโทษปรับไม่เกิน 2,000 ดอลลาร์ และหากเป็นกรณีของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายนั้นจะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 ดอลลาร์หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือทั้งจำทั้งปรับ โดยในส่วนของเครือรัฐออสเตรเลียได้ปรากฏในมาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยยา สารพิษและยารักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ค.ศ. 2008 (Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008) โดยได้กำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าที่มีสารนิโคตินไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิด ซึ่งผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องระวางโทษจำคุก 2 ปี ปรับไม่เกิน 30,000 ดอลลาร์หรือทั้งจำทั้งปรับ เว้นแต่การครอบครองดังกล่าวจะได้รับอนุญาตจากแพทย์เพื่อใช้ในการรักษาเท่านั้น และในมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ที่แม้จะไม่ได้มีการกำหนดความผิดฐานมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นอย่างชัดเจน แต่ใน § 161.252 แห่งประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความปลอดภัยแห่งมลรัฐเท็กซัสก็ได้มีการกำหนดให้บุคคลที่มีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นจะต้องรับผิดชอบทางอาญาต่อเมื่อบุคคลดังกล่าวนั้นมีอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งจะเห็นได้ว่ามลรัฐเท็กซัสนั้นได้นำเอาอายุของผู้กระทำความผิดมาเป็นเกณฑ์สำคัญในการกำหนดความรับผิดชอบของผู้กระทำความผิด นอกจากนี้ ยังได้มีการกำหนดให้กรณีที่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีที่มีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบทางอาญาหากบุคคลนั้น ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบหรือการทดสอบการปฏิบัติการตาม ตาม § 161.088 อีกด้วย

หลักกฎหมายต่างประเทศในข้างต้นนั้น เป็นหลักกฎหมายที่มีความแตกต่างจากหลักกฎหมายของประเทศไทยในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นอย่างมาก เนื่องจากกฎหมายไทยนั้นมิได้มีการกำหนดอัตราโทษในการดำเนินคดีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นเฉพาะอย่างทั้งสามประเทศดังกล่าว ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองในสังคมไทยที่ขัดต่อหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษ เหตุเพราะหลักเกณฑ์ในความรับผิดชอบทางอาญาของความผิดฐานมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองและการกระทำความผิดฐานอื่นอันมีบุหรี่ไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิดนั้นมีความแตกต่างกันทั้งในเรื่องลักษณะของการกระทำความผิดและเจตนาในการครอบครองที่สามารถแบ่งออกได้ในหลายกรณีไม่ว่า

จะเป็นการครอบครองเพื่อสูบ หรือการครอบครองเพื่อจำหน่ายเป็นต้น และแม้หลักกฎหมายของประเทศไทยจะได้มีการตราพระราชบัญญัติและประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้าขึ้นมาบังคับใช้แต่กลับมิได้มีการบัญญัติถึงอัตราภาษโทยที่เหมาะสมแก่ผู้กระทำความผิดในกรณีของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเอาไว้ ทำให้ประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นยังไม่เหมาะสมเพียงพอและไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง

จากความในข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการกำหนดอัตราโทษในการดำเนินคดีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นเป็นการเฉพาะแยกจากหลักกฎหมายเดิมในความผิดฐานอื่นที่มีบุหรี่ไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิดอย่างเช่นในหลักกฎหมายของมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา , เครือรัฐออสเตรเลีย และสาธารณรัฐสิงคโปร์ โดยผู้วิจัยมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าหากมีการนำเอาหลักการพิจารณาข้างต้นในเรื่องของการกำหนดประเภทของเจตนาในการกระทำความผิดกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองมาประยุกต์ใช้ด้วย โดยกำหนดให้ความรับผิดแต่ละประเภทของเจตนาในการกระทำความผิดในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองที่ต่างกันนั้นมีอัตราโทษที่ต่างกันไปด้วย เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายต่อการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นมีความสอดคล้องกับความรับผิดทางอาญาที่เหมาะสมกับพฤติการณ์ เจตนาและผลร้ายที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหาย เพื่อให้กฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นกฎหมายที่มีประสิทธิภาพและมีความยุติธรรมแก่การบังคับใช้ในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองที่สอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดในกรณีดังกล่าวเป็นการลงโทษที่มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมกับลักษณะของความผิด เจตนาของการกระทำและผลร้ายที่เกิดแก่ผู้เสียหายมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 2 ตารางแสดงการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครอง

รูปแบบ	ฐานความผิดกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครอง	การบังคับใช้	ประเภทของความผิด	อัตราโทษ
ปัจจุบัน	-	นำเอาความผิดฐานอื่นอันมีบุหรีไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิดมาบังคับใช้แทน	-	-
แนวทางแก้ไข	กำหนดให้มีความผิดฐานมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นโดยออกเป็นคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นเฉพาะ	เมื่อมีกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเกิดขึ้นให้บังคับตามข้อกำหนดคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคที่แก้ไขเพิ่มเติมตามสารนิพนธ์ฉบับนี้	แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ 1.การมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบ 2.การมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย	อัตราโทษในแต่ละประเภทของความผิดนั้นมิอัตราไม่เท่ากัน

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะทำการสรุปผลจากการศึกษาทั้งหมดในเรื่อง “ปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง” เพื่อที่จะตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ทางผู้วิจัยได้ทำการศึกษามาแล้ว ในสารนิพนธ์ฉบับนี้ตั้งแต่ในบทที่ 1 ถึงบทที่ 4 รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะที่ทางผู้วิจัยได้พบจากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ โดยเรียบเรียงและนำเสนอเป็นลำดับขั้นดังต่อไปนี้

5.1 บทสรุป

ในปัจจุบันบุหรี่ไฟฟ้านั้นถือเป็นสินค้าที่กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก แต่ล่าสุดนี้ได้มีงานวิจัยพบว่าการสูบบุหรี่ไฟฟ้านั้นเสี่ยงต่อการเกิดโรคเส้นเลือดสมองตีบสูงขึ้น 71%, โรคหัวใจวายเฉียบพลันสูงขึ้น 59%, กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดสูงขึ้น 40% นอกจากนี้ยังพบอัตราการสูบบุหรี่ธรรมดาในกลุ่มผู้สูบบุหรี่ไฟฟ้าสูงขึ้นเป็น 2 เท่า จากความอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้าในช่วงต้นนั้น องค์การอนามัยโลก จึงได้ทำการวางกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก ค.ศ. 2003 (World Health Organization Framework Convention on Tobacco Control: WHO FCTC) ขึ้น ซึ่งประเทศไทยนั้นก็ได้เป็นประเทศภาคีตามกรอบอนุสัญญาดังกล่าวนั้นเช่นกันจึงได้มีการออกนโยบายในการควบคุมการบริโภคยาสูบขึ้น โดยมีกลไกในการควบคุมการบริโภค แต่ทั้งนี้กลับมิได้มีการกำหนดให้กรณีของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิดเฉพาะขึ้นในกฎหมายที่เกี่ยวข้องฉบับใดเลย และเมื่อทำการพิจารณาถึงการตรากฎหมายเพื่อมาแก้ไขปัญหาดังกล่าวของประเทศไทยนั้นถือว่ายังไม่มีการตรากฎหมายเพื่อมาบังคับใช้เป็นการเฉพาะจึงทำให้การแก้ไขปัญหาในการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นยังไม่สามารถบังคับใช้ได้จริงและยังมีประสิทธิภาพที่ไม่เพียงพอ

จากการศึกษาปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองของประเทศไทย ซึ่งได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบกับความผิดฐานมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองตามกฎหมายต่างประเทศ ได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของการกำหนดฐานความผิดของบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบ

และอัตราโทษในกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองที่แตกต่างกันออกไป และเนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีข้อกำหนดความผิดฐานมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองที่ครอบคลุมและชัดเจนอย่างในกฎหมายต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงทำการแบ่งการศึกษาในเรื่องปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองออกตามประเด็นสำคัญๆ ดังต่อไปนี้

ประเด็น การกำหนดความผิดฐานมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะชั้นในกฎหมายไทย

ในกรณีการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิดที่ยังไม่มีข้อกำหนดให้เป็นความผิดเฉพาะตามกฎหมายไทย เมื่อมีการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวเกิดขึ้นจะต้องนำเอาความผิดฐานอื่นที่มีบุหรีไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิดมาปรับใช้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นแม้จะมีวัตถุในการกระทำความผิดเช่นเดียวกันกับการกระทำความผิดฐานอื่นที่อยู่ในกฎหมายไทย แต่กลับมีลักษณะของการกระทำความผิดและเจตนาในการกระทำความผิดที่แตกต่างไปเป็นอย่างมาก จึงเป็นการมาบังคับใช้กฎหมายที่ขัดต่อหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษและหลักโครงสร้างความรับผิดชอบทางอาญา ซึ่งในกฎหมายต่างประเทศได้มีการให้ความสำคัญกับการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นอย่างมาก โดยได้กำหนดให้การมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นมีลักษณะของผู้กระทำความผิดและเจตนาในการกระทำความผิดที่แตกต่างกันไปโดยคำนึงถึงบริบท เจตนาและลักษณะของการกระทำเป็นสำคัญ รวมถึงอัตราโทษที่นำมาบังคับใช้กับความผิดฐานมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองที่แตกต่างกันไปอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นในกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ตามมาตรา 16 แห่งกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรีไฟฟ้า (บทที่ 309), กฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลียตามมาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยยา สารพิษและยารักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ค.ศ. 2008 และกฎหมายของมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ตาม § 161.252 แห่งประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความปลอดภัยแห่งมลรัฐเท็กซัส

จากการศึกษาเปรียบเทียบหลักกฎหมายไทยกับหลักกฎหมายต่างประเทศในข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่ามีความแตกต่างกันเป็นอย่างมาก โดยจะเห็นได้ว่าในกฎหมายต่างประเทศนั้นได้ให้ความสำคัญกับการจัดการปัญหาการมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นอย่างมากจึงได้มีการกำหนดให้การมีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิดเฉพาะชั้น แม้ในแต่ละประเทศจะมีการกำหนดเงื่อนไขในการรับผิดที่แตกต่างกันไป แต่ก็ได้มีการกำหนดในเรื่องของความรับผิดชอบของผู้มีบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองไว้อย่างชัดเจน จากความดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการกำหนดให้

การมีบุตรไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิดเฉพาะอย่างในกฎหมายต่างประเทศทั้ง สาธารณรัฐสิงคโปร์, เครือรัฐออสเตรเลียและมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา เพื่อให้บังคับใช้ กฎหมายต่อการแก้ไขปัญหานั้นกรณีของการมีบุตรไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นมีประสิทธิภาพใน การแก้ไขปัญหานั้นที่สูงขึ้นและสามารถบังคับใช้ได้จริง อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักความได้ สักส่วนที่มีความเหมาะสม, หลักการพิจารณาคดีและบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคล รวมไปถึง หลักโครงสร้างความรับผิดชอบทางอาญาอีกด้วย

ประเด็น การแบ่งประเภทของการกระทำความผิดในกรณีการมีบุตรไฟฟ้าไว้ในครอบครอง การพิจารณาความรับผิดชอบทางอาญาตามความผิดฐานการมีบุตรไฟฟ้าไว้ในครอบครอง นั้นจะต้องประกอบไปด้วยการกระทำที่ครบองค์ประกอบและเจตนาในการกระทำความผิดเป็น สำคัญ ซึ่งการพิจารณาว่าในกรณีที่จะต้องรับผิดชอบในการมีบุตรไฟฟ้าไว้ในครอบครองผู้กระทำความ ผิดถึงขนาดเท่าใดนั้นจะต้องนำเอาเจตนาในการกระทำมาพิจารณาประกอบด้วย เนื่องจาก การมีบุตรไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นสามารถกระทำได้ด้วยเจตนาที่หลากหลายรูปแบบ และผล ของการกระทำความผิดนั้นย่อมมีผลแตกต่างกันไป จากหลักเกณฑ์ในข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงทำการ แบ่งการศึกษาในเรื่องของการกำหนดประเภทของเจตนาในการกระทำความผิดในความผิดฐานมี บุตรไฟฟ้าไว้ในครอบครอง ออกเป็น 2 กรณี ดังต่อไปนี้

1) กรณีการมีบุตรไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบบุหรี่โดยทั่วไป

สำหรับในกรณีของการมีบุตรไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบบุหรี่โดยทั่วไปนั้น กฎหมายไทยยัง ไม่มีการกำหนดให้การกระทำในลักษณะดังกล่าวเป็นความผิดและมีอัตราโทษเฉพาะที่แยกออกจาก การกระทำความผิดฐานอื่นอันมีบุตรไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิด ซึ่งการบังคับใช้กฎหมาย ในลักษณะดังกล่าวนี้มีความแตกต่างไปจากกฎหมายต่างประเทศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะใน มาตรา 16 (2ก) แห่งกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรี่ไฟฟ้า (บทที่ 309) ที่มีการบัญญัติ การมีบุตรไฟฟ้าไว้ในครอบครองเอาไว้ อีกทั้งยังได้มีการกำหนดลักษณะของการกระทำความผิด และอัตราโทษอย่างชัดเจน, มาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยยา สารพิษและยารักษาโรคของเครือรัฐ ออสเตรเลีย ปี 2008 และหลักการใน § 161.252 แห่งประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความ ปลอดภัยแห่งมลรัฐเท็กซัสอีกด้วย จากที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้มีกำหนดให้กรณีการมี บุตรไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบบุหรี่โดยทั่วไป เป็นอีกประเภทหนึ่งจากการกำหนดให้การมีบุตร ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะ โดยนำเจตนาในการกระทำความผิดมาพิจารณา ประกอบการลงโทษเป็นสำคัญ เพื่อให้การลงโทษนั้นมีความเหมาะสมแก่ผู้กระทำความผิด ลักษณะ ของการกระทำ และเจตนาของการกระทำความผิด เพื่อให้การลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น

สอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนและหลักการพิจารณาคดีและบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคล ตลอดจนมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้มากยิ่งขึ้น

2) กรณีการมีนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย

สำหรับกรณีการมีนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย เป็นการกระทำความผิดที่มีเจตนาในการกระทำที่แตกต่างจากกรณีการมีนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบโดยทั่วไปโดยสิ้นเชิง แม้จะมีลักษณะของการกระทำและวัตถุในการกระทำความผิดเป็นชนิดเดียวกันก็ตาม แต่เมื่อมีเจตนาในการกระทำความผิดที่แตกต่างกันนั้น จึงทำให้เป็นการไม่สมควรที่จะใช้อัตราโทษเช่นเดียวกัน ซึ่งกรณีการมีนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายนั้น ได้ปรากฏการแบ่งแยกประเภทของเจตนาในการกระทำความผิดในกรณีการมีนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองไว้อย่างชัดเจนในหลักกฎหมายสาธารณรัฐสิงคโปร์ ตามมาตรา 16 (2) แห่งกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาไฟฟ้า (บทที่ 309) ที่มีการกำหนดถึงเจตนาในการครอบครองเอาไว้โดยกำหนดให้กรณีการมีนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองและมีไว้เพื่อจำหน่ายในสาธารณรัฐสิงคโปร์นั้นเป็นการกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมายที่ได้รับโทษแตกต่างไปจากการมีนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองโดยทั่วไป โดยจะเห็นได้ว่าหลักการดังกล่าวนี้แตกต่างจากกฎหมายไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรมีการกำหนดกรณีการมีนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายแยกออกจากกรณีการมีนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบโดยทั่วไปขึ้น โดยนำเอาเจตนาในการกระทำความผิดมาเป็นองค์ประกอบสำคัญ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายในการลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นสอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนและหลักการพิจารณาคดีและบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายให้สูงขึ้น

จากความในข้างต้นสามารถสรุปความได้ว่า ผู้วิจัยได้เสนอให้มีการนำเอาหลักการแบ่งแยกประเภทของเจตนาในการกระทำความผิดในกรณีการมีนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองตามหลักกฎหมายสาธารณรัฐสิงคโปร์, กฎหมายเครือรัฐออสเตรเลีย และกฎหมายมลรัฐเท็กซัสสหรัฐอเมริกา โดยผู้วิจัยเสนอให้แบ่งประเภทของเจตนาในการกระทำความผิดในความผิดฐานมีนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครอง ออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีการมีนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบโดยทั่วไปและกรณีการมีนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ทั้งนี้ เพื่อให้บังคับใช้กฎหมายต่อกรณีการมีนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นมีการจำแนกความรับผิดชอบทางอาญาที่เหมาะสมกับพฤติการณ์ เจตนาและผลร้ายที่เกิดขึ้นกับผู้เสียหาย ซึ่งเป็นการทำให้กฎหมายในกรณีการมีนุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นไม่เป็นแต่เพียงกฎหมายที่ให้ความเป็นธรรมแก่ประโยชน์ส่วนร่วมและ

เป็นเพียงมาตรการในการบังคับการตามนโยบายของรัฐบาลแต่เพียงอย่างเดียว อีกทั้ง ยังเป็นการทำให้การบังคับใช้กฎหมายในกรณีดังกล่าวมีประสิทธิภาพและมีความเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

ประเด็น การกำหนดอัตราโทษสำหรับผลของการกระทำความผิดฐานมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครอง

สืบเนื่องจากปัญหาการที่ไม่มีการกำหนดให้การมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะตามกฎหมายไทยและการไม่มีแบ่งแยกประเภทของเจตนาในกระทำความผิดฐานมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้น ทำให้การบังคับใช้กฎหมายกับการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองย่อมก่อให้เกิดปัญหาการกำหนดความรับผิดในการดำเนินคดีมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองตามไปด้วย ซึ่งแตกต่างไปจากกฎหมายต่างประเทศที่มีการกำหนดถึงอัตราโทษในการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองแตกต่างกันออกไปจากหลักกฎหมายทั่วไปเอาไว้ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายของเครือรัฐออสเตรเลียในมาตรา 33 แห่งกฎหมายว่าด้วยยา สารพิษและยารักษาโรคของเครือรัฐออสเตรเลีย ค.ศ. 2008 และกฎหมายของมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ตาม § 161.252 แห่งประมวลกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความปลอดภัยแห่งมลรัฐเท็กซัส โดยเฉพาะในกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ที่มีการจำแนกเจตนาที่ต่างกันในการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองให้ได้รับโทษต่างกันด้วย ตามมาตรา 16 (2) และ (2ก) แห่งกฎหมายควบคุมการขายและการโฆษณาบุหรีไฟฟ้า (บทที่ 309) ซึ่งนอกจากจะมีการกำหนดให้การณีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นการกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมายแล้วยังมีการกำหนดให้การมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นการมิไว้เพื่อจำหน่ายขึ้น โดยการกระทำทั้งสองลักษณะนั้นได้รับโทษที่แตกต่างกันไปอีกด้วย

จากความในข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการกำหนดอัตราโทษในการดำเนินคดีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นเป็นการเฉพาะแยกจากหลักกฎหมายทั่วไปอย่างเช่นในหลักกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์, กฎหมายเครือรัฐออสเตรเลียและกฎหมายของมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา โดยผู้วิจัยมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าหากมีการนำเอาหลักการพิจารณาข้างต้นในเรื่องของการกำหนดประเภทของเจตนาในกระทำความผิดในการดำเนินคดีการมิบุหรีไฟฟ้าไว้ในครอบครองมาประยุกต์ใช้ตามหลักการลงโทษให้เหมาะสมกับบุคคลจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดในกรณีดังกล่าวเป็นการลงโทษที่มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมกับลักษณะของความผิด และเจตนาของการกระทำมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเปรียบเทียบการศึกษาปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองระหว่างกฎหมายอาญาไทยกับกฎหมายต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าในกฎหมายต่างประเทศนั้นได้มีการกำหนดให้ปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิดเฉพาะ อีกทั้งยังมีการแบ่งแยกประเภทของเจตนากระทำความผิดและการกำหนดอัตราโทษที่แตกต่างไปจากการกระทำความผิดฐานอื่นอันมีบุหรี่ไฟฟ้าเป็นวัตถุในการกระทำความผิดอีกด้วย ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายอาญาของไทยที่ไม่ได้กำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นเป็นความผิดเฉพาะเอาไว้จึงอาจทำให้การแก้ไขปัญหาในเรื่องของบุหรี่ไฟฟ้างดงกล่าวของไทยยังไม่ครอบคลุมเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาคืบ ซึ่งจากการที่ได้วิเคราะห์ถึงปัญหากฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองแล้วนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในกรณีดังกล่าวดังต่อไปนี้

1) เห็นควรให้มีการกำหนดแยกการบังคับใช้กฎหมายในกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นเฉพาะ โดยแยกออกจากการบังคับใช้กฎหมายในความผิดฐานอื่นอันมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557, ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559, พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 และตามคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558 กล่าวคือ เมื่อมีกรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเกิดขึ้นจะต้องไม่มีการนำเอาบทบัญญัติในความผิดฐานอื่นมาบังคับใช้ โดยจะต้องมีการกำหนดให้ความผิดฐานมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นบังคับใช้เป็นการเฉพาะ โดยออกเป็นคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค เรื่องของการห้ามมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นใหม่

2) ในเรื่องของการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้น ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นใหม่ ในเรื่องของการห้ามมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นมาใช้เฉพาะ ในข้อที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับมาตรการทางกฎหมายของกฎหมายต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นสาธารณรัฐสิงคโปร์, เครือรัฐออสเตรเลียและมลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา ที่ได้มีการกำหนดให้การมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นความผิดเฉพาะขึ้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอให้มีการตราบทบัญญัติขึ้นเป็นความผิดฐานมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองขึ้นเฉพาะ โดยมีใจความว่า

“ผู้ใดมีสินค้าบาราเก๋ บาราเก๋ไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้า หรือตัวยาบาราเก๋ น้ำยาสำหรับเติมบาราเก๋ไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองตามคำสั่งนี้”

3) ในกรณีที่มีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองนั้นผู้กระทำความผิดมีเจตนาในการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการเพิ่มเติมจากคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในเรื่องของการห้ามมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเป็นเนื้อความในข้อ 3 และข้อ 4 ขึ้น โดยกำหนดให้กรณีการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองที่มีเจตนาในการกระทำความผิดที่แตกต่างกันมีผลแห่งความรับผิดที่แตกต่างกันตามไปด้วย โดยนำเอาหลักความได้สัดส่วนและหลักการพิจารณาคดีและบังคับโทษที่เหมาะสมกับบุคคลมาปรับใช้ ซึ่งการกำหนดอัตราโทษดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเทียบเคียงอัตราโทษในคำสั่งห้ามขาย ตามคำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคที่ 9/2558 โดยจะแบ่งการครอบครองตามเจตนาในการกระทำความผิดออกเป็น 2 ลักษณะคือการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบ และการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย กล่าวคือ

ข้อ 3 “หากผู้กระทำความผิดตามข้อ 2 นั้นมีเจตนาในการกระทำความผิดเป็นการครอบครองบุหรี่ไฟฟ้าไว้เพื่อสูบ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อสูบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 1 แสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

ข้อ 4 “หากผู้กระทำความผิดตามข้อ 2 นั้นมีเจตนาในการกระทำความผิดเป็นการครอบครองบุหรี่ไฟฟ้าไว้เพื่อจำหน่าย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 5 แสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ”

4) ควรกำหนดอำนาจและหน้าที่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องบุหรี่ไฟฟ้าของประชาชน เพื่อมุ่งเน้นการปราบปรามไม่ให้มีการครอบครองบุหรี่ไฟฟ้าและควบคุมการนำเข้าบุหรี่ไฟฟ้าเข้ามาในราชอาณาจักร โดยต้องดำเนินงานด้วยการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน และต้องจัดให้มีการรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สื่อมวลชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป เพื่อให้มีความตระหนักถึงปัญหาและอันตรายที่จะเกิดขึ้นจากบุหรี่ไฟฟ้า

5) ควรส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาจัดการให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไปให้รับรู้ถึงโทษและอันตรายที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ไฟฟ้าอย่างสมควร รวมทั้งการให้ความรู้ถึงผลร้ายและความรับผิดชอบทางกฎหมายจากการมีบุหรี่ไฟฟ้าไว้ในครอบครอง อีกทั้งยังส่งเสริมให้คนในสังคมมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ตลอดจนจัดบริการต่างๆ เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้าให้หมดไปจากสังคมไทยอีกด้วย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กฎหมาย

พระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2556

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 9/2558

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้บารากูและบารากูไฟฟ้าหรือบุหรี่ไฟฟ้าเป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2557

ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง สินค้าต้องห้ามนำผ่านราชอาณาจักร พ.ศ. 2559

หนังสือ

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2560). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โกเมศ ขวัญเมือง. (2550). *กฎหมายอาญาชั้นสูง*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

คณิต ณ นคร. (2560). *กฎหมายอาญาภาคทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

จิตติ ดิงศภัทย์. (2555). *กฎหมายอาญา ภาค 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: เนติบัณฑิตยสภา.

ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ. (2555). *คำอธิบายกฎหมายอาญาภาคทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

ธานี วรภัทร์. (2556). *หลักนิติธรรมกับการใช้มาตรการบังคับทางอาญา*. หลักสูตรหลักนิติธรรม เพื่อประชาธิปไตย วิทยาลัยรัฐธรรมนุญ, สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.

พยนต์ สินธุนาวา. (2555). *การศึกษาเรื่องการสืบเสาะและพินิจเชิงเปรียบเทียบ*. เอกสารประกอบ ผลงาน กรมคุมประพฤติ, กระทรวงยุติธรรม.

ลาวัดย์ หอนพรัตน์และคณะ. (2562). *กฎหมายอาญา 1: ภาคบทบัญญัติทั่วไป*. กรุงเทพฯ: สุโขทัยธรรมธีราช.

ศรีณญา เบญจกุล และคณะ. (2554). *คู่มือข้อถกถามหาสุบและตัวชี้วัดมาตรฐานสำหรับการควบคุมหาสุบตามยุทธศาสตร์ MPOWER*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). นนทบุรี: บริษัท โนซ์เอร์ธดิไซน์ จำกัด.

ศูนย์กฎหมาย. (2561). *รู้หรือไม่ว่า...บุหรีไฟฟ้าผิดกฎหมายอะไรบ้าง*. กรมควบคุมโรค, กระทรวงสาธารณสุข.

สมยศ เชื้อไทย. (2562). *นิติปรัชญา*. (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

แสวง บุญเฉลิมวิภาส. (2551). *หลักกฎหมายอาญา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ. (2554). *การบังคับใช้โทษทางอาญาประเภทอื่นที่มีได้มีอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

_____. (2556). *ทฤษฎีอาญา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

อัจฉริยา ชูคินันท์. (2557). *อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

อุทัย อาทิวา. (2558). *ทฤษฎีอาชญาวิทยากับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.เจ.พรีนติ้ง.

วารสาร

จารุวรรณ เกษมทรัพย์. (2561). “บุหรีไฟฟ้าในมิติของสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย กฎหมายและเศรษฐกิจในประเทศไทย”. *วารสารเกษมบัณฑิต*, 2(19).

จรรย์ อุตสาหะ และคณะ. (2558). “การสังเคราะห์อภิमानงานวิจัย ปัจจัยป้องกันพฤติกรรมการสูบบุหรีในเยาวชนไทย”. *วารสารควบคุมโรค*, 41(4).

วุฒิชัย จิตตานุ. (2555). “การตรวจสอบความชอบธรรมของหลักสัดส่วนในบทบัญญัติแห่งกฎหมายของโลก”. *วารสารศาลยุติธรรมปริทัศน์*, 6(4).

วิทยานิพนธ์

ลาวัดย์ อ่อนโณม. (2560). *การกำหนดโทษให้ได้สัดส่วนเหมาะสมกับผู้กระทำผิดในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรบัณฑิต. สาขานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

วศพร พงษ์สัตยา. (2559). *การศึกษาการเปลี่ยนแปลงคลื่นไฟฟ้าสมองและอาการชักของชายไทยที่สูบบุหรี่ไฟฟ้าที่มีระดับนิโคตินแตกต่างกัน*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชะลอวัยและฟื้นฟูสุขภาพ, สำนักวิชาเวชศาสตร์ชะลอวัยและฟื้นฟูสุขภาพ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.

สุพล บริสุทธิ์. (2550). *การกำหนดความผิดทางอาญา: ศึกษาเฉพาะกรณีเกี่ยวกับการค้าประเวณี*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรบัณฑิต. สาขานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

ฐานข้อมูลออนไลน์

ผู้จัดการออนไลน์. (2560). *เดือนพฤษภาคม “บุหรี่ไฟฟ้า” จำคุกสูงสุด 5 ปี ปรับ 4 เท่าของราคาบุหรี่*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก URL: <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9600000124872>.

ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ. (2562). *แพทย์เตือน บุหรี่ไฟฟ้าอันตรายกว่า PM 2.5*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก URL: <http://www.trc.or.th/th/ข่าวเผยแพร่/press-release-ศจย/270-แพทย์เตือน-บุหรี่ไฟฟ้าอันตรายกว่า-pm-2-5.html>.

ฐานข้อมูลออนไลน์ต่างประเทศ

A Walen. (2014). *Retributive Justice*. (Online). Available URL : <https://plato.stanford.edu/entries/justice-retributive>.

Australian Capital Territory. (2018). *Medicines, Poisons and Therapeutic Goods Act 2008*. (Online). Available URL: <https://www.legislation.act.gov.au/a/2008-26/current/pdf/2008-26.pdf>.

Barbara A. KoonsWitt. (2009). *Equal justice versus individualized justice*. (Online). Available URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/j.1745-9133.2009.00566.x#accessDenialLayout>.

Ben Johnson. (2019). *Deterrence Theory in Criminal Justice*. (Online). Available URL : <https://www.house.leg.state.mn.us/hrd/pubs/deterrence.pdf>.

- Bernard E. Harcourt. (2013). *Beccaria's 'On Crimes and Punishments: A Mirror on the History of the Foundations of Modern Criminal Law. (Online)*. Available URL : https://chicagounbound.uchicago.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1633&context=law_and_economics.
- Digital Library of India Item. (2015). *Principles Of Criminology by Sutherland Edwin H.* (Online). Available URL: <http://www.new.dli.ernet.in/handle/2015/34192>.
- Fergus McNeill. (2014). *Punishment as rehabilitation.* (Online). Available URL : <http://eprints.gla.ac.uk/91580/1/91580.pdf>.
- FindLaw. (2019). *Texas Health and Safety Code - HEALTH & SAFETY § 161.252. Possession, Purchase, Consumption, or Receipt of Cigarettes, E-Cigarettes, or Tobacco Products by Minors Prohibited.* (Online). Available URL: https://codes.findlaw.com/tx/health-and-safety-code/health-safety-sect-161-252.html?fbclid=IwAR1rTARhNe7NXdPwTLb5b1_7hw_CKP3gU6UecbJnV1m-R5vxkpfoGJuPdk.
- GLORY NIRMALA.K. (2012). *Positivists School/The Italian School.* (Online). Available URL: <https://www.abysinnialaw.com/about-us/item/446-positivists-school-the-italian-school>.
- Graeme Newman. (2017). *The Punishment Response.* (Online). Available URL : <https://books.google.co.th/books?isbn=1351475711>.
- Hadar Aviram. (2011). *Packer in Context: Formalism and Fairness in the Due Process Model.* (Online). Available URL: https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1747-4469.2010.01230.x.
- Heather Douglas, Wayne Hall and Coral Gartner. (2015). E-cigarettes and the law in Australia. *Australia Family Physical*, 44(6), P 415.
- Jonathan Bennett. (2017). *An Introduction to the Principles of Morals and Legislation.* (Online). Available URL : <https://www.earlymoderntexts.com/assets/pdfs/bentham1780.pdf>.
- Josef Montaga amd James Tremewan. (2018). *Let the punishment fit the criminal: An experimental study.* (Online). Available URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0167268118301951>.
- Katelynn Torrence. (2016). *Schools of Criminology.* (Online). Available URL : <https://owlcation.com/social-sciences/Schools-of-Criminology>.

- Larry K. Gaines and Roger LeRoy Miller. (2009). *Criminal Justice in Action*. (Fifth Edition). United States: Cengage Learning, inc. P 74.
- Lauren M Dutra, Rachel Grana and Stanton A Glantz. (2016). *Philip Morris research on precursors to the modern e-cigarette since 1990*. (Online). Available URL : <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5432409/>.
- Legacy. (2013). **E-cigarettes may be as effective as patch to help smokers quit**. (Online). Available URL: <http://thai.langhub.com/th-en/learn-e>.
- Mark S. Davis. (2006). “Crimes Mala in Se: An Equity-Based Definition”. *Criminal Justice Policy Review*, 3(17). P 270-289.
- Michele Pifferi. (2012). “Individualization of Punishment and the Rule of Law”. *American Journal of Legal History*, 52(3). P 325–376.
- Paul M Ndunda and Tabitha M Muutu. (2019). *Electronic Cigarette Use is Associated with a Higher Risk of Stroke*. (Online). Available URL: <https://newsroom.heart.org/news/e-cigarettes-linked-to-higher-risk-of-stroke-heart-attack-diseased-arteries>.
- Paul Melstrom, et. al. (2017). “Measuring PM2.5, Ultrafine Particles, Nicotine Air and Wipe Samples Following the Use of Electronic Cigarettes”. *Nicotine & Tobacco Research*. P 1055-1061.
- Philippe Audegean. (2017). *Cesare Beccaria’s On Crimes and Punishments: the meaning and genesis of a jurisprudential pamphlet*. (Online). Available URL : <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01916599.2016.1256591>.
- Shawn D. Bushway. (2014). *Incapacitation*. (Online). Available URL: http://academyforjustice.org/wpcontent/uploads/2017/10/3_Criminal_Justice_Reform_Vol_4_Incapacitation.pdf.
- Singapore Legal Advice. (2019). *Is Vaping Illegal in Sigapore?*. (Online). Available URL: <http://singaporelegaladvice.com/law-article/is-vaping-illegal-sigapore>.
- Singapore Statutes Online. (2019). *THE STATUTES THE REPUBLIC OF SINGAPORE TOBACCO (CONTROL OF ADVERTISEMENTS AND SALE) ACT*.(Online). Available URL: <https://sso.agc.gov.sg/Act/TCASA1993>.
- T Hartung. (2016). “E-Cigarettes and the Need and Opportunities for Alternatives to Animal Testing, Food for Thought”. *ALTEX*, Volume 33(3). P 211-224.

TEXAS CIGARETTE, E-CIGARETTE, AND TOBACCO PRODUCT LAWS. (Online).

Available URL: <https://texastobaccolaw.org/law>.

“The principle of proportionality and the concept of margin of appreciation in human rights law”.

(2013). *Basic Law Bulletin*, Issue 15. P 2.

The Therapeutic Goods Administration. (2014). *Liquid nicotine and personal importation for*

use in electronic cigarettes. (Online). Available URL: www.tga.gov.au/newsroom/btn-liquid-nicotine.htm#.U7o-O8hiuDQ.

ภาคผนวก

กรอบอนุสัญญาขององค์การอนามัยโลกว่าด้วยการควบคุมยาสูบ

คำปรารภ

ภาคีในอนุสัญญานี้

มุ่งมั่นที่จะให้ความสำคัญแก่สิทธิในการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน

ตระหนักดีว่า การแพร่ขยายของโรคระบาดที่เกี่ยวข้องกับยาสูบเป็นปัญหาระดับโลกที่มีผลร้ายต่อสุขภาพของประชาชนซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากนานาชาติในวงกว้างที่สุด ตลอดจนการมีส่วนร่วมของทุกประเทศในอันที่จะแสวงหาแนวทางแก้ไขสากลที่ครอบคลุม เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

สะท้อนความห่วงใยของชุมชนโลกถึงผลเสียของการบริโภคยาสูบและการสูดดมควันยาสูบที่มีต่อสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมทั่วโลก

กังวลอย่างยิ่งต่อการเพิ่มขึ้นของการบริโภคยาสูบและการสูดดมควันยาสูบเป็นสาเหตุของการเสียชีวิต โรค และความพิการ และมีระยะเวลาที่ช่วงระหว่างการสูบบุหรี่และการใช้ผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นๆ จนถึงการเกิดโรคที่เกี่ยวข้องกับยาสูบ

ตระหนักดีว่าหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ได้ชี้ชัดว่าการบริโภคยาสูบและการสูดดมควันยาสูบเป็นสาเหตุของการเสียชีวิต โรค และความพิการ และมีระยะเวลาที่ช่วงห่างระหว่างการสูบบุหรี่และการใช้ผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นๆ จนถึงการเกิดโรคที่เกี่ยวข้องกับยาสูบ

ตระหนักดีด้วยว่า บุหรี่และผลิตภัณฑ์อื่นๆ บางชนิดที่มีส่วนผสมของยาสูบจะมีการปรุงแต่งเป็นอย่างดี เพื่อให้ผู้สูบบุหรี่และผลิตภัณฑ์ดังกล่าว และสารประกอบหลายอย่างที่มีอยู่ตลอดจนควันที่เกิดจากผลิตภัณฑ์ยาสูบเหล่านั้นสามารถออกฤทธิ์เป็นพิษ และก่อมะเร็ง นอกจากนี้ การสูบบุหรี่ยังจัดเป็นโรคนิรโรคหนึ่ง ดังที่ได้มีการจัดแบ่งประเภทหลักของโรคต่างๆ ในระดับนานาชาติด้วย

ทราบดีว่า มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ชัดเจนว่าการได้รับควันยาสูบก่อนคลอดทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพและพัฒนาการของเด็ก

กังวลอย่างยิ่งต่อการสูบบุหรี่และการบริโภคยาสูบในรูปแบบอื่นๆ ซึ่งเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในหมู่เด็กและเยาวชนทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสูบบุหรี่ของบุคคลในวัยที่ลดลงเรื่อยๆ

ตระหนักถึงการสูบบุหรี่และการบริโภคยาสูบรูปแบบอื่นในหมู่สตรีและหญิงสาววัยรุ่นทั่วโลกที่เพิ่มมากขึ้น และตระหนักถึงความจำเป็นในการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของสตรีในการกำหนดและดำเนินนโยบายทุกระดับ ตลอดจนความจำเป็นที่จะต้องมีกลยุทธ์ในการควบคุมยาสูบที่ใช้เฉพาะเพศ

กังวลอย่างยิ่งเกี่ยวกับการสูบบุหรี่และการบริโภคยาสูบในรูปแบบอื่นซึ่งอยู่ในระดับที่สูงในหมู่ชนเผ่าพื้นเมือง

กังวลอย่างยิ่งในเรื่องผลกระทบของการโฆษณา การส่งเสริมการขาย และการสนับสนุนในรูปแบบต่างๆ ที่มีวัตถุประสงค์เป็นการส่งเสริมให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์บุหรี่

ตระหนักว่ามีความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันในการกาจัดการค้าบุหรี่และผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นที่ผิดกฎหมาย ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด ตลอดจนการลักลอบขนส่งบุหรี่และผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น การผลิตบุหรี่และผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น โดยผิดกฎหมาย และการทานูหรี่ปลอมและการทาผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นปลอม

ทราบดีว่าการควบคุมยาสูบในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศกำลังพัฒนาและในประเทศซึ่งเศรษฐกิจอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ต้องอาศัยแหล่งเงินทุนและทรัพยากรทางเทคนิคที่เพียงพอกับความต้องการปัจจุบันและอนาคตที่จะให้มีการควบคุมยาสูบ

ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องพัฒนากลไกที่เหมาะสมเพื่อที่จะรองรับทั้งในทางเศรษฐกิจและสังคมระยะยาวของการปรับใช้กลยุทธ์ในการลดความต้องการยาสูบที่ประสบความสำเร็จ

รับทราบถึงความยุ่งยากทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งโครงการควบคุมยาสูบอาจทำให้เกิดขึ้นในระยะกลางและระยะยาวในบางประเทศซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาและเป็นประเทศที่เศรษฐกิจกำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ นอกจากนั้น ได้ตระหนักถึงความต้องการของประเทศต่างๆ ดังกล่าวในเรื่อง ความช่วยเหลือทั้งในด้านการเงินและในด้านเทคนิคในบริบทของกลยุทธ์การพัฒนาในระดับประเทศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตระหนักถึงผลงานอันทรงคุณค่าในเรื่องการควบคุมยาสูบที่รัฐทั้งหลายกำลังดำเนินการอยู่ และยังชื่นชมบทบาทความเป็นผู้นำขององค์การอนามัยโลก ตลอดจนความพยายามขององค์กรคณะทำงานในองค์การสหประชาชาติ และองค์การระหว่างรัฐบาลในระดับภูมิภาคและระดับสากลอื่นๆ ในอันที่จะพัฒนามาตรการในการควบคุมยาสูบ

เน้นย้ำถึงความช่วยเหลือพิเศษขององค์กรพัฒนาเอกชน และสมาชิกอื่นของกลุ่ม ประชาสังคมที่ไม่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม อัน ได้แก่ องค์กรวิชาชีพด้านสุขภาพ กลุ่มผู้บริโภค กลุ่ม

สิ่งแวดล้อม กลุ่มวัยรุ่น และกลุ่มสตรี รวมทั้งสถาบันการดูแลสุขภาพ และสถาบันการศึกษา ต่างๆ ในการพยายามควบคุมยาสูบทั้งในระดับประเทศและในระดับระหว่างประเทศ นอกจากนั้น ยังเน้นถึงความสำคัญอย่างยิ่งของการมีส่วนร่วมของกลุ่มต่างๆ เหล่านี้ในการพยายามควบคุมยาสูบ ในระดับประเทศและในระดับระหว่างประเทศด้วย

ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องพร้อมรับมือกับความพยายามใดๆ ของอุตสาหกรรมยาสูบ ในอันที่จะบ่อนทำลายหรือลดล้างความพยายามในการควบคุมยาสูบ ตลอดจนความจำเป็น ที่จะต้องรับรู้ถึงกิจกรรมของอุตสาหกรรมยาสูบที่จะส่งผลกระทบต่อความพยายามในการควบคุมยาสูบ

ระลึกถึงความในมาตรา 12 ของกติกาสากลว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งสมัชชาใหญ่ขององค์การสหประชาชาติ ได้มีมติรับรองไว้ เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2509 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิที่จะถือเอาประโยชน์จากมาตรฐานทางด้านสุขภาพกายและด้านสุขภาพจิตเท่าที่ พึงแสวงหาได้สูงสุด”

ระลึกถึงความในคำปรารภของธรรมนูญขององค์การอนามัยโลกที่ว่า “การถือเอาประโยชน์จากมาตรฐานสูงสุดด้านสุขภาพเท่าที่พึงแสวงหาได้นั้นสิทธิขั้นพื้นฐานประการหนึ่งของมนุษย์ทุกคนซึ่งมีอยู่โดยปราศจากความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ความเชื่อทางการเมือง ตลอดจนสถานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม”

มุ่งมั่นที่จะส่งเสริมมาตรการในการควบคุมยาสูบซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อพิจารณาทางวิทยาศาสตร์ ข้อพิจารณาเทคนิค และข้อพิจารณาเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง ณ ปัจจุบัน

ระลึกถึงความในอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบซึ่งสมัชชาใหญ่ขององค์การสหประชาชาติได้มีมติรับรองไว้ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พุทธศักราช 2522 ซึ่งได้กำหนดไว้ว่า “ให้รัฐภาคีของอนุสัญญาดังกล่าวดำเนินมาตรการต่างๆ ที่เหมาะสมเพื่อที่จะจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ”

พร้อมกันนั้น ยังระลึกต่อไปถึงความในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กซึ่งสมัชชาใหญ่ขององค์การสหประชาชาติได้มีมติรับรองไว้ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2532 ซึ่งได้กำหนดไว้ว่า “รัฐภาคีของอนุสัญญาดังกล่าวต้องตระหนักถึงสิทธิของเด็กในอันที่จะถือเอาประโยชน์จากมาตรฐานด้านสุขภาพเท่าที่พึงจะแสวงหาได้สูงสุด”

จึงได้ตกลงกันไว้ ดังความต่อไปนี้

หมวด 1

บทนำ

มาตรา 1

บทนิยาม

ตามเจตนารมณ์ของอนุสัญญา¹

(ก) “การค้าที่ผิดกฎหมาย” หมายถึง การปฏิบัติ หรือการกระทำการใด ๆ ที่มีลักษณะเป็นการต้องห้ามตามกฎหมาย และซึ่งเกี่ยวข้องกับการผลิต การขนส่ง การรับ การมีไว้ในครอบครอง การกระจาย การขาย หรือการซื้อ ตลอดจน การปฏิบัติ หรือการกระทำการใด ๆ ซึ่งมุ่งหมาย ที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่กิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว

(ข) “องค์การการรวมตัวทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค” หมายถึง องค์การซึ่งประกอบไปด้วย รัฐอธิปไตยต่างๆ และซึ่งรัฐสมาชิกขององค์การดังกล่าว ได้มอบอำนาจอธิปไตยที่มีอยู่เหนือเรื่องต่างๆ รวมถึงอำนาจในการตัดสินใจที่มีผลผูกพันรัฐสมาชิกเหล่านั้นในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวด้วย¹

(ค) “การโฆษณา และการส่งเสริมการจำหน่ายยาสูบ” หมายถึง การสื่อสารเชิงพาณิชย์ ไม่ว่าจะในรูปแบบใด ๆ ที่ก่อให้เกิดผล หรือน่าจะก่อให้เกิดผลในการส่งเสริมการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบ หรือการใช้ยาสูบ ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม ทั้งนี้ให้รวมถึงการให้คำแนะนำ หรือการกระทำอื่นที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการ ดังกล่าวด้วย

(ง) “การควบคุมยาสูบ” หมายถึง กลยุทธ์ต่างๆ ในการลดอุปทาน อุปสงค์ และภัยอันตราย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการยกระดับสุขภาพของประชากรให้ดีขึ้น โดยการขจัด หรือการทำให้การบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบและการสูดดมควันจากยาสูบลดลง

(จ) “อุตสาหกรรมยาสูบ” หมายถึง ผู้ผลิตยาสูบ ผู้ขายส่ง และผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(ฉ) “ผลิตภัณฑ์ยาสูบ” หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ใบยาสูบเป็นวัตถุดิบ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือเพียงแค่บางส่วน ซึ่งผลิตขึ้นเพื่อใช้สูด ดูด เคี้ยว หรือ สูดดม

(ช) “การให้การสนับสนุนยาสูบ” หมายถึง การให้การสนับสนุนไม่ว่าในรูปแบบใด ๆ แก่ เหตุการณ์ กิจกรรม หรือบุคคลโดยมีวัตถุประสงค์ หรือก่อให้เกิดผล หรือน่าจะก่อให้เกิดผลในการส่งเสริมการใช้ยาสูบหรือผลิตภัณฑ์ยาสูบ ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม

¹ ในกรณีที่เห็นสมควร คำว่า “ระดับชาติ / แห่งชาติ” อาจหมายถึง องค์การการรวมตัวทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคได้

มาตรา 2

ความสัมพันธ์ระหว่างอนุสัญญานี้กับความตกลงและเอกสารทางกฎหมายอื่น

1. เพื่อคุ้มครองสุขภาพของมนุษย์ได้ดียิ่งขึ้น ภาคิอาจใช้มาตรการอื่นๆ นอกเหนือจากมาตรการต่างๆ กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้ ตลอดจนพิธีการฉบับต่าง ๆ ตามอนุสัญญานี้ นอกจากนั้น ไม่มีข้อความใดๆ ในอนุสัญญานี้ หรือในพิธีการฉบับต่างๆ ดังกล่าวที่ห้ามมิให้ภาคีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดออกข้อกำหนดที่เข้มงวดมากขึ้น แต่ทั้งนี้ ข้อกำหนดดังกล่าวต้องสอดคล้องกับบทบัญญัติต่างๆ ในอนุสัญญานี้ หรือ ในพิธีการฉบับต่าง ๆ ดังกล่าว และต้องเป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศด้วย
2. บทบัญญัติต่าง ๆ ในอนุสัญญานี้ และในพิธีการฉบับต่างๆ ตามอนุสัญญานี้จะไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของภาคีในอันที่จะทาความตกลงในระดับทวิภาคี หรือในระดับพหุภาคี ตลอดจนความตกลงในระดับภูมิภาคและในระดับอนุภูมิภาค ในเรื่องที่เกี่ยวข้องหรือเพิ่มเติมความในอนุสัญญานี้และในพิธีการฉบับต่าง ๆ ตามอนุสัญญานี้ หากว่าความตกลงต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น สอดคล้องกับพันธกรณีภาคีใ้อนุสัญญานี้และพิธีการฉบับต่าง ๆ ตามอนุสัญญานี้ ทั้งนี้ ให้ภาคีที่เกี่ยวข้องแจ้งให้ที่ประชุมร่วมกันของภาคีทราบถึงความตกลงต่าง ๆ ดังกล่าว โดยผ่านทางสำนักเลขาธิการ

หมวด 2

วัตถุประสงค์ หลักการที่ใช้เป็นแนวทาง และพันธกรณีทั่วไป

มาตรา 3

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้และพิธีการฉบับต่าง ๆ ตามอนุสัญญานี้คือ เพื่อที่จะคุ้มครองมนุษย์ในยุคปัจจุบันและในอนาคตให้ปลอดภัยจากผลร้ายของการบริโภคยาสูบและการสูดดมควันยาสูบ ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบต่อสุขภาพ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ โดยจัดให้มีกรอบมาตรการในการควบคุมยาสูบ ซึ่งภาคีจะบังคับใช้มาตรการต่างๆ ดังกล่าว ทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ เพื่อที่จะลดการแพร่ขยายของการใช้ยาสูบและการสูดดมควันยาสูบ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและอยู่ในระดับที่สูง

มาตรา 4

หลักการที่ใช้เป็นแนวทาง

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้และพิธีสารฉบับต่าง ๆ ตามอนุสัญญานี้ และเพื่อที่จะบังคับใช้บทบัญญัติต่างๆ ดังกล่าว ให้ภาคีดำเนินการตามหลักการต่างๆ ที่กำหนดไว้ข้างท้ายนี้ (แต่ทั้งนี้อาจดำเนินการตามหลักการอื่นๆ ที่มีอีกก็ได้)

1. บุคคลทุกคนพึงได้รับทราบข้อมูลที่มีผลต่อสุขภาพ ธรรมชาติของการเสพติด และอันตรายซึ่งคุกคามชีวิตอันเกิดจากการบริโภคยาสูบ และการสูดดมควันยาสูบ นอกจากนี้ รัฐบาลในระดับต่างๆ ที่เหมาะสมควรพิจารณาใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่นๆ เพื่อคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการสูดดมควันบุหรี่

2. จำเป็นจะต้องมีความร่วมมือทางการเมืองที่เหนียวแน่นในอันที่จะพัฒนาและสนับสนุนมาตรการหลายฝ่ายที่ครอบคลุม และตอบสนองร่วมกัน ทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ โดยคำนึงถึง

(ก) ความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อปกป้องบุคคลทุกคนจากการสูดดมควันยาสูบ

(ข) ความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันมิให้มีการริเริ่มบริโภคยาสูบ เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการเลิกบริโภคยาสูบ และเพื่อลดการบริโภคยาสูบในทุกรูปแบบ

(ค) ความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคลและชุมชนพื้นเมือง ในการพัฒนา ดำเนินการ และประเมินผลโครงการควบคุมยาสูบ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการและทัศนคติของพวกเขา ทั้งในทางสังคมและในทางวัฒนธรรม และ

(ง) ความจำเป็นที่จะต้องใช้มาตรการต่างๆ เพื่อรับมือกับความเสี่ยงเฉพาะเพศ เมื่อมีการพัฒนา กลยุทธ์ ในการควบคุมยาสูบ

3. ความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การถ่ายทอดเทคโนโลยี ความรู้ และความช่วยเหลือทางการเงิน และความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดตั้งและดำเนินโครงการควบคุมยาสูบที่มีประสิทธิภาพคือ หัวใจสำคัญของอนุสัญญานี้ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงวัฒนธรรมในท้องถิ่นตลอดจนปัจจัยทางด้านกฎหมาย การเมือง เศรษฐกิจ และสังคมด้วย

4. มาตรการหลายฝ่ายที่ครอบคลุมและการตอบสนองต่อการลดปริมาณการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบทั้งหมดทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติล้วนมีส่วนสำคัญตามหลักสาธารณสุข

เพื่อที่จะป้องกันการเกิดโรค ความพิการก่อนวัยอันควร และการเสียชีวิตเนื่องจากการบริโภคยาสูบ และการสูดดมควันยาสูบ

5. ประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับควมรับผิดชอบที่ภาคีแต่ละฝ่ายได้กำหนดขึ้นหรือได้วินิจฉัยตัดสินไว้แล้วภายในเขตอำนาจของตนเองนั้น เป็นส่วนสำคัญของการควบคุมยาสูบอย่างครอบคลุม
6. ควรตระหนักและกล่าวถึงความสำคัญของการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคและความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อช่วยในการปรับตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งให้แก่ผู้ปลูกยาสูบและคนงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของพวกเขาเหล่านั้นได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากโครงการควบคุมยาสูบในภาคีซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา และในภาคีซึ่งเศรษฐกิจกำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ทั้งนี้ ในบริบทของกลยุทธ์ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นในระดับชาติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
7. การมีส่วนร่วมของประชาสังคมนั้นเป็นสิ่งจำเป็นในอันที่จะบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ นี้ ตลอดจนพิธีสารฉบับต่าง ๆ ตามอนุสัญญาฯ นี้

มาตรา 5

พันธกรณีทั่วไป

1. ให้ภาคีแต่ละฝ่าย พัฒนา บังคับใช้ ปรับปรุงให้ทันสมัยเป็นระยะ ๆ และทบทวนกลยุทธ์ แผนงาน ตลอดจนโครงการในการควบคุมยาสูบในระดับชาติหลายฝ่ายที่ครอบคลุม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามความในอนุสัญญาฯ นี้ ตลอดจนความพิธีสารฉบับต่าง ๆ ตามอนุสัญญาฯ นี้ ซึ่งภาคีดังกล่าวได้เข้าเป็นภาคีในพิธีสารฉบับนั้นๆ ด้วย
2. เพื่อการนี้ โดยเป็นไปตามความสามารถของภาคีนั้น ๆ ให้ภาคีแต่ละฝ่าย
 - (ก) จัดตั้ง หรือสนับสนุน และให้เงินแก่กลไกอันหนึ่งในการประสานงานระดับประเทศ หรือจุดปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อการควบคุมยาสูบ และ
 - (ข) นามาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง และมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพมาใช้ และร่วมมือกับภาคีอื่นในการพัฒนานโยบายที่เหมาะสมเพื่อป้องกันและลดปริมาณการบริโภคยาสูบ การติดสารนิโคติน และการสูดดมควันยาสูบ
3. ในการจัดทำและดำเนินนโยบายด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบของภาคีนั้น ให้ภาคีกระทำการต่างๆ เพื่อคุ้มครองนโยบายเหล่านี้จากผลประโยชน์ทางการค้าและผลประโยชน์อื่นๆ ที่มีของอุตสาหกรรมยาสูบซึ่งเป็นไปตามกฎหมายภายในของภาคี

4. ให้ภาคีร่วมมือกันในการจัดทำร่างมาตรการ กระบวนการ และแนวทางในการนวัติการตามอนุสัญญานี้ ตลอดจนการนวัติการตามพิธีสารฉบับต่าง ๆ ตามอนุสัญญานี้ ซึ่งภาคีดังกล่าวได้เข้าเป็นภาคีในพิธีสารฉบับนั้นด้วย
5. ให้ภาคีร่วมมือกับองค์การระหว่างรัฐบาลทั้งในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ และหน่วยงานอื่นๆ ที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาและพิธีสารฉบับต่างๆ ตามอนุสัญญานี้ ซึ่งภาคีดังกล่าวได้เข้าเป็นภาคีในพิธีสารฉบับนั้นด้วย
6. ให้ภาคีต่าง ๆ ร่วมมือกันในการระดมแหล่งเงินทุน เพื่อการนวัติการตามอนุสัญญานี้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผ่านกลไกของกองทุนระดับทวีภาคีและระดับพหุภาคี ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามวิธีการและทรัพยากรที่ภาคี ดังกล่าว

หมวด 3

มาตรการเกี่ยวกับการลดอุปสงค์ของยาสูบ

มาตรา 6

มาตรการด้านราคาและมาตรการทางภาษีเพื่อลดอุปสงค์ของยาสูบ

1. ให้ภาคีทุกฝ่ายตระหนักว่า มาตรการด้านราคาและมาตรการทางภาษีนั้นเป็นวิธีการที่สำคัญ และมีประสิทธิภาพในการลดปริมาณการบริโภคยาสูบของประชากรในหลายกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มบุคคลเยาวชนวัย
2. โดยไม่กระทบกระเทือนต่ออำนาจอธิปไตยของภาคีในอันที่จะพิจารณาและกำหนดนโยบายทางภาษีภาคีแต่ละฝ่ายควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์ด้านสาธารณสุขของประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมยาสูบ และควรพิจารณาเอามาตรการต่างๆ ที่เหมาะสมมาใช้ ซึ่งอาจรวมถึง
 - (ก) การดำเนินนโยบายทางภาษี และในกรณีที่เหมาะสม นโยบายด้านราคา ซึ่งบังคับใช้กับผลิตภัณฑ์ยาสูบ เพื่อวัตถุประสงค์ในด้านสุขภาพซึ่งมุ่งเน้นที่จะให้มีการลดปริมาณการบริโภคยาสูบ และ
 - (ข) ในกรณีที่เหมาะสม ห้ามหรือจำกัดการจำหน่าย และ/หรือ การนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบซึ่งปลอดจากภาษีศุลกากรและภาษีสรรพกร โดยบุคคลซึ่งเดินทางระหว่างประเทศ

3. ให้ภาคีทุกฝ่ายจัดทำพิกัดอัตราภาษีสำหรับผลิตภัณฑ์ยาสูบ และจัดทำรายงานแนวโน้มการบริโภคยาสูบไว้ในรายงานที่เสนอต่อที่ประชุมของภาคีเป็นระยะ ๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 21 ด้วย

มาตรา 7

มาตรการอื่นซึ่งมิใช่มาตรการด้านราคาในการลดอุปสงค์ของยาสูบ

ภาคีทุกฝ่ายพึงระลึกไว้ว่า มาตรการอื่นที่ครอบคลุมซึ่งมิใช่มาตรการด้านราคานั้น เป็นวิธีการหนึ่งที่สำคัญและมีประสิทธิภาพในอันที่จะลดปริมาณการบริโภคยาสูบ ทั้งนี้ ให้ภาคีแต่ละฝ่ายใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการปกครอง และมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพซึ่งจำเป็นต่อการอนุวัติการตามพันธกรณีต่างๆ ของภาคี ดังความในมาตรา 8 ถึงมาตรา 13 และในกรณีที่เหมาะสม ให้ภาคีแต่ละฝ่ายร่วมมือกันเพื่อการอนุวัติการดังกล่าวไม่ว่าโดยทางตรงหรือผ่านหน่วยงานระหว่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่เรื่องนี้ นอกจากนี้ ให้ที่ประชุมใหญ่ของภาคีเสนอแนวทางที่เหมาะสมในอันที่จะอนุวัติการตามบทบัญญัติต่างๆ ของมาตรการเหล่านี้ด้วย

มาตรา 8

การปกป้องบุคคลจากการสูดดมควันยาสูบ

1. ภาคีทุกฝ่ายพึงระลึกไว้ว่า หลักฐานทางวิทยาศาสตร์นั้น ได้พิสูจน์อย่างชัดเจนแล้วว่า การสูดดมควันยาสูบเป็นสาเหตุของการเสียชีวิต การเกิดโรค และความพิการ
2. ให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง และ/หรือ มาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ ในขอบข่ายที่อยู่ในเขตอำนาจอธิปไตยของตน ดังที่กำหนดไว้ในกฎหมายภายในของภาคี ตลอดจนสนับสนุนให้มีการกำหนดและใช้มาตรการในลักษณะต่างๆ ดังกล่าว ณ ระดับของเขตอำนาจอธิปไตยอื่นด้วย ทั้งนี้ เพื่อจัดให้มีการปกป้องบุคคลจากการสูดดมควันยาสูบในสถานที่ทำงานซึ่งอยู่ในบริเวณตัวอาคาร ในระบบขนส่งมวลชน ในสถานที่สาธารณะซึ่งอยู่ในบริเวณตัวอาคาร และในกรณีที่เหมาะสมอาจรวมถึงในสถานที่สาธารณะอื่นๆ ด้วย

มาตรา 9

การควบคุมสารต่างๆ ที่อยู่ในผลิตภัณฑ์ยาสูบ

เมื่อได้ปรึกษาหารือกับหน่วยงานระหว่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนี้แล้ว ให้ที่ประชุมใหญ่ของภาคีเสนอแนวทางในการทดสอบและวัดปริมาณสารต่างๆ ที่อยู่ในผลิตภัณฑ์ยาสูบ และสารต่างๆ ที่ปล่อยออกมาจากผลิตภัณฑ์ยาสูบ ตลอดจนแนวทางในการควบคุมสารต่างๆ ที่อยู่

ในผลิตภัณฑ์ยาสูบ และสารต่างๆ ที่ปล่อยออกมาจากผลิตภัณฑ์ยาสูบด้วย และในกรณีที่ได้รับความคิดเห็นชอบจากหน่วยงานภายในที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนี้แล้ว ให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพในอันที่จะทดสอบ วัดปริมาณ และควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบดังกล่าว

มาตรา 10

เกณฑ์ในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ

ให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งกำหนดให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสารต่างๆ ที่อยู่ในผลิตภัณฑ์ยาสูบ และสารต่างๆ ที่ปล่อยออกมาจากผลิตภัณฑ์ยาสูบต่อหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายภายในของภาคี นอกจากนั้นให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสารพิษของผลิตภัณฑ์ยาสูบและสารพิษซึ่งอาจปล่อยออกมาจากผลิตภัณฑ์ยาสูบให้สาธารณชนทราบด้วย

มาตรา 11

การบรรจุหีบห่อและติดป้ายผลิตภัณฑ์ยาสูบ

1. ภายใน 3 ปี นับแต่วันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับกับภาคี ให้ภาคีรายนั้นกำหนดและใช้มาตรการที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎหมายภายในของภาคี เพื่อให้มั่นใจได้ว่า

(ก) การบรรจุหีบห่อและติดฉลากของผลิตภัณฑ์ยาสูบมิได้ส่งเสริมให้มีการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบด้วยวิธีการใดๆ อันมีลักษณะเป็นเท็จ เป็นการทำให้เข้าใจผิด เป็นการหลอกลวง หรืออาจทำให้เกิดความรู้สึกลึกลับๆ เกี่ยวกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ ผลกระทบต่อสุขภาพ อันตราย หรือสารที่ปล่อยออกมาจากการบริโภค ความดังกล่าวนี้อาจรวมถึง ข้อความคาอธบาย เครื่องหมายการค้า รูปภาพ หรือสัญลักษณ์อื่นใด ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม ในแง่ที่ว่า ผลิตภัณฑ์ยาสูบอย่างหนึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพน้อยกว่าผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น ความดังกล่าวนี้อาจได้แก่ ข้อความเช่น “low tar”, “light”, “ultra-light” หรือ “mind”

(ข) ผลิตภัณฑ์ยาสูบแต่ละซอง และแต่ละกล่อง และหีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์หรือฉลากภายนอกของผลิตภัณฑ์ดังกล่าวต้องแสดงคาเตือนด้านสุขภาพซึ่งระบุถึงอันตรายของการใช้ยาสูบ และอาจรวมถึงข้อความอื่นๆ ที่เหมาะสม ทั้งนี้ คาเตือนหรือข้อความดังกล่าวนั้น

- (1) ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานระดับชาติที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น
- (2) ต้องหมุนเวียน
- (3) ต้องมีขนาดใหญ่ ชัดเจน เห็นและอ่านได้ง่าย
- (4) ควรมีขนาดไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของพื้นที่แสดงหลัก แต่ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของพื้นที่แสดงหลัก

(5) อาจจะอยู่ในรูปแบบภาพหรือภาพสัญลักษณ์ หรือรวมอยู่ในรูปแบบต่างๆ ดังกล่าว

2. นอกเหนือจากคาเตือนที่กำหนดไว้ในวรรค 1 (ข) ของมาตรานี้แล้ว ผลิตภัณฑ์ยาสูบแต่ละซอง และแต่ละกล่องและหีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์หรือฉลากภายนอกของผลิตภัณฑ์ดังกล่าวต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับสารที่เกี่ยวข้องและสารที่ปล่อยออกมาจากผลิตภัณฑ์ยาสูบ ดังที่กำหนดไว้โดยหน่วยงานของภาคนั้น

3. ให้ภาคีแต่ละฝ่ายบังคับไว้ว่า คาเตือนและข้อมูลที่เป็นตัวอักษรอื่นๆ ตามที่ระบุไว้ในวรรค 1 (ข) และ วรรค 2 ของมาตรานี้ จะต้องปรากฏอยู่บนผลิตภัณฑ์ยาสูบแต่ละซอง และแต่ละกล่อง ตลอดจนหีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์หรือฉลากภายนอกของผลิตภัณฑ์ดังกล่าวในภาษาประจำชาติของภาคนั้นด้วย

4. เพื่อวัตถุประสงค์ของมาตรานี้ คำว่า “หีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์ของฉลากภายนอก” ในส่วน ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ยาสูบนั้น ให้หมายความถึง หีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์และฉลากใดๆ ซึ่งใช้ในการขายปลีกของผลิตภัณฑ์นั้นๆ

มาตรา 12

การให้การศึกษา การสื่อสาร การฝึกอบรม และการสร้างจิตสำนึกของสาธารณชน

ให้ภาคีแต่ละฝ่ายส่งเสริมและเสริมสร้างจิตสำนึกของสาธารณชนในประเด็นการควบคุมยาสูบ โดยใช้เครื่องมือสื่อสารทุกชนิดที่มีตามที่เหมาะสม เพื่อการนี้ ให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะส่งเสริม

(ก) การเข้าถึงอย่างกว้างขวาง ซึ่งโครงการที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพในด้านการให้การศึกษาและสร้างจิตสำนึกในเรื่องความเสี่ยงต่อสุขภาพ รวมทั้งลักษณะการเสพติด อันเนื่องมาจากการบริโภคยาสูบและการสูดดมควันยาสูบ

(ข) จิตสำนึกในหมู่ประชาชนเกี่ยวกับความเล็งต่อสุขภาพอันเนื่องมาจากการบริโภคยาสูบและการสูดดมควันยาสูบ และเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับจากการเลิกใช้ยาสูบ และจากการดำเนินชีวิตที่ปลอดยาสูบ ดังที่ได้ระบุไว้ในมาตรา 14 วรรค 2

(ค) การที่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับอุตสาหกรรมยาสูบ ดังที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้

(ง) โครงการฝึกอบรมที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ หรือ โครงการสร้างความรู้สึกรู้สึกหรือจิตสำนึกเกี่ยวกับการควบคุมยาสูบ ซึ่งจัดให้แก่บุคคลต่างๆ เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ชุมชน เจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ ผู้ประกอบวิชาชีพมวลชน นักการศึกษา ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ผู้บริหาร และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ

(จ) จิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนองค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมยาสูบ ในการพัฒนาและดำเนินโครงการร่วมกันหลายฝ่าย ตลอดจนกลยุทธ์ต่างๆ ในการควบคุมยาสูบ และ

(ฉ) จิตสำนึกของสาธารณชนและการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผลร้ายต่อสุขภาพ เศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมอันเนื่องมาจากการผลิตและการบริโภคยาสูบ

มาตรา 13

การโฆษณา ยาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบ และการให้การสนับสนุนโดยยาสูบ

1. ภาคิทุกฝ่ายพึงตระหนักว่า การห้ามอย่างครอบคลุมเพื่อมิให้มีการโฆษณา ยาสูบ ส่งเสริมการขายยาสูบ และการให้การสนับสนุนโดยยาสูบนั้นจะช่วยลดปริมาณการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบได้
2. ให้ภาคิแต่ละฝ่ายดำเนินการห้ามอย่างครอบคลุมเพื่อมิให้มีการโฆษณา ยาสูบ ส่งเสริมการขายยาสูบ และการให้การสนับสนุนโดยยาสูบ ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญของภาคินั้น นอกจากนี้ ภายใต้งบังคับบริบทแวดล้อมทางกฎหมายและวิธีการทางเทคนิคซึ่งภาคินั้นสามารถนำมาใช้ได้ ความในข้อนี้ให้รวมถึง การห้ามอย่างครอบคลุมเพื่อมิให้มีการโฆษณา ยาสูบ ข้ามพรมแดน การส่งเสริมการขายยาสูบ หรือการให้การสนับสนุนโดยยาสูบ ซึ่งเริ่มขึ้นจากภายในอาณาเขตของรัฐตนในเรื่องนี้ภายใน 5 ปี นับแต่วันที่อนุสัญญานี้มีผลบังคับกับภาคิรายนั้น ให้ภาคิแต่ละฝ่ายดำเนินมาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่นๆ ที่เหมาะสม และให้รายงานถึงการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ เป็นไปตามความมาตรา 21

3. ภาคิไคซึ่งไมใอยูใฐานะที่จะดำเนินการห้ามใลักษณะที่ครอบคลุมดังกล่าว เนื่องจากอาจเป็น การขัดตอบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญของรัฐตน ใภาคิไคดังกล่าว จํากัดการโฆษณายาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบ หรือการใให้การสนับสนุนโดยยาสูบ นอกจากนั้น ภายใตบงคับของบริบทแวดล้อมทางกฎหมายและวิธีการทางเทคนิคซึ่งภาคิไคนั้นสามารถนำมาใใช้ได้ ความใข้อนี้ใให้รวมถึง การจํากัดหรือการห้ามอย่างครอบคลุมเพื่อมิใให้มีการโฆษณายาสูบ การ ส่งเสริมการขายยาสูบ หรือการใให้การสนับสนุนโดยยาสูบ ซึ่งเริ่มขึ้นจากภายในอาณาเขตของรัฐตน และส่งผลใลักษณะข้ามพรมแดน ใเรื่องนี้ ใให้ภาคิไคแต่ละฝ้ายดาเนินมาตรการทางนิตบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่นๆ ที่เหมาะสม และใให้รายงานถึงการ ดําเนินการดังกล่าว ทั้งนี้เป็นไปตามความมาตรา 21

4. ใให้ภาคิไคแต่ละฝ้ายดาเนินการดังตอไปน้ใอย่างน้ใย ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญของภาคิไคนั้น

(ก) ห้ามการโฆษณายาสูบ การส่งเสริมยาสูบ และการใให้การสนับสนุนโดยยาสูบ ใทุกรูปแบบที่จะส่งเสริมผลิตภัณฑ์ยาสูบ ไม่ว่าดว้วยวิธีการใดๆ ที่ผิด ใทำให้ใเข้าใจผิด หรือหลอกลวง หรือ อาจจะสร้างความประทับใจผิดๆ เกี่ยวกับลักษณะเฉพาะ ผลต่อสุขภาพ อันตราย หรือสารที่ปล่อย ออกมาจากยาสูบ

(ข) บงคับใให้มีคาเตือนหรือข้อความใด้านสุขภาพ หรือใด้านอื่นๆ ที่เหมาะสม มาพ้รวม กับการโฆษณายาสูบทุกครั้ง ตลอดจนการส่งเสริมการขายยาสูบและการใให้การสนับสนุนโดยยาสูบ ตามที่เห็นสมควรดว้ย

(ค) ควบคุมและจํากัดการใใช้สิ่งจูงใจ ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมใการกระตุ้นใให้ ประชาชนทว้ไปซื้อผลิตภัณฑ์ยาสูบ

(ง) ใกรณีที่มีใได้มีการห้ามอย่างครอบคลุมไว้ บงคับใให้มีการเปิดเผยตัวเลขรายจ่ายของ การโฆษณายาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบ และการใให้การสนับสนุนโดยยาสูบ ซึ่งมีใได้มีลักษณะ เป็นการตองห้ามตามกฎหมายใให้แกหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานราชการเหล่านี้ อาจ ตัดสินใจใให้มีการเปิดเผยตัวเลขดังกล่าวตอสาธารณะ และตอที่ประชุมใหญ่ของภาคิไคตามความใ มาตรา 21 ทั้งนี้ ใให้อยู่ภายใตบงคับของกฎหมายภายในของภาคิไค

(จ) ภายใ 5 ปี ใให้ดาเนินการห้ามอย่างครอบคลุม หรือใกรณีภาคิไคไมใอยูใฐานะที่จะ ดําเนินการห้ามอย่างครอบคลุมได้ เนื่องจากอาจเป็นการขัดตอบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือหลัก กฎหมายรัฐธรรมนูญของรัฐตน ใให้ภาคิไคควบคุมการโฆษณายาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบ และ

การให้การสนับสนุนโดยยาสูบ ไม่ว่าจะผ่านสื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออื่นๆ ที่เหมาะสม เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต และ

(จ) ห้าม หรือในกรณีภาคีไม่อยู่ในฐานะที่จะดำเนินการห้ามอย่างครอบคลุมได้ เนื่องจากอาจเป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญของรัฐตน ให้ควบคุมจำกัดการให้การสนับสนุนโดยยาสูบในเหตุการณ์หรือกิจกรรมระหว่างประเทศ และ/หรือ ผู้เข้าร่วมในเหตุการณ์หรือกิจกรรมดังกล่าว

5. สนับสนุนให้ภาคีทุกฝ่ายใช้มาตรการที่เข้มงวดไปกว่าพันธกรณีที่กำหนดไว้ในวรรค 3
6. ให้ภาคีทุกฝ่ายร่วมมือกันพัฒนาเทคโนโลยี และวิธีการอื่นที่จำเป็นต่อการเอื้อให้การโฆษณา ยาสูบข้ามพรมแดนหมดสิ้นไป
7. ภาคีฝ่ายที่ได้สั่งห้ามการโฆษณา ยาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบ และการให้การสนับสนุนโดยยาสูบในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือในหลายรูปแบบไว้ ทรงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยในการห้ามการโฆษณา ยาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบ และการให้การสนับสนุน โดยยาสูบในรูปแบบดังกล่าว เหล่านี้มิให้เข้ามาในอาณาเขตของรัฐตน และยังคงทรงไว้ซึ่งอำนาจอธิปไตยในการกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้ฝ่าฝืนข้อห้ามดังกล่าวด้วย แต่ทั้งนี้อัตราโทษดังกล่าวจะต้องเป็นเท่ากันกับอัตราโทษซึ่งจะลงโทษแก่ผู้ทำการโฆษณา ยาสูบภายในประเทศ ผู้ทำการส่งเสริมการขายยาสูบในประเทศ และผู้ให้การสนับสนุนภายในประเทศ ซึ่งเริ่มขึ้นจากภายในอาณาเขตของรัฐนั่นเอง ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎหมายภายในของภาคีนั้น อนึ่ง ความในวรรคนี้มีได้มีผลเป็นการรับรองหรือเห็นของกับโทษใด โทษหนึ่งเป็นการเฉพาะ
8. ให้ภาคีพิจารณาถึงการขยายความในอนุสัญญานี้ โดยพิธีสารซึ่งกำหนดมาตรการที่เหมาะสมให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อการห้ามอย่างครอบคลุม มิให้มีการโฆษณา ยาสูบ การส่งเสริมการขายยาสูบ และการให้การสนับสนุนของยาสูบอันมีลักษณะข้ามพรมแดน

มาตรา 14

มาตรการลดอุปสงค์เกี่ยวกับการติดยาสูบ และการเลิกยาสูบ

1. ให้ภาคีแต่ละฝ่ายพัฒนาและเผยแพร่คู่มือฉบับครบถ้วน ครอบคลุมและเหมาะสม ซึ่งตั้งอยู่บนหลักฐานทางวิทยาศาสตร์และทางปฏิบัติที่ดีที่สุด โดยคำนึงถึงสถานการณ์ของประเทศและลำดับความสำคัญก่อนหลัง และให้ใช้มาตรการต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะส่งเสริมการเลิกใช้ยาสูบ และการรักษาการติดยาสูบที่เพียงพอ

2. เพื่อการนี้ ให้ภาคีแต่ละฝ่ายพยายามที่จะ

(ก) ออกแบบ และดำเนินโครงการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมุ่งที่จะส่งเสริมการเลิกใช้ยาสูบ ในสถานที่ต่างๆ เช่น สถานศึกษา สถานให้บริการสาธารณสุข สถานที่ทำงาน และบริเวณที่ใช้เล่นกีฬา

(ข) รวบรวมการวินิจฉัยโรค และการรักษาการติดยาสูบ ตลอดจนการให้คำปรึกษาเพื่อการเลิกใช้ยาสูบไว้ในกลยุทธ์ แผนและโครงการด้านสาธารณสุข และการศึกษาแห่งชาติ โดยให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ชุมชน และเจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์มีส่วนร่วมด้วยตามความเหมาะสม

(ค) จัดตั้งโครงการศูนย์ฟื้นฟูและอำนวยความสะดวกในการรักษาสุขภาพ เพื่อวินิจฉัย ให้คำปรึกษา ป้องกันและรักษาการติดยาสูบ

(ง) ร่วมมือกับภาคีอื่นๆ เพื่อให้การรักษาการติดยาสูบ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ยาสูบสามารถเข้าถึงได้ง่าย และมีค่าใช้จ่ายไม่สูงมากนัก ทั้งนี้ เป็นไปตามความในมาตรา 22 ผลิตภัณฑ์และส่วนประกอบดังกล่าวนั้น อาจรวมถึง ยา ผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ในการให้ยาและการวินิจฉัยโรคตามที่เหมาะสม

หมวด 4

มาตรการเกี่ยวกับการลดปริมาณอุปทานของสูบ

มาตรา 15

การค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย

1. ภาคีทุกฝ่ายพึงตระหนักว่า การขจัดการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมายในทุกรูปแบบ รวมทั้งการลักลอบขนส่งผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น การผลิตผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยผิดกฎหมาย และการกระทำผลิตภัณฑ์ยาสูบปลอม ตลอดจนการพัฒนาและการบังคับใช้กฎหมายภายในของภาคี เพิ่มเติมไปจากความตกลงในระดับอนุภูมิภาค ระดับภูมิภาค และระดับโลกนั้น เป็นองค์ประกอบสำคัญในการควบคุมยาสูบ

2. ให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและบังคับใช้ มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อทำให้มั่นใจได้ว่า ซองและหีบห่อของผลิตภัณฑ์ยาสูบทั้งหมด และบรรจุภัณฑ์ภายนอกของผลิตภัณฑ์เหล่านั้นมีเครื่องหมายซึ่งช่วยให้ภาคีทุกฝ่ายสามารถบ่งชี้ถึงแหล่งที่มาของผลิตภัณฑ์ยาสูบได้ ตลอดจนช่วยให้ภาคีสามารถกำหนด

จุดของการเปลี่ยนแปลง ติดตาม บันทึก และควบคุม การเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์ยาสูบ และสถานะทางกฎหมายของผลิตภัณฑ์ยาสูบ ทั้งนี้ เป็นไปตามกฎหมายภายในภาคี และความตกลงระดับทวิภาคีหรือระดับพหุภาคีที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ให้ภาคีแต่ละฝ่าย

(ก) บังคับให้ช่องและหีบห่อซึ่งบรรจุผลิตภัณฑ์ยาสูบเพื่อการขายปลีกและการขายส่งในตลาดต่างประเทศระบุข้อความว่า “ขายได้ภายใน (เดิมชื่อประเทศ ชื่อภาค ชื่อจังหวัด หรือชื่อเขตการปกครองอื่น) เท่านั้น” หรือมีเครื่องหมายอื่นที่มีประสิทธิภาพซึ่งระบุจุดมุ่งหมายปลายทางสุดท้าย หรือสิ่งใดๆ ที่จะช่วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวินิจฉัยว่า ได้มีการขายผลิตภัณฑ์ดังกล่าวในตลาดในประเทศโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และ

(ข) พิจารณาตามที่เห็นสมควรในการที่จะพัฒนาระบบการติดตามและสืบหาที่ใช้ได้ผล เพื่อให้ระบบการกระจายผลิตภัณฑ์ยาสูบมั่นคงมากขึ้น และช่วยในการสืบสวนเกี่ยวกับการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย

3. ให้ภาคีแต่ละฝ่ายบังคับไว้ว่า ข้อมูลบนหีบห่อ หรือเครื่องหมายดังที่ระบุไว้ในวรรค 2 ของมาตรานี้จำเป็นต้องปรากฏอยู่ในรูปแบบที่อ่านได้ และ/หรือ ในภาษาหลักของประเทศภาคีนั้น

4. เพื่อที่จะจัดการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย ให้ภาคีแต่ละฝ่ายภาคี

(ก) ติดตาม และรวบรวมข้อมูลของการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบข้ามพรมแดน รวมทั้งการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย และให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ ระหว่างเจ้าหน้าที่ศุลกากร เจ้าหน้าที่สรรพากร และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ทั้งนี้ตามความเหมาะสม และเป็นไปตามกฎหมายภายในของภาคี ตลอดจนความตกลง ในระดับทวิภาคี และระดับพหุภาคีที่เกี่ยวข้องและสามารถบังคับไว้ได้

(ข) ตรากฎหมายขึ้นใหม่ หรือปรับปรุงกฎหมายเดิมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการกำหนดให้มีบทลงโทษและวิธีการเยียวยาความเสียหายที่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อต่อต้านการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย ตลอดจนบุหรี่ปลอมและบุหรี่หนีภาษี

(ค) ดำเนินการตามขั้นตอนที่เหมาะสม เพื่อที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการผลิตซึ่งมาได้บุหรี่ปลอมและบุหรี่หนีภาษี ตลอดจนผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่นๆ ได้ถูกทำลายด้วยวิธีการที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม หากเป็นไปได้หรือถูกจำหน่ายออกไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายภายในของภาคีนั้น

(ง) กำหนดและปรับใช้มาตรการในการติดตาม บันทึก และควบคุมการจัดเก็บและการกระจายผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ถูกยึดไว้ หรือได้เคลื่อนย้ายภายใต้การผ่อนปรนภาษีสรรพากร หรือภาษีศุลกากรภายในเขตอำนาจรัฐของภาคีดังกล่าว และ

(จ) กำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อทำให้สามารถจับหรือยึดทรัพย์สินต่างๆ ที่ได้จาก การค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมายได้

5. ให้ภาคีจัดให้มีข้อมูลที่ถูกรวบรวมตามความในวรรค 4 (ก) และ 4 (ง) ของมาตรานี้ในแบบฉบับที่ สมบูรณ์ในรายงานที่เสนอต่อที่ประชุมใหญ่ของภาคีเป็นระยะๆ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความในมาตรา 21

6. ให้ภาคีส่งเสริมให้มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ระดับชาติ รวมทั้งองค์การระหว่าง รัฐบาลในระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวน การดำเนินคดีอาญาและการ ดำเนินคดีแพ่งเพื่อที่จะขจัดการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย ทั้งนี้ ตามความเหมาะสม และ เป็นไปตามกฎหมาย ภายในของภาคีนั้น นอกจากนี้ ให้นิยามเป็นพิเศษ ในเรื่องความร่วมมือใน ระดับภูมิภาค และในระดับอนุภาค เพื่อต่อสู้กับการค้าผลิตภัณฑ์ที่ผิดกฎหมาย

7. ให้ภาคีแต่ละฝ่ายภาคีพยายามที่จะกำหนดและใช้มาตรการเพิ่มเติมอื่น ๆ ตามที่เหมาะสม เช่น การ ออกใบอนุญาตเพื่อควบคุมหรือกำกับดูแลการผลิต และการกระจายผลิตภัณฑ์ยาสูบ ทั้งนี้เพื่อ ป้องกันการค้าผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผิดกฎหมาย

มาตรา 16

การขายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่ผู้เยาว์ และการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยผู้เยาว์

1. ให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและบังคับใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการ ทางปกครอง หรือมาตรการอื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพ ณ ระดับของการปกครองที่เหมาะสม เพื่อที่จะ ห้ามมิให้มีการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน กฎหมายภายในของภาคีนั้น อนึ่ง มาตรการเหล่านี้อาจได้แก่

(ก) การบังคับไว้ว่า ให้ผู้ผลิตภัณฑ์ยาสูบทุกรายติดป้ายที่เด่นชัดและชัดเจนในบริเวณจุดที่ขาย ผลิตภัณฑ์ยาสูบ เกี่ยวกับ ข้อห้ามในการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่ผู้เยาว์ และในกรณีที่เป็นที่สงสัย ให้ ผู้ขายขอคู่มือหลักฐาน ที่แสดงถึงอายุของผู้ซื้อยาสูบแต่ละราย

(ข) การห้ามมิให้ขายผลิตภัณฑ์ยาสูบในลักษณะซึ่งผู้เยาว์สามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์ยาสูบได้ โดยตรง อาทิ เช่น การจัดเก็บผลิตภัณฑ์ยาสูบบนชั้นวางสินค้า

(ค) การห้ามมิให้ผลิตและจำหน่ายขนมหวาน อาหารว่าง ของเล่น หรือวัตถุอื่นใด ในรูป ของผลิตภัณฑ์ยาสูบ ซึ่งดึงดูดผู้เยาว์ และ

(ง) การทำให้มั่นใจได้ว่า ผู้เยาว์จะไม่สามารถเข้าถึงเครื่องขายยาสูบอัตโนมัติซึ่งอยู่ในเขต อำนาจรัฐของภาคีนั้น และห้ามมิให้มีการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่ผู้เยาว์

2. ให้ภาคีแต่ละฝ่ายห้าม หรือส่งเสริมให้มีการห้ามการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยให้เปล่าแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่ผู้เยาว์
3. ให้ภาคีแต่ละฝ่ายพยายามห้ามการขายบุหรี่เป็นมวน ๆ หรือ ขายเป็นซองเล็ก ๆ ซึ่งเป็นการเพิ่มความสามารถในการซื้อผลิตภัณฑ์ยาสูบของผู้เยาว์
4. ภาคีทุกฝ่ายตระหนักว่า เพื่อที่จะเพิ่มประสิทธิภาพ ในกรณีที่เหมาะสม ให้นำมาตรการในการป้องกันการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบให้แก่ผู้เยาว์มาใช้ร่วมกันกับบทบัญญัติอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้
5. เมื่อได้มีการลงนาม การให้สัตยาบัน การรองรับ การเห็นชอบ หรือการภาคยานุวัติ ต่ออนุสัญญานี้แล้ว หรือ ณ เวลาใด ๆ หลังจากนั้น ให้ภาคีระบุถึงความผูกพันในอันที่จะห้ามมิให้มีการนำเครื่องขายยาสูบอัตโนมัติเครื่องใหม่มาใช้ในเขตอำนาจรัฐของตน ทั้งนี้ โดยการประกาศเป็นลายลักษณ์อักษร หรือในกรณีที่เหมาะสม ภาคีอาจห้ามมิให้มีการใช้เครื่องขายยาสูบอัตโนมัติโดยเด็ดขาด อนึ่ง ให้นำประกาศที่ทาชั้นตามความในมาตรานี้เวียนให้ภาคีทุกฝ่ายของอนุสัญญานี้รับทราบ โดยผ่านทางผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้
6. ให้ภาคีแต่ละฝ่ายกำหนดและบังคับใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง หรือมาตรการอื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้ขายหรือผู้จัดจำหน่ายเพื่อที่จะทำให้มั่นใจได้ว่า มีการปฏิบัติตามพันธกรณีซึ่งปรากฏอยู่ในวรรค 1 ถึงวรรค 5 ของมาตรานี้
7. ในกรณีที่เหมาะสม ภาคีแต่ละฝ่ายควรกำหนดและบังคับใช้มาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการปกครอง หรือมาตรการอื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะห้ามมิให้มีการขายผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ภายในของภาคนั้น

มาตรา 17

บทบัญญัติเกี่ยวกับการสนับสนุนกิจกรรมทางเลือกที่มีความเป็นไปได้ในทางเศรษฐกิจ

โดยความร่วมมือระหว่างภาคีทุกฝ่าย และความร่วมมือกับองค์การระหว่างรัฐบาลในระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนี้ ในกรณีที่เหมาะสม ให้ภาคีทุกฝ่ายส่งเสริมทางเลือกอื่นที่เป็นไปได้ในทางเศรษฐกิจต่อคนงานยาสูบ ผู้ปลูกยาสูบ และอาจรวมถึงผู้ขายยาสูบรายย่อยด้วย

หมวด 5 การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

มาตรา 18

การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของบุคคล

ในการปฏิบัติตามพันธกรณีต่างๆ ภายใต้อนุสัญญาฯ ภาคีตกลงที่จะคำนึงถึงการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในส่วนของการเพาะปลูกและการผลิตยาสูบ ภายในอาณาเขตของภาคีนั้นๆ

หมวด 6

ปัญหาอันเกี่ยวเนื่องกับความรับผิดชอบ

มาตรา 19

ความรับผิดชอบ

1. เพื่อวัตถุประสงค์ในการควบคุมยาสูบ ให้ภาคีพิจารณาดำเนินการด้านกฎหมาย หรือในกรณีที่เป็น จำเป็น ส่งเสริมการใช้กฎหมายที่มีอยู่ เพื่อจัดการกับความรับผิดชอบทั้งในทางแพ่งและในทางอาญา ซึ่งรวมถึงการชดเชยค่าสินไหมทดแทนในกรณีที่เหมาะสมด้วย
2. ให้ภาคีทุกฝ่ายร่วมมือกันในการแลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผ่านที่ประชุมใหญ่ของภาคีตามมาตรา 21 ซึ่งรวมถึง
 - (ก) ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพอันเนื่องมาจากการบริโภคผลิตภัณฑ์ยาสูบและการสูดดมควันยาสูบ ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา 20.3 (ก)
 - (ข) ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ที่มีผลใช้บังคับ ตลอดจนหลักกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องด้วย
3. ให้ภาคีให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านกระบวนการพิจาราคดีที่เกี่ยวกับความผิดทั้งในทางแพ่งและในทางอาญาซึ่งสอดคล้องกับความในอนุสัญญาฯ ทั้งนี้ เมื่อเห็นสมควรและได้มีการตกลงกัน ทั้งสองฝ่าย ภายในขอบเขตของกฎหมายภายในของภาคี นโยบาย ธรรมเนียมปฏิบัติทางกฎหมาย ตลอดจนสนธิสัญญาที่มีอยู่และใช้บังคับได้

4. อนุสัญญาที่ไม่มีผลเป็นการกระทบกระเทือน หรือจำกัดสิทธิใด ๆ ของภาคีในอันที่จะเข้าถึงศาลของภาคีแต่ละฝ่าย ในกรณีที่มีสิทธิดังกล่าว
5. หากเป็นไปได้ ในระยะเริ่มแรก ที่ประชุมใหญ่ของภาคีอาจจะพิจารณาประเด็นเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ซึ่งรวมถึงแนวทางระหว่างประเทศที่เหมาะสมกับประเด็นเหล่านี้ ตลอดจนวิธีการที่เหมาะสมในอันที่จะสนับสนุนภาคีในกิจกรรมต่าง ๆ ในทางนิติบัญญัติ หรือในทางอื่น ๆ ตามความในมาตรา นี้ หากได้มีการร้องขอดังกล่าว ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงผลงานซึ่งที่ประชุมนานาชาติอื่นที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินอยู่ด้วย

หมวด 7

ความร่วมมือด้านเทคนิคและวิทยาศาสตร์ ตลอดจนการสื่อสารข้อมูลต่าง ๆ

มาตรา 20

การวิจัย การเฝ้าระวัง และการแลกเปลี่ยนข้อมูล

1. ภาคีจะต้องดำเนินการเพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้มีการวิจัยระดับชาติ และประสานงานโครงการวิจัยต่าง ๆ ในด้านการควบคุมยาสูบทั้งในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ ในการนี้ให้ภาคีแต่ละฝ่าย

(ก) ริเริ่มและร่วมมือกัน ไม่ว่าจะโดยตรง หรือโดยผ่านองค์กรระหว่างรัฐบาลทั้งในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ และหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น ในการทาวิจัยและทาประเมินทางวิทยาศาสตร์ และเพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมงานวิจัยที่ศึกษาถึงปัจจัยและผลกระทบของการบริโภคยาสูบและการสูดดมกับควันบุหรี่ ตลอดจนการวิจัยที่เกี่ยวกับการหาพืชเพื่อปลูกทดแทนการปลูกใบยาสูบ และ

(ข) ส่งเสริมและสนับสนุนการให้การอบรมและสนับสนุนองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมควบคุมยาสูบ รวมถึงงานวิจัย การนำไปใช้และการประเมินด้วย ทั้งนี้โดยการสนับสนุนขององค์กรระหว่างรัฐบาลทั้งในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติและหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนี้

2. ให้ภาคีจัดตั้งโครงการเฝ้าระวังทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับโลกเกี่ยวกับปริมาณรูปแบบ ปัจจัยและผลกระทบของการบริโภคยาสูบและการสูดดมควันยาสูบ ทั้งนี้ ตามที่เห็นสมควร เพื่อการนี้ภาคีควรจะรวมโครงการเฝ้าระวังต่าง ๆ นี้เข้ากับโครงการเฝ้าระวังทางสุขภาพใน

ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับโลก เพื่อทำการเปรียบเทียบข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ณ ระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ ตามความเหมาะสม

3. ภาคิต้องตระหนักถึงความสำคัญของการให้ความช่วยเหลือทางการเงินและทางด้านเทคนิค จากองค์การระหว่างรัฐบาลทั้งในระดับภูมิภาคและนานาชาติ ตลอดจนหน่วยงานอื่น โดยให้ภาคิแต่ละฝ่ายพยายามที่จะ

(ก) ดำเนินการอย่างก้าวหน้าซึ่งการจัดตั้งระบบเฝ้าระวังการระบาดของการบริโภคยาสูบในระดับชาติและตัวชี้วัดทางสังคม ทางเศรษฐกิจ และทางสุขภาพที่เกี่ยวข้อง

(ข) ประสานงานกับองค์การระหว่างรัฐบาลทั้งในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ ตลอดจน

หน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนี้ รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชน ในการเฝ้าระวังด้านยาสูบในระดับภูมิภาคและระดับโลก ตลอดจน การแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดดังที่ระบุไว้ในข้อ 3 (ก) ของมาตรานี้ และ

(ค) ประสานงานกับองค์การอนามัยโลกในการพัฒนาแนวทางและกระบวนการทั่วไป ในการรวบรวมวิเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการเฝ้าระวังด้านยาสูบ

4. ภายใตักฎหมายภายในของภาคิ ให้ภาคิส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ทำได้โดยทั่วไปในด้านวิทยาศาสตร์ ด้านเทคนิค ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านการพาณิชย์ และด้านกฎหมาย รวมทั้งข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับทางปฏิบัติของอุตสาหกรรมยาสูบและการเพาะปลูกยาสูบ ซึ่งเกี่ยวกับอนุสัญญานี้ ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าว ให้ภาคิคำนึงและกล่าวถึงความจำเป็นอย่างยิ่งของภาคิซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา และภาคิซึ่งเศรษฐกิจกำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ โดยให้ภาคิแต่ละฝ่ายภาคิพยายามที่จะ

(ก) ดำเนินการอย่างก้าวหน้าซึ่งการจัดตั้งและเก็บรักษาฐานข้อมูลที่ทันสมัยเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการควบคุมยาสูบที่เห็นสมควร ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายนั้น ๆ และรวมทั้งหลักกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ให้ประสานงานในการพัฒนาโครงการเกี่ยวกับการควบคุมยาสูบในระดับภูมิภาคและระดับโลกด้วย

(ข) ดำเนินการอย่างก้าวหน้าซึ่งการจัดตั้งและเก็บรักษาข้อมูลที่ทันสมัยจากโครงการเฝ้าระวังระดับชาติตามความในข้อ 3 (ก) ของมาตรานี้ และ

(ค) ประสานงานกับองค์การระหว่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนี้ ในการดำเนินการอย่างก้าวหน้าซึ่งการจัดตั้งและรักษาระบบระดับโลกในการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการ

ผลิตภัณฑ์ยาสูบ การผลิตยาสูบ และกิจกรรมต่าง ๆ ของอุตสาหกรรมยาสูบ ซึ่งมีผลกระทบต่อ
อนุสัญญานี้ หรือต่อกิจกรรมการควบคุมยาสูบในระดับชาติ

5. ภาควิชาควรให้ความร่วมมือกับหน่วยงานระหว่างรัฐบาลในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ
ตลอดจนสถาบันทางการเงินและการพัฒนา ซึ่งภาคีได้เป็นสมาชิก เพื่อการส่งเสริม สนับสนุนการ
จัดสรรแหล่งเงินทุนและทรัพยากรทางเทคนิคให้แก่สำนักเลขาธิการ เพื่อที่จะช่วยภาคีซึ่งเป็น
ประเทศกำลังพัฒนาและภาคีซึ่งเศรษฐกิจกำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ เพื่อให้ภาคีดังกล่าวสามารถ
ปฏิบัติตามพันธกรณีต่างๆ ในด้านการวิจัย ด้านการเฝ้าระวัง และด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูล

มาตรา 21

การรายงานผลและการแลกเปลี่ยนข้อมูล

1. ให้ภาคีแต่ละฝ่ายจัดส่งรายงานประจำช่วงเวลาเกี่ยวกับการอนุวัติการตามอนุสัญญานี้ต่อที่ประชุม
ใหญ่ของภาคี โดยผ่านทางสำนักเลขาธิการ ซึ่งรายงานดังกล่าวควรประกอบด้วย

(ก) ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการทางนิติบัญญัติ มาตรการทางบริหาร มาตรการทางปกครอง
หรือมาตรการอื่นๆ ซึ่งได้ทำขึ้นเพื่อการอนุวัติการตามอนุสัญญานี้

(ข) ข้อมูลเกี่ยวกับข้อจำกัด หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในการอนุวัติการตามอนุสัญญานี้ ทั้งนี้
ตามความเหมาะสม ตลอดจนมาตรการต่างๆ ที่ใช้เพื่อเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ดังกล่าว

(ค) ข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือทางการเงินและทางเทคนิค ซึ่งจัดให้มีขึ้นหรือได้รับมา
เพื่อใช้ในกิจกรรมการควบคุมยาสูบ ทั้งนี้ ตามความเหมาะสม

(ง) ข้อมูลเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง และการวิจัย ดังที่ระบุไว้ในมาตรา 20 และ

(จ) ข้อมูลต่าง ดังที่ระบุไว้ในมาตรา 6.3 มาตรา 13.2 มาตรา 13.3 มาตรา 13.4 (ง) มาตรา
15.5 และมาตรา 19.2

2. ให้ที่ประชุมของภาคีกำหนดความถี่ในการจัดส่งรายงาน และกำหนดรูปแบบของรายงานซึ่ง
เสนอโดยภาคี นอกจากนั้น ภาคีแต่ละฝ่ายต้องจัดทำรายงานฉบับแรก ภายในระยะเวลา 2 ปี นับแต่วันที่
อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับกับภาควิชา

3. ให้ที่ประชุมใหญ่ของภาคีตามมาตรา 22 และมาตรา 26 พิจารณาถึงการจัดการความช่วยเหลือที่มี
ให้แก่ภาคีที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา และภาคีที่เศรษฐกิจกำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อในอันที่จะ
ปฏิบัติตามพันธกรณีต่างๆ ภายใต้อนุสัญญานี้ ทั้งนี้ โดยการร้องขอของภาคีดังกล่าว

4. ให้การรายงานและการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามอนุสัญญานี้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายภายในของภาคีแต่ละประเทศว่าด้วยการรักษาความลับและสิทธิส่วนบุคคล ให้ภาคีคุ้มครองข้อมูลลับใดๆ ที่ได้แลกเปลี่ยน ดังที่ได้มีการตกลงกันไว้

มาตรา 22

ความร่วมมือในด้านวิทยาศาสตร์ ด้านเทคนิค และด้านกฎหมาย

ตลอดจนการจัดสรรความชำนาญที่เกี่ยวข้อง

1. ให้ภาคีร่วมมือกัน ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยผ่านหน่วยงานระหว่างประเทศที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนี้ เพื่อที่จะเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามพันธกรณี ซึ่งมีขึ้นตามอนุสัญญานี้ โดยคำนึงถึงความจำเป็นของภาคีที่เป็นประเทศกำลังพัฒนาและภาคีที่เศรษฐกิจกำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อด้วย นอกจากนี้ ความร่วมมือดังกล่าวต้องสนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีและความเชี่ยวชาญด้านเทคนิค ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านกฎหมาย ดังที่ได้มีการตกลงกันไว้ เพื่อที่จะจัดตั้งและเสริมสร้างกลยุทธ์ แผน และโครงการในการควบคุมการบริโภคยาสูบในระดับชาติ (ทั้งนี้ อาจมีการดำเนินการอื่นๆ อีกได้)

(ก) การอำนวยความสะดวกเพื่อการพัฒนา การถ่ายทอดและการได้มาซึ่งเทคโนโลยี ความรู้ทักษะ ความสามารถ และความชำนาญที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบ

(ข) การจัดสรรความเชี่ยวชาญในด้านเทคนิค ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านกฎหมาย และด้านอื่นๆ เพื่อสนับสนุนกลยุทธ์ แผน และโครงการในการควบคุมยาสูบในระดับชาติ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการอนุวัติการตามอนุสัญญาโดยผ่าน (ทั้งนี้ อาจมีเรื่องอื่นๆ อีกได้)

(1) การให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาพื้นฐานทางกฎหมายที่มั่นคง ตลอดจนโครงการทางเทคนิค รวมทั้งโครงการเกี่ยวกับการป้องกัน การริเริ่มบริโภคยาสูบ การส่งเสริมการเลิกบริโภคยาสูบ และการป้องกันบุคคลจากการสูดดมควันยาสูบ ทั้งนี้ หากได้รับการร้องขอ

(2) การให้ความช่วยเหลือแก่คนงานที่เกี่ยวข้องกับยาสูบ ในการพัฒนาวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ในลักษณะอื่นเพื่อทดแทนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับยาสูบ ในการเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นเพื่อทดแทน การปลูกใบยาสูบ ซึ่งมีความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ

(ค) การสนับสนุนที่ให้แก่โครงการอบรมหรือการสร้างความรู้สึกร่วม ซึ่งจัดให้แก่บุคลากรที่เหมาะสม ทั้งนี้ เป็นไปตามความในมาตรา 12

(ง) การจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็น พร้อมทั้งการสนับสนุนในด้านการบริหารจัดการสำหรับกลยุทธ์ แผน และโครงการควบคุมยาสูบ ทั้งนี้ ตามความเหมาะสม

(จ) การกำหนดวิธีการในการควบคุมยาสูบ รวมถึง การรักษาสภาพการติดสารนิโคตินที่ครอบคลุม และ

(ฉ) การส่งเสริมการทาวิจัย เพื่อเพิ่มความสามารถในการรักษาสภาพการติดสารนิโคตินที่ครอบคลุม ทั้งนี้ ตามความเหมาะสม

2. ให้ที่ประชุมใหญ่ของภาคีส่งเสริมและอำนวยความสะดวก โนโลยีและความเชี่ยวชาญทางด้านเทคนิค ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านกฎหมาย พร้อมทั้งการสนับสนุนด้านการเงินตามความในมาตรา 26

หมวด 8

การจัดการองค์กรและแหล่งเงินทุน

มาตรา 23

ที่ประชุมใหญ่ของภาคี

1. ให้จัดตั้งที่ประชุมของภาคีโดยอนุสัญญาฯ นี้ และให้องค์การอนามัยโลกจัดการประชุมสมัยแรกภายใน 1 ปี นับแต่วันที่อนุสัญญามีผลใช้บังคับ นอกจากนี้ ให้ที่ประชุมกำหนดสถานที่และเวลาที่จะจัดการประชุม สมัยสามัญครั้งต่อไป ในการประชุมสมัยแรกนี้
2. ให้จัดการประชุมสมัยวิสามัญของที่ประชุมใหญ่ของภาคีขึ้น ณ เวลาใดๆ ก็ตาม ซึ่งที่ประชุมใหญ่พิจารณาเห็นว่ามีคามจำเป็นเช่นนั้น หรือเมื่อภาคีใดภาคีหนึ่งร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษร หากว่าได้รับการสนับสนุนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนภาคีทั้งหมด ภายใน 6 เดือนนับแต่วันที่สำนักเลขาธิการของอนุสัญญาฯ นี้ได้ส่งคำร้องขอดังกล่าวให้แก่ภาคีต่างๆ
3. ให้ที่ประชุมใหญ่ของภาคีพิจารณาให้ความเห็นชอบกับข้อบังคับว่าด้วยวิธีพิจารณา โดยฉันทามติในการประชุมสมัยแรก
4. ให้ที่ประชุมใหญ่ของภาคีพิจารณาให้ความเห็นชอบกับข้อบังคับทางการเงิน ซึ่งใช้บังคับกับที่ประชุมใหญ่ของภาคี และที่ใช้บังคับเงินทุนของหน่วยงานย่อย ซึ่งอาจมีการก่อตั้งขึ้น ตลอดจนการจัดสรรทางการเงินในการดำเนินการของสำนักเลขาธิการ ทั้งนี้ให้กระทำโดยฉันทามติ นอกจากนี้ในการประชุมสามัญสามัญแต่ละครั้ง ให้ที่ประชุมใหญ่ของภาคีพิจารณาให้ความเห็นชอบกับงบประมาณสำหรับช่วงเวลาการเงินดังกล่าวจนถึงการประชุมสามัญสามัญครั้งต่อไป

5. ให้ที่ประชุมใหญ่ของภาคีดำเนินการทบทวนการอนุวัติการภายใต้อนุสัญญานี้อย่างสม่ำเสมอ และให้คำวินิจฉัยที่จำเป็นในการที่จะส่งเสริมการอนุวัติการที่มีประสิทธิภาพ และอาจจะให้ความเห็นชอบกับพิธีสาร ภาคผนวก และบทบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ตามอนุสัญญานี้ ทั้งนี้เป็นไปตามความในมาตรา 28 มาตรา 29 และมาตรา 33 เพื่อการนี้ ให้ที่ประชุมใหญ่ของภาคี

(ก) ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้แก่การแลกเปลี่ยนข้อมูล ตามความในมาตรา 20 และมาตรา 21

(ข) ส่งเสริมและแนะนำแนวทางในการพัฒนาและการปรับปรุงวิธีการในการวิจัยและการเก็บข้อมูลที่ อาจเปรียบเทียบกันได้ระยะๆ นอกเหนือจากวิธีการต่างๆ ที่ระบุไว้ในมาตราที่ 20 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการ อนุวัติการภายใต้อนุสัญญานี้

(ค) ส่งเสริมการพัฒนา การอนุวัติการ และการประเมินผลเกี่ยวกับกลยุทธ์ แผนงาน และโครงการ ตลอดจน นโยบาย กฎหมาย และมาตรการอื่นๆ ตามที่เห็นสมควร

(ง) พิจารณารายงานซึ่งเสนอโดยภาคีตามความในมาตรา 21 และให้ความเห็นชอบกับรายงานประจำว่าด้วยการอนุวัติการตามอนุสัญญานี้

(จ) ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการระดมแหล่งเงินทุนสำหรับการอนุวัติการตามอนุสัญญานี้ ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา 26

(ฉ) จัดตั้งหน่วยงานย่อยตามที่จำเป็น เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้

(ช) ร้องขอบริการและความร่วมมือ ตลอดจนข้อมูลที่จัดให้โดยองค์การที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนี้ และหน่วยงานต่างๆ ของระบบสหประชาชาติ ตลอดจนองค์กรพัฒนาเอกชน เพื่อให้การอนุวัติการตามอนุสัญญานี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(ซ) พิจารณาดำเนินการอื่นๆ ที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้ โดยอาศัยประสบการณ์ที่ได้รับจากการอนุวัติการตามอนุสัญญานี้

6. ให้ที่ประชุมใหญ่ของภาคีกำหนดกฎเกณฑ์ในการเข้าร่วมประชุมของผู้สังเกตการณ์ในการประชุม

มาตรา 24

สำนักเลขาธิการ

1. ให้ที่ประชุมใหญ่ของภาคีแต่งตั้งเลขาธิการหนึ่งคน และให้กำหนดภารกิจของเลขาธิการด้วย ทั้งนี้ ให้ที่ประชุมใหญ่ของภาคีพยายามดำเนินการดังกล่าวให้แล้วเสร็จในการประชุมสมัยแรก

2. ก่อนที่จะมีการแต่งตั้งเลขธิการ ให้องค์การอนามัยโลกทหาหน้าที่แทนเลขธิการภายใต้อนุสัญญา
3. ให้สำนักเลขธิการมีหน้าที่

(ก) ดำเนินการต่างๆ สำหรับสมัยประชุมของที่ประชุมใหญ่ของภาคี และหน่วยงานย่อยใดๆ ตลอดจนให้บริการต่างๆ ตามที่มีการร้องขอ

(ข) ส่งผ่านรายงานต่างๆ ที่ได้รับมาตามอนุสัญญานี้

(ค) ให้การสนับสนุนแก่ภาคี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาคีที่เป็นประเทศที่กำลังพัฒนา หรือภาคีที่เศรษฐกิจกำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ในการรวบรวมและสื่อสารข้อมูลที่ต้องการ ทั้งนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติของอนุสัญญานี้ หากได้มีการร้องขอ

(ง) จัดเตรียมรายงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ภายใต้อนุสัญญานี้ ตามแนวทางของที่ประชุมใหญ่ของภาคี และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อที่ประชุมใหญ่ของภาคี

(จ) ทำให้มั่นใจได้ว่า มีความร่วมมือจำเป็นกับองค์การระหว่างรัฐบาลทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ตลอดจนหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนี้ ทั้งนี้ ภายใต้แนวทางซึ่ง ที่ประชุมใหญ่ของภาคีได้วางไว้

(ฉ) เข้าทำความตกลงใดๆ ในทางสัญญา หรือในทางปกครอง ดังที่จำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ภายใต้แนวทางซึ่งที่ประชุมใหญ่ของภาคีได้วางไว้ และ

(ช) ปฏิบัติหน้าที่เลขธิการอื่นๆ ดังที่กำหนดในอนุสัญญานี้ และในพิธีสารฉบับต่างๆ ตามอนุสัญญานี้ ตลอดจนหน้าที่อื่นๆ ซึ่งที่ประชุมใหญ่ของภาคีอาจมอบหมายได้

มาตรา 25

ความสัมพันธ์ระหว่างที่ประชุมใหญ่ของภาคีและองค์การระหว่างรัฐบาลอื่นๆ

เพื่อที่จะให้เกิดความร่วมมือทางด้านเทคนิคและด้านการเงินเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้ ที่ประชุมใหญ่ของภาคีอาจร้องขอความร่วมมือจากองค์การระหว่างรัฐบาลในระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ ตลอดจนสถาบันการพัฒนาและการเงิน

มาตรา 26

แหล่งเงินทุน

1. ภาคิพิงตระหนักถึงบทบาทที่สำคัญของแหล่งเงินทุนในการทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้
2. ให้ภาคิแต่ละฝ่ายให้การสนับสนุนด้านการเงินในการทากิจกรรมระดับชาติ ซึ่งมุ่งหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้ และเป็นไปตามแผนงานระดับชาติ ลำดับความสำคัญและโครงการ
3. ให้ภาคิส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากช่องทางต่างๆ ทั้งในระดับทวิภาคิ ระดับภูมิภาค ระดับอนุภูมิภาค และระดับพหุภาคิอื่นๆ เพื่อที่จะให้เงินสนับสนุนสำหรับการพัฒนาและการเสริมสร้างโครงการควบคุมยาสูบที่ครอบคลุมหลายฝ่ายให้แก่ภาคิที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา และภาคิที่เศรษฐกิจกำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ดังนั้น จึงควรกล่าวถึงและสนับสนุนทางเลือกอื่นที่มีความเป็นไปได้ในทางเศรษฐกิจทดแทนการผลิตยาสูบ รวมทั้ง การทำให้พืชมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งนี้ ในบริบทของกลยุทธ์การพัฒนาระดับชาติของการพัฒนาที่ยั่งยืน
4. ให้ภาคิซึ่งเป็นผู้แทนในองค์การระหว่างรัฐบาลทั้งในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนในสถาบันการพัฒนาและการเงิน กระตุ้นให้องค์กรต่างๆ ดังกล่าวให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ภาคิที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา และภาคิที่เศรษฐกิจกำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ เพื่อที่จะช่วยให้ภาคิดังกล่าวสามารถปฏิบัติตามพันธกรณีต่างๆ ภายใต้อนุสัญญานี้ โดยไม่มีการจำกัดสิทธิในการมีส่วนร่วมภายในองค์กรต่างๆ เหล่านี้
5. ภาคิตกลงที่จะ

(ก) ช่วยเหลือภาคิต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญานี้ พร้อมทั้งควรจะนาทรัพยากร ทั้งปวง เงิน เทคนิค หรืออื่นใดที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคาดว่าจะได้รับหรือที่มีอยู่แล้วทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนมาใช้ในกิจกรรมการควบคุมยาสูบ เพื่อประโยชน์แก่ภาคิทั้งปวง โดยเฉพาะ อย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่เศรษฐกิจกำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ

(ข) เมื่อมีการร้องขอ ให้เลขานุการให้คำปรึกษาแก่ภาคิซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา และภาคิที่เศรษฐกิจกำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อในเรื่องเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนที่มีเพื่อสนับสนุนการอนุวัติการให้เป็นไปตามพันธกรณีแห่งอนุสัญญาฯ

(ค) ในการประชุมสมัยแรก ให้ที่ประชุมใหญ่ของภาคิพิจารณาถึงแหล่งความช่วยเหลือและกลไกดังกล่าวที่มีอยู่และที่คาดว่าจะมี โดยจะพิจารณาจากผลการศึกษาของเลขานุการ ตลอดจนข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาว่าแหล่งดังกล่าวเพียงพอหรือไม่ และ

(ง) ให้นำผลของการพิจารณานี้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมใหญ่ของภาคี เพื่อพิจารณาถึง ความจำเป็นว่าต้องเพิ่มกลไกที่มีอยู่ หรือต้องจัดตั้งกองทุนระหว่างประเทศ หรือกลไกด้านการเงินอื่นที่เหมาะสมหรือไม่ เพื่อให้ได้แหล่งเงินเพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อนำเงินไปช่วยเหลือที่จำเป็นแก่ภาคี ที่เป็นประเทศกำลังพัฒนาและภาคีที่เศรษฐกิจกำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญานี้

หมวด 9

การระงับข้อพิพาท

มาตรา 27

การระงับข้อพิพาท

1. ในกรณีที่มีข้อพิพาทเกิดขึ้นระหว่างภาคีสองฝ่ายขึ้นไปเกี่ยวกับการตีความหรือการใช้บังคับอนุสัญญานี้ ให้ภาคีที่เกี่ยวข้องดังกล่าวดำเนินการในทางการทูตเพื่อระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้น โดยการเจรจาหรือวิธีการใดๆ โดยสันติตามที่ตนเลือก ทั้งนี้รวมถึงการจัดให้มีการเจรจา (good offices) การไกล่เกลี่ยโดยคนกลางหรือการประนีประนอม หากภาคีดังกล่าวไม่อาจตกลงกันได้โดยวิธีการจัดให้มีการเจรจา การไกล่เกลี่ยโดยคนกลาง หรือการประนีประนอมดังกล่าวแล้ว ภาคีที่เกี่ยวข้องนี้ ก็ยังคงมีหน้าที่จะแสวงหาแนวทางเพื่อระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นต่อไป
2. เพื่อให้ได้ให้สัตยาบันให้การรับรองให้ความเห็นชอบให้การยื่นข้อเรียกร้องอย่างเป็นทางการ หรือภาคยานุวัติต่ออนุสัญญานี้ หรือในเวลาใดๆ หลังจากนั้น รับหรือองค์กรการรวมตัวทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคอาจแถลงเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้ว่า ในกรณีมีข้อพิพาทที่ไม่อาจระงับได้ตามความในวรรค 1 ของมาตรานี้ ให้รัฐหรือองค์กรดังกล่าวยอมรับการอนุญาโตตุลาการพิเศษตามกระบวนการซึ่งที่ประชุมใหญ่ของภาคีให้ความเห็นชอบโดยฉันทามติ
3. เว้นแต่จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้นาบทบัญญัติต่างๆ ในมาตรานี้มาใช้บังคับกับพิธีสารใดๆ ในระหว่างภาคีฝ่ายต่างๆ ของพิธีสารนั้นด้วย

หมวด 10

การปรับปรุงอนุสัญญา

มาตรา 28

การแก้ไขเพิ่มเติมอนุสัญญานี้

1. ภาคิอาจเสนอแก้ไขเพิ่มเติมอนุสัญญานี้ได้ โดยที่ประชุมใหญ่ของภาคิจะเป็นผู้พิจารณาการแก้ไขเพิ่มเติมเช่นนั้น
2. ให้ที่ประชุมใหญ่ของภาคิพิจารณาให้ความเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมอนุสัญญานี้ โดยให้เลขาธิการแจ้งให้ภาคิทราบถึงข้อความที่มีการเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมอนุสัญญานี้ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 6 เดือนจนถึงวันที่ได้มีการพิจารณาให้ความเห็นชอบดังกล่าว นอกจากนี้ ให้เลขาธิการส่งร่างแก้ไขเพิ่มเติมอนุสัญญาดังกล่าวนี้ให้แก่ผู้ที่ได้ลงนามในอนุสัญญานี้ทุกฝ่าย และผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้ไว้ เพื่อเป็นข้อมูล
3. ให้ภาคิใช้ความพยายามทั้งปวง เพื่อให้การแก้ไขเพิ่มเติมอนุสัญญานี้ได้รับความเห็นชอบโดยฉันทามติ อย่างไรก็ตาม หากได้ใช้ความพยายามทุกประการเพื่อให้ได้รับความเห็นชอบเช่นว่าแล้ว แต่ไม่เป็นผล การให้ความเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวอาจกระทำได้โดยการลงมติตามเสียงข้างมาก ไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของภาคิทุกฝ่ายที่ได้มาร่วมประชุมและลงมติในครั้งนั้น เพื่อความประสงค์ของมาตรานี้ ภาคิที่มาร่วมประชุมและลงมติหมายถึง ภาคิที่มาประชุมและลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว อนึ่ง ให้เลขาธิการแจ้งถึงการแก้ไขเพิ่มเติมที่มีขึ้นนั้นแก่ผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้ ซึ่งจะเป็นผู้เวียนแจ้งให้ภาคิทั้งปวงให้การรับรองต่อไป
4. ให้ยื่นหนังสือรับรองเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมแก่ผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้ การแก้ไขเพิ่มเติมใดที่ได้รับการเห็นชอบตามวรรค 3 ของมาตรานี้จะมีผลบังคับใช้แก่ภาคิที่ได้ให้การรับรองในวันที่ครบกำหนด 90 วัน นับแต่วันที่ผู้เก็บรักษาอนุสัญญาฯ ได้รับหนังสือรับรองจากภาคิไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของภาคิทั้งหมดของอนุสัญญานี้
5. ให้แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวมีผลใช้บังคับแก่ภาคิอื่น ในวันที่ครบกำหนด 90 วันนับแต่วันที่ภาคินั้นได้ยื่นหนังสือรับรองการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวต่อผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้

มาตรา 29

การให้ความเห็นชอบและการแก้ไขเพิ่มเติมภาคผนวกแนบท้ายอนุสัญญา

1. ให้การเสนอ การให้ความเห็นชอบกับภาคผนวกแนบท้ายอนุสัญญา และการแก้ไขเพิ่มเติมภาคผนวกดังกล่าว ตลอดจนวันที่ภาคผนวกและการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับเป็นไปตามกระบวนการต่างๆ ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 28
2. เว้นแต่จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ภาคผนวกแนบท้ายอนุสัญญานี้ให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของอนุสัญญานี้ นอกจากนี้ การอ้างอิงถึงอนุสัญญานี้ก็ให้ถือว่าอ้างอิงถึงภาคผนวกแนบท้ายอนุสัญญานี้ด้วย
3. ให้ความในภาคผนวกนั้นจากัดอยู่แต่เฉพาะบัญชีรายชื่อ แบบ และเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวข้องเรื่องต่างๆ ว่าด้วยกระบวนการ วิทยาศาสตร์ เทคนิค หรืองานธุรการ

หมวด 11

บทส่งท้าย

มาตรา 30

การตั้งข้อสงวน

ห้ามมิให้ตั้งข้อสงวนในอนุสัญญานี้

มาตรา 31

การถอนตัวจากการเป็นภาคี

1. ณ เวลาใดๆ เมื่อพ้นกำหนด 2 ปี นับแต่วันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับกับภาคีหนึ่งภาคีใด ภาคีนั้นอาจ ถอนตัวจากการเป็นภาคีในอนุสัญญานี้ได้โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้
2. การถอนตัวดังกล่าวจะมีผลเมื่อพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่วันที่ผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้ได้รับหนังสือแจ้ง การถอนตัวดังกล่าว หรือ ณ เวลาอื่นใดหลังจากนั้น ดังที่ได้ระบุไว้ในหนังสือแจ้งการถอนตัวดังกล่าว
3. ให้ถือว่าภาคีใดที่ถอนตัวจากการเป็นภาคีอนุสัญญานี้ ได้ถอนตัวจากการเป็นภาคีในพิธีสารฉบับต่างๆ ที่ตนเป็นภาคีอยู่ด้วย

มาตรา 32

สิทธิลงคะแนนเสียง

1. ภาคิแห่งอนุสัญญานี้แต่ละฝ่ายมีหนึ่งคะแนนเสียง เว้นแต่เป็นกรณีตามที่ได้กำหนดไว้ในวรรค 2 ของมาตรานี้
2. ในกรณีขององค์การรวมตัวทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคนั้น ให้องค์การรวมตัวทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคดังกล่าวใช้สิทธิลงคะแนนเสียงของตนได้ตามจำนวนของรัฐสมาชิกซึ่งเป็นภาคิแห่งอนุสัญญานี้ด้วย อนึ่ง องค์การดังกล่าวไม่อาจใช้สิทธิลงคะแนนเสียงได้หากรัฐสมาชิกของรัฐหนึ่งของตนได้ใช้สิทธิออกเสียงของรัฐตนแล้ว และหากองค์การดังกล่าวได้ใช้สิทธิออกเสียงของตนแล้ว รัฐสมาชิกต่างๆ ขององค์การดังกล่าวก็ไม่อาจใช้สิทธิลงคะแนนเสียงได้เช่นเดียวกัน

มาตรา 33

พิธีสาร

1. ภาคิใดอาจเสนอให้จัดทำพิธีสารก็ได้ โดยที่ประชุมใหญ่ของภาคิจะเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบกับพิธีสารดังกล่าว
2. ที่ประชุมใหญ่ของภาคิอาจให้ความเห็นชอบพิธีสารต่างๆ เข้าไว้ตามอนุสัญญานี้ได้ นอกจากนั้น ให้อาศัยความพยายามทั้งปวงเพื่อให้การพิจารณาให้ความเห็นชอบกับพิธีสารดังกล่าวเป็นไปโดยฉันทามติ อนึ่ง หากได้ใช้ความพยายามทั้งปวงแล้ว แต่ก็ไม่อาจบรรลุถึงความเห็นชอบดังกล่าวได้ พิธีสารฉบับนั้นอาจได้รับความเห็นชอบโดยคะแนนเสียงข้างมาก 3 ใน 4 ของภาคิทั้งหมดที่ได้เข้าประชุมและลงมติในครั้งนั้น เพื่อความมุ่งหมายของมาตรานี้ ภาคิที่เข้าประชุมและลงมติหมายถึง ภาคิที่เข้าประชุมและ ลงมติให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบ
3. ให้เลขาธิการแจ้งให้ภาคิทราบถึงข้อความของร่างพิธีสารดังกล่าว ไม่น้อยกว่า 6 เดือนก่อนสมัยประชุม ซึ่งจะมีการพิจารณาให้ความเห็นชอบดังกล่าว
4. ภาคิแห่งอนุสัญญานี้เท่านั้นสามารถเป็นภาคิในพิธีสารได้
5. พิธีสารใดๆ ตามอนุสัญญานี้จะมีผลผูกพันแต่เฉพาะภาคิของพิธีสารฉบับนั้นเท่านั้น นอกจากนี้ ภาคิของพิธีสารเท่านั้นที่จะพิจารณาวินิจฉัยเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับพิธีสารฉบับนั้นได้
6. ให้กำหนดข้อกำหนดเกี่ยวกับการมีผลบังคับใช้ของพิธีสารฉบับหนึ่งๆ ไว้ในตัวพิธีสารฉบับนั้นเอง

มาตรา 34

การลงนาม

อนุสัญญานี้จะเปิดให้สมาชิกทั้งปวงขององค์การอนามัยโลกและองค์การรวมตัวทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคลงนามได้ และเปิดให้รัฐทั้งปวงซึ่งมิได้เป็นสมาชิกองค์การอนามัยโลกลงนามได้ หากรัฐดังกล่าวเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ ณ สำนักงานใหญ่ขององค์การอนามัยโลก กรุงเจนีวา ตั้งแต่วันที่ 16 มิถุนายน คริสต์ศักราช 2003 จนถึงวันที่ 22 มิถุนายน 22 คริสต์ศักราช 2003 และจะเปิดให้ลงนามหลังจากนั้นได้ ณ สำนักงานใหญ่ขององค์การสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ตั้งแต่วันที่ 30 มิถุนายน คริสต์ศักราช 2003 จนถึงวันที่ 29 มิถุนายน คริสต์ศักราช 2004

มาตรา 35

การให้สัตยาบัน การรับรอง

การให้ความเห็นชอบ การยืนยันอย่างเป็นทางการ หรือการภาคยานุวัติ

1. ให้อนุสัญญานี้ได้อยู่ภายใต้บังคับของการให้สัตยาบัน การรับรอง การให้ความเห็นชอบ หรือการภาคยานุวัติโดยรัฐ และการยืนยันเป็นทางการ หรือการภาคยานุวัติโดยองค์การรวมตัวทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค ทั้งนี้ ให้เป็นอนุสัญญาฯ เพื่อการภาคยานุวัติ นับแต่วันถัดจากวันที่หมดเขตลงนามในอนุสัญญานี้ หรือวันที่หมดเขตการยื่นสัตยาบันสาร สารรับรอง หนังสือให้ความเห็นชอบ สารยืนยันอย่างเป็นทางการ หรือการภาคยานุวัติสารให้แก่ผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้
2. องค์การรวมตัวทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคใดๆ ซึ่งเป็นภาคีแห่งอนุสัญญานี้โดยรัฐสมาชิกมิได้เป็นภาคีในอนุสัญญานี้ด้วยนั้น จักต้องผูกพันตามพันธกรณีแห่งอนุสัญญานี้ ในกรณีที่องค์กรดังกล่าวมีรัฐสมาชิกเกินกว่าหนึ่งรัฐขึ้นไปเป็นภาคีในอนุสัญญานี้ฯ ด้วยนั้น ให้องค์กรและรัฐสมาชิกดังกล่าวพิจารณาตัดสิน ในเรื่องหน้าที่ของตนในการปฏิบัติตามพันธกรณีของอนุสัญญานี้ ในกรณีเช่นว่านี้ องค์กรและรัฐสมาชิกดังกล่าวไม่อาจใช้สิทธิตามอนุสัญญานี้โดยพร้อมกันได้
3. ในสารยืนยันอย่างเป็นทางการ หรือการภาคยานุวัติสารขององค์การรวมตัวทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคนั้น ให้องค์กรที่แถลงถึงขอบเขตอำนาจของตนในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องทีอนุสัญญานี้ใช้บังคับ นอกจากนั้นให้องค์กรดังกล่าวแจ้งให้ผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้ทราบถึงการแก้ไขเพิ่มเติมของอำนาจของตนด้วย เพื่อให้ ผู้เก็บรักษาอนุสัญญาแจ้งให้ภาคีอื่นทราบต่อไป

มาตรา 36

การมีผลบังคับใช้

1. ให้อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับ ณ วันที่เก้าสิบนับแต่วันที่มีการยื่นสัตยาบันสาร สารรับรอง หนังสือให้ความเห็นชอบ สารยืนยันอย่างเป็นทางการ หรือภาคยานุวัติให้แก่ผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้ได้ครบ 40 ฉบับ
2. สำหรับรัฐที่ได้ให้สัตยาบันรับรอง หรือให้ความเห็นชอบกับอนุสัญญานี้ หรือภาคยานุวัติภายหลังจากครบเงื่อนไขดังที่กำหนดในวรรค 1 แล้ว ให้อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับ ณ วันที่เก้าสิบนับแต่วันที่มีการยื่นสัตยาบันสาร สารรับรอง หนังสือให้ความเห็นชอบ สารยืนยันอย่างเป็นทางการ หรือภาคยานุวัติสารดังกล่าว
3. สำหรับองค์การรวมตัวทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคที่ได้ยื่นสารยืนยันอย่างเป็นทางการหรือภาคยานุวัติสารภายหลังจากครบเงื่อนไขดังที่กำหนดในวรรค 1 แล้ว ให้อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับ ณ วันที่เก้าสิบ นับแต่วันที่มีการยื่นสารยืนยันอย่างเป็นทางการ หรือภาคยานุวัติสารดังกล่าว
4. เพื่อความมุ่งหมายของมาตรานี้ มิให้นำสารที่ยื่น โดยองค์การรวมตัวทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค เพิ่มขึ้นจากจำนวนสารที่ได้ยื่น โดยรัฐสมาชิกแห่งองค์การดังกล่าว

มาตรา 37

การเก็บรักษาอนุสัญญา

ให้เลขาธิการองค์การสหประชาชาติเป็นผู้เก็บรักษาอนุสัญญานี้ ตลอดจนการแก้ไขเพิ่มเติมอนุสัญญานี้ และพิธีสารและภาคผนวกซึ่งได้รับความเห็นชอบตามความในมาตรา 28 มาตรา 29 และมาตรา 33

มาตรา 38

ตัวบทที่ถูกต้อง

อนุสัญญานี้ได้จัดทำขึ้นเป็นภาษาอาหรับ ภาษาจีน ภาษาฝรั่งเศส ภาษารัสเซีย และภาษาสเปน ตัวบททุกภาษามีความถูกต้องเท่าเทียมกัน และเก็บรักษาไว้โดยเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ

เพื่อเป็นพยานในการลงนาม ซึ่งได้รับมอบอำนาจอย่างถูกต้อง จึงได้ลงนามไว้ในอนุสัญญานี้ทำขึ้น ณ กรุงเจนีวา เมื่อ (วันที่) คริสต์ศักราชสองพันสาม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อผู้วิจัย	นายอรรถพล มณีโชติ
วัน เดือน ปีเกิด	10 กันยายน 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2547 - พ.ศ. 2550 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชวินิต มัธยม พ.ศ. 2556 ระดับปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม พ.ศ. 2559 หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 6
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2559 - 2562 สถานีตำรวจภูธร จังหวัดนครสวรรค์ พ.ศ. 2562 - ปัจจุบัน